

ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿ ಹೋದನು. ರುದ್ರದತ್ತನು ಖಿಲಸ್ವಭಾವಿ. ಶ್ರೇಷ್ಠಿಯು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ದ್ಯೂತ ವೇಶ್ಯಾವ್ಯಸನಗಳಿಂದ ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟನು. ಆ ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದನು. ಕಳ್ಳತನದ ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಾಗ ಉಲ್ಕಾಮುಖಿವೆಂಬ ವನದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಆತನು ವ್ಯಾಧಿರೋಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ಲೋಕದ ಜನರ ಪಾಲಿಗೆ ವ್ಯಾಧಿಸ್ವರೂಪನಾದನು. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೇಣಿಕನೆಂಬ ಸೇನಾಪತಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಕೊಲೆಯಾಗಿ ರೌರವನರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ದೇವಸ್ವವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಷಿಷಿ ಸಾಗರ ಕಾಲ ನರ ಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಭವಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊನೆಗೆ ಪಾಪಕರ್ಮೋಪಶಮದಿಂದಾಗಿ ಗಜಪುರ (ಹಸ್ತಿನಪುರ) ದಲ್ಲಿ ಕಾಪಿಷ್ಠಲಾಯನನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಅನುಮತಿಯೆಂಬ ಆತನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚೀಗೌತಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುತ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಇವನು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ತಾಯಿತಂದೆ ಸತ್ತರು. ತಾನು ಭಿಕ್ಷೆಯಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತ ಅಲೆಯುತ್ತ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಈತನು ಸಮುದ್ರದತ್ತನೆಂಬ ಮುನಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡನು. ಆ ಮುನಿ ಭುಕ್ತಿಯ ಬಳಿಕ, ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋಗಿ ಆತನ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ತಲುಪಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಆತನೊಂದಿಗೆ “ಬುಭುಕ್ಷಿತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಮಾಡಿ” ಎಂದು ಬೇಡಿದನು. ಆ ಗುರುವು ಈತನು ಭವನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ದೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತನು. ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ನಿಶ್ಚೀಗೌತಮನು ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ಕಠಿಣತಪಸ್ಸೆಯಿಂದ ಪಾಪೋಪಶಮನಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಇದರಿಂದ ಸಶ್ರೀಗೌತಮ ಸಂಜ್ಞನಾಗಿ, ಅಕ್ಷೀಣ ಮಹಾನಸವೊದಲಾದ ಋದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನನಾದನು. ಗುರು ಸಮುದ್ರದತ್ತನು ಆರಾಧನಾವಿಧಿಯಿಂದ ನಡೆದು ೬ ನೆಯ ಗ್ರೈವೇಯಕದ ಸುವಿಶಾಲವೆಂಬ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ದೇವನಾದನು. ಶಿಷ್ಯನು ೫೦ ಸಹಸ್ರವರ್ಷ ತಪವಾಚರಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ೨೮ ಸಾಗರೋಪಮ ಆಯುಷೋಡೆಯನಾಗಿ ಅದೇ ಸುವಿಶಾಲ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಅಹಮಿಂದ್ರಸುಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ ಬಂದ ಆ ಗೌತಮಚರ ದೇವನೇ ಈಗ ಅಂಧಕವೃಷ್ಟಿಯಾದ ನೀನು. ನಿನ್ನ ಗುರು ಸಮುದ್ರದತ್ತಚರದೇವನೇ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠನಾದ ನಾನು.”

ಅನಂತರ ಖಿನ್ನನಾದ ಅಂಧಕವೃಷ್ಟಿ ತನ್ನ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಪುತ್ರರ ಪೂರ್ವಭವಗಳನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು: “ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸದ್ಭದ್ರಿಲಪುರದಲ್ಲಿ ಮೇಘರಥನೆಂಬ ಅರಸು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ಪತ್ನಿ ಸುಭದ್ರೆ. ಇವರಿಗೆ ದೃಢರಥನೆಂಬವನು ಮಗ. ಅದೇ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾಜಸಮನಾದ ಧನದತ್ತನೆಂಬ ವೈಶ್ಯನಿದ್ದನು. ಈತನ ಪತ್ನಿ ನಂದಯಶೆ. ಇವರಿಗೆ ಸುದರ್ಶನೆ ಮತ್ತು ಸುಜ್ಯೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರಿಯರೂ, ಧನಪಾಲ ಜಿನಪಾಲ ದೇವಪಾಲ ಅರ್ಹದ್ವಾಸ ಜಿನದಾಸ ಅರ್ಹದ್ವಾಸ ಜಿನದತ್ತ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರ ಧರ್ಮರುಚಿ ಎಂಬ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿ ಪುತ್ರರೂ ಇದ್ದರು. ಹೀಗಿರಲು ದೊರೆ ಮೇಘರಥನು ಸುಮಂದರ ಗುರುವಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತ

ನಾದನು. ಆಗ ಧನದತ್ತನೂ ತನ್ನ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿ ಪುತ್ರರೊಡಗೂಡಿ ದೀಕ್ಷಿತನಾದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಸುದರ್ಶನಿಯೆಂಬ ಆರ್ಯಿಕೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮೇಘರಥನ ಪತ್ನಿ ಸುಭದ್ರೆಯೂ, ಧನದತ್ತಪುತ್ರಿಯರಾದ ಸುದರ್ಶನೆ ಸುಜ್ಯೇಷ್ಠೆಯರೊಡಗೂಡಿ ತಪೋದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡಳು. ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಧನದತ್ತ ಸುಮಂದರಗುರು ಮೇಘರಥ ಈ ಮೂವರು ಮುನಿಗಳೂ ವಾರಣಾಸಿಗೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೇವಲಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರಟರು. ಈ ಮೂವರೂ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಏಳು ಬದು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಿಸುತ್ತ, ಕೊನೆಗೆ ರಾಜಗೃಹನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂದರು. ನಂದಯಶೆ, ಗರ್ಭವತಿಯಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದಾಗಿ, ಈ ಮೊದಲೇ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಧನಮಿತ್ರನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಗನಾಗಿ ಅವನು ಯಥಾಯೋಗ್ಯನಾಗುತ್ತಲೂ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈಗ ತಾನೂ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಧನದತ್ತನ ಪುತ್ರರು ಸಿದ್ಧಿಶಿಲಾರೋಧರಾಗಿ ಪ್ರಾಯೋಪಗಮಗೊಂಡಿರುವಾಗ ನಂದಯಶಾರ್ಯಿಕೆಯು ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ವಂದಿಸಿ ಸ್ನೇಹವೋಹಿತೆಯಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ ತಾಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದಾನಮಾಡಿದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಮುನಿಪರ ಸೋದರಿಯರಾದ ಸುದರ್ಶನಾರ್ಯಿಕೆ ಸುಜ್ಯೇಷ್ಠಾರ್ಯಿಕೆಯರೂ ಸ್ನೇಹವೋಹಿತೆಯರಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಅವರೇ ತಮಗೆ ಸೋದರರಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದಾನಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಪುತ್ರರೂ ಆ ಮಾತಾಸುತೆಯರೂ ಆರಾಧನೆಯನ್ನಾಚರಿಸಿ ಸಮಾಧಿವಿಧಿಯಿಂದ ತೀರಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಅಚ್ಯುತಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ದೇವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ೨೨ ಸಾಗರೋಪಮಕಾಲ ಸುಖಾನುಭವಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪರಿಚ್ಯುತರಾಗಿ ಬಂದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೇ ನಿನ್ನ (ಅಂಧಕವೃಷ್ಟಿ) ಪತ್ನಿ (ಸುಭದ್ರೆ), ಪುತ್ರಿಯರು (ಕುಂತಿ, ಮದ್ರಿ) ಪುತ್ರರು (ವಸುದೇವ ಹೊರತಾಗಿ ೯ ಮಂದಿ ಪುತ್ರರು) ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.”

ಅನಂತರ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠ ಕೇವಲಿ ಆ ದೇವಮಾನವರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೋತೃಸಮುಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನ ಭವಾಂತರಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದನು: “ಮಗಧ ದೇಶದ ಶಾಲಿಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದರಿದ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗನಾದನು. ಅವನಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಸುಖವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶಿಶುವು ಗರ್ಭಸ್ಥವಿದ್ದಾಗಲೇ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡನು; ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ತಾಯಿ ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಆಮೇಲೆ ತಾಯಿಯ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವಳು ಅದರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅವಳು ಮಗುವಿಗೆ ಸುಮಾರು ೮ ವರ್ಷವಾದಾಗ ಶೋಕಕಾರಣವಾಗಿ ತೀರಿಹೋದಳು. ಈಗ ಆ ಬಾಲಕ ರಾಜಗೃಹನಗರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸೋದರ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತೊಡಗಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ‘ಇವನಾದರೂ ನನ್ನ ಗಂಡನ ಸೋದರಳಿಯ’ ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಇವನ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಸೋದರತ್ತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವನ ಶರೀರ ಮಲಗ್ರಸ್ತವೂ ಆಡಿನಮರಿಯ ಹಾಗೆ ಕಟುವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದುದೂ ಆಗಿತ್ತು. ಕೂದಲು ವಿಕೀರ್ಣಶೀರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳು ಮಾಸಿ ಮೈಲಿಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಪಿಂಗಲವರ್ಣದವಾಗಿದ್ದವು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಅವನು ತನ್ನ ಸೋದರ

ಮಾವನ ಮಗಳು ದಮರಕ ಎಂಬವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮದುವೆಯಾಗುವುದಿರಲಿ ಅವನನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮಾವನ ಪುತ್ರಿಯರು ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆಟ್ಟಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ದುರದೃಷ್ಟವೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದವನಾಗಿ ವೈಭಾರಗಿರಿಯಿಂದ ಹಾರಿ ಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಬಿಡಲು ಉಜ್ಜುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮುನಿಗಳು ಅವನನ್ನು ತಡೆದರು. ಬಳಿಕ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಫಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದವನಾಗಿ ತನ್ನನ್ನೇ ನಿಂದಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಾಂತಮನಸ್ಸು ನಾಗಿ, ಸಂಖ್ಯೆನೆಂಬ ಯೋಗಿಯ ಗುರುಪಾದಗಳ ಬಳಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನು. ಗುರುಪಾದೇಶ ದಿಂದ ಆಶಾಪಾಶವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ರತ್ನತ್ರಯಧಾರಕನಾಗಿ ದುಶ್ಚರ ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದನು. ಈತನ ಹೆಸರು ನಂದಿಷೇಣ. ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಋದ್ಧಿ ಸಂಪನ್ನ ನಾಗಿ ಏಕದಶಾಂಗಧಾರಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ತಪರೀಷಹಗಳನ್ನೂ ಸಹಿಸುವವನಾಗಿ ಯತಿಯಾ ದನು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ದುಷ್ಟರವಾದ ಉಪವಾಸಗಳು ಅವನಿಗೆ ಸುಲಭವಾದವು. ಆಚಾರ್ಯಗ್ಲಾನ ಶೈಕ್ಷಾದಿ ದಶಭೇದಗಳ ವೈಯಾವ್ಯತ್ಯ ತಪವನ್ನು ಅವನು ವಿಶೇಷರೂಪ ದಿಂದ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಹಾಲಬ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾದ್ದರಿಂದ ವೈಯಾವ್ಯತ್ಯೋ ಪಯೋಗಿ ಚಿಂತಿತವಸ್ತು ಅವನಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ವಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಂದಿಷೇಣಮುನಿ ತಪವಾಚರಿಸುತ್ತ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗಲು, ಒಂದು ದಿನ ಇಂದ್ರನು ಸುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ವೈಯಾವ್ಯತ್ಯ ತಪವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದನು. ಆಗ್ಗೆ ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪದ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವೈಯಾವ್ಯತ್ಯ ತಪವಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂದಿನ ಸಾಧುಗಳಲ್ಲಿ ಈತನೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾಗಿದ್ದನು.

ನಂದಿಷೇಣ ಮುನಿ ಇಂಥ ಉತ್ತಮಮುನಿ. ಸೌಧವೇಂದ್ರನಿಂದ ಅವನು ಸ್ತುತ ನಾದುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲ ದೇವರೂ ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಅವನಿಗೆ ಪರೋಕ್ಷನಮಸ್ಕಾರ ವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದೇ ದೇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ನಂದಿಷೇಣ ಮುನಿಯ ಧೈರ್ಯಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥ ವಾಗಿ ತಾನೂ ಮುನಿರೂಪಧರನಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. “ಹೇ ! ವೈಯಾವ್ಯತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ನಂದಿಷೇಣ ಮುನಿಯೇ, ನನ್ನ ದೇಹವು ವ್ಯಾಧಿಸೀಡಿತವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಔಷಧವನ್ನು ಕೊಡು” ಎಂದು ಬೇಡಿದನು. ನಂದಿಷೇಣನು ದಯತೋರಿ “ಆಗಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಊಟದಲ್ಲಿ ರುಚಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳು” ಎಂದನು. ಆಗ ಆ ವೇಷಧಾರಿಯು “ನನಗೆ ಪೂರ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ಆದ ಗಂಧಶಾಲಿಯ ಅನ್ನವೂ, ಪಂಚಾಲದೇಶದ ಮುದ್ದುಸೂಪವೂ, ಪಶ್ಚಿಮ ದೇಶದ (ಅಪರಂತದ) ಹಸು ವಿನ ಹಯ್ಯಂಗವೀನವೂ, ಕಲಿಂಗದೇಶದ ಹಸುವಿನ ಹಾಲೂ ಇಷ್ಟವಾದವು ; ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವುಬಗೆಯ ವ್ಯಂಜನಗಳು ಸೇರಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ” ಎಂದನು. ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ, ನಂದಿಷೇಣನು “ಅವನ್ನು ನಾನೀಗಲೇ ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟನು ; ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿಗ್ವಿಶಗಳ ವಸ್ತು ಗಳನ್ನು ಬಯಸಿದರೂ ಬೇಸರಿಸದೆ ಗೋಚರವೇಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಂ ತಂದಿ

ತ್ತನು. ಆ ವೇಷಧಾರಿ ಮುನಿ ಆ ಅನ್ನಪಾನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಆದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಯ ಮಲದಿಂದ ಅವನ ಶರೀರವೆಲ್ಲ ಮಲಿನವಾಯಿತು. ಆಗಲೂ ನಂದಿಷೇಣನು ಬೇಸರಿ ಸದೆ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ನಂದಿಷೇಣನ ಅಭಿಗ್ರೋ ತ್ನಾಹವನ್ನೂ ವೈಯಾವ್ಯತ್ಯ ತಪೋನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ದಿವ್ಯರೂಪಧರನಾದ ಆ ಸುರನು ಅವನಿಗೆ ಇಂತೆಂದನು : “ಹೇ ಋಷಿಯೇ, ದೇವಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನು ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದನೋ ಹಾಗೆಯೇ ನೀನು ವೈಯಾವ್ಯತ್ಯವಾಚರಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡನು. ನಿನ್ನ ಲಬ್ಧಿ ಧೈರ್ಯ ನಿರ್ವಿಚಿಕ್ಷೆ ಶಾಸನವಾತ್ಸಲ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ವಾಗಿವೆ. ನೀನು ಸನ್ಮನಿಯೇ ಸರಿ.” ಓಗಿಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಮ್ಯಗ್ಧರ್ಶನಗೊಂಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮರಳಿದನು.

ಧೀರಚಿತ್ತನಾದ ನಂದಿಷೇಣನು ತಪಶ್ಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ೩೫ ಸಹಸ್ರವರ್ಷ ಕಳೆದು ಕೊನೆ ಗಾಲದಲ್ಲಿ ೬ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡನು. ಆತನು ಶರೀರಾಹಾರಗಳ ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಗೊಂಡು ತನ್ನ ಶರೀರದ ವೈಯಾವ್ಯತ್ಯವನ್ನು ತಾನಾಗಲಿ ಬೇರೆಯವ ರಾಗಲಿ ಮಾಡಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೋಹವಶನಾಗಿ ಶ್ರೀಸೌಭಾಗ್ಯಗಳು ತನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಾಗಲೆಂದು ನಿದಾನಗೊಂಡು ಬದ್ಧನೇ ಆದನು. ಈ ನಿಂದನಿಯ ನಿದಾನವನ್ನು ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಆ ಮುನಿ, ಧೃವಾಸ್ವದ ತೀರ್ಥಕರ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹಂ ದಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಆರಾಧನಾವಿಧಿಯಿಂದ ತೀರಿಕೊಂಡು ಮಹಾಶುಕ್ರೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಸಮಾನನಾದ ದೇವನಾದನು. ಅಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರೂವರೆ ಸಾಗರಕಾಲ ಸುಖವಾಗಿರು ತ್ತಿದ್ದನು. ಹೇ ರಾಜ, ಆತನೇ ಸುರಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಆ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಪರಿಚ್ಯುತ ನಾಗಿ ಬಂದು ನಿನ್ನ ರಾಣಿ ಸುಭದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಗನಾದನು.”

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಂಧಕವೃಷ್ಟಿ, ಅವನ ಸುಭದ್ರೆಯೆಂಬ ರಾಣಿ, ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರ ವಿಜಯ ಮೊದಲಾದ ಪುತ್ರರು ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಕೇವಲಿಯಿಂದ ತಂತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಭಾಗವನ್ನು ಕೇಳಿದವರಾಗಿ ಧರ್ಮಸಂವೇಗಸಂಪನ್ನರಾದರು. ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠನಿಗೆ ದೇವರು ವಂದಿಸಿ ತಮ್ಮ ಯಥಾಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಬಳಿಕ ಅಂಧಕವೃಷ್ಟಿ ಸಮುದ್ರವಿಜಯನನ್ನು ಅಭಿಷಿಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಸಮುದ್ರವಿಜಯನಿಗೆ ವಸುದೇವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠ ಕೇವಲಿಗಳ ಪಾದಮೂಲದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನು. ಅತ್ತ ಭೋಜಕವೃಷ್ಟಿಯು ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪದದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಸೇನನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಾನೂ ಮುನಿದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನು. ಸಮುದ್ರವಿಜಯನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಪತ್ನಿ ಶಿವಾದೇವಿಯನ್ನು ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ರಾಜ್ಯಪರಿ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ತನ್ನ ಪ್ರತಾಪವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತ ಬಂಧುಬಾಂಧವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯ ನಾಗಿದ್ದನು.

೧೯. ಗಾಂಧರ್ವಸೇನಾ ವರ್ಣನ

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೌತಮ ಗಣಧರನು ಶ್ರೇಣಿಕನಿಗೆ, “ಅಯ್ಯಾ ಶ್ರೇಣಿಕನೇ ಕೇಳು, ಈಗ ವಸುದೇವನ ವಸುಧಾಸಂಬಂಧಿಯೂ ವಿಜಯಾರ್ಧಸಂಬಂಧಿಯೂ ಆದ ಚೇಷ್ಟಿತಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಹೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

ಸಮುದ್ರವಿಜಯನು ತನ್ನ ಎಂಟುಮಂದಿ ತಮ್ಮಂದಿರೂ ಯೌವನಸ್ಥರಾಗುತ್ತಲೂ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯರನ್ನು ತಂದು ಮದುವೆಮಾಡಿದನು. ಅಕ್ಷೋಭ್ಯನಿಗೆ ಧೃತಿ, ಸ್ತಿಮಿತಸಾಗರನಿಗೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ, ಹಿಮವಾನನಿಗೆ ಸುನೀತೆ, ವಿಜಯನಿಗೆ ಸಿತಾ, ಅಚಲನಿಗೆ ಪ್ರಿಯಾಲಾಪಾ, ಧಾರಣನಿಗೆ ಪ್ರಭಾವತಿ, ಪೂರಣನಿಗೆ ಕಾಲಿಂಗೀ, ಅಭಿಚಂದ್ರನಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾ ಎಂಬುವರು ಪತ್ನಿಯರಾದರು. ಇವರು ಅಕ್ಷೋಭ್ಯಾದಿಗಳ ಮಹಾದೇವಿಯರು, ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನರು. ಕುಮಾರರಾದರೋ ಕಲಾಗುಣವಿದ್ಗರು, ಸಯೋಷಿತರು, ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪೇಮಬದ್ಧರು.

ಹೀಗಿರಲು ಶ್ರೀಕರನೂ ದೇವಕುಮಾರಸನ್ನಿಭನೂ ಆದ ವಸುದೇವನು ಕುಮಾರ ಕ್ರೀಡಾಶೀಲನಾಗಿ ಶೌರ್ಯಪುರದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಡಾತತ್ಪರನಾಗಿದ್ದನು. ರೂಪಲಾವಣ್ಯಸೌಭಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯವೈದ್ಯವಾರಿಧಿಯೂ ಮಾರವಿಭ್ರಮನೂ ಆಗಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಯಥಾಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಲ್ವರು ಲೋಕಪಾಲರ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಪೂರ್ವಾದಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಸೂರ್ಯದೀಪ್ತಾಂಗನೂ ಚಂದ್ರಸೌಮ್ಯ ಮುಖಾಂಬುಜನೂ ಆದ ಆತನು ಶೌರ್ಯಪುರದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿಶೇಷವ್ಯಾಕುಲರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರೋದಯದ ವೇಳೆ ಸಮುದ್ರದಲೆಗಳು ಉಕ್ಕೇರುವಂತೆ, ಅವನನ್ನು ಕಾಣುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪುರನಾರಿಯರು ಗುಂಪಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಲೇ ತಂತಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಸಾದಗಳ ಗವಾಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂದಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಸುದೇವನ ಸೌಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಹೃತಚೇತಸ್ಸವಾದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಳಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಉದ್ಘಾತಿಯುಂಟಾಗಿತ್ತು ; ವಸುದೇವಕಥಾಮಯವಾಗಿತ್ತು.

ಕೆಲ ಸಮಯದ ಮೇಲೆ ಹಿಸುಣರಾದ ಪುರವೃದ್ಧರು ಸಮುದ್ರವಿಜಯನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಂದಿಸಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು : “ಬಾಲಕನ ಮಾತು ಯುಕ್ತವಿರಲಿ ಅಯುಕ್ತವಿರಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ತಂದೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳುವನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಯುಕ್ತವಿರಲಿ ಅಯುಕ್ತವಿರಲಿ, ನಮಗೆ ಅಭಯವಿತ್ತು, ತಾವು ಕೇಳಬೇಕು. ನರರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವರಾದ್ದರಿಂದ ತಾವು ನೃಪರು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಭೂಪರು, ಪ್ರಚಾರಂಜಕರಾದ್ದರಿಂದ ರಾಜರು. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ರಾಜ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಂತುಷ್ಟರೂ ಕ್ಷುದ್ರೋಪದ್ರವರಹಿತರೂ ಆಗಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಿನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಉರ್ವರ ಶಾಲಿ ವೀಹ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯಶಾಲಿನಿ; ಹಾಗೆಯೇ ವಾಣಿಜ್ಯವೂ ಫಲಕಾರಿ. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯ ಬಾಹುಲ್ಯದಿಂದ

ರಾಜ್ಯವು ಊರ್ಜಿತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಹಸುಗಳೂ ಎಮ್ಮೆಗಳೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಹಾಲಿನ ಹೊಳೆ ಹರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮನೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನವೇ ದಾನದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮರಿಗೆ ಭುಕ್ತಿ ನೀಡಿಯೂ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಮುಗಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಷಷ್ಟಿ ಸಂವತ್ಸರಗಳು ಪರಿವರ್ತನಶೀಲವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ದುಂದುಭಿನಾಮ ಸಂವತ್ಸರವೇ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ವರ್ಷಗಳು ಉರುಳಿದರೂ ನಾವು ಎಂದಿನಂತೆ ಸುಖಿಗಳು. ಹೀಗೆ ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಃಖವೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಆಶಕ್ಯರಾಗಿದ್ದೇವೆ.”

ಅವರು ಹೀಗೆಂದುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸಮುದ್ರವಿಜಯನು ಆ ಜನರಿಗೆ “ನೀವು ನಮ್ಮ ಹಿತ ಬಯಸುವವರಾದರೆ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಆ ದುಃಖವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ; ಏಕೆಂದರೆ ಹೃದಯಸ್ಥವಾದ ಅಲ್ಪವ್ಯಥೆಯೂ ಶಾರೀರಿಕವ್ಯಥೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅನ್ನಪಾನಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ” —ಎಂದನು. ಈ ಮಾತಿನಿಂದ ಆ ವೃದ್ಧಜನರು ನಂಬಿಕೆ ಬಂದು ಇಂತೆಂದರು : “ಹೇ ರಾಜಾ, ನಮ್ಮ ಈ ವಿಜ್ಞಪ್ತಿಯನ್ನು—ದಂರ್ವಿಜ್ಞಪ್ತಿಯನ್ನು—ಪ್ರಚಾಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಲಾಲಿಸು ; ವಸುದೇವಕುಮಾರನು ನಿತ್ಯವೂ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ನಗರನಾರಿಯರು ಆತನ ರೂಪದರ್ಶನದಿಂದ ವಿಭ್ರಾಂತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಶರೀರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ಮೃತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕುಮಾರನು ಹೀಗೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬರುವಾಗ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿಕಲೇಂದ್ರಿಯರಾಗಿ ಬೇರೇನನ್ನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರ ಕೆಲಸಗಳು ಹೇಗೆ ಇರಲಿ, ರಾಗಾಂಧರಾದ ಅವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲೂಡಿಸುವುದನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಸುದೇವನು ಅತ್ಯಂತ ರೂಪವಂತ, ಧೀರ, ಸ್ವಭಾವತಃ ಸ್ವಚ್ಛಮನಸ್ಸಿನವನು ; ಸರ್ವೋಪಧಾ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮನು. ಶೀಲಶೇಖರನು. ಈ ಸಮಸ್ತ ವಸುಧಾತಲದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಕುಮಾರನ ಈ ಗುಣ ಶೀಲಾದಿಗಳು ತಿಳಿಯುವು ? ಆದರೆ ಈಗ ನಾವೇನು ತಾನೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು ? ನಗರವಾಸಿಗಳ ಮನಸ್ಸು ಉದ್ಘಾತವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೋವ್ಯಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಉಚಿತಕಾರ್ಯವೇನುಂಟು, ಅದನ್ನು ನಗರಕ್ಕೂ ಕುಮಾರನಿಗೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಶುಭಪರಿಣಾಮಕರವಾದುದನ್ನು, ತಾವೇ ಹೇಳಬೇಕು.”

ಸಮುದ್ರವಿಜಯನು ಆ ಪೌರರ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಆಲೋಚಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಭರವಸೆಗೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಸುದೇವನು ಹೊರಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಸುತ್ತಾಡಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಆಣ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಆಣ್ಣನು ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ತೊಡೆಯೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೂರ್ಧಾಘ್ರಾಣಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು, “ಕುಮಾರ, ಒಲುಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಬಂದು ತುಂಬ ಬಳಲಿದ್ದೀಯೆ. ಬಣ್ಣಗೆಟ್ಟಿದ್ದೀಯೆ. ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆ ಯಾದವನಂತೆ ತೋರುತ್ತೀಯೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತೇಕೆ ಮಾಡಿದೆ ? ಗಾಳಿಗೂ ಬಿಸಿಲಿಗೂ

ತುಂಬ ಬಾಡಿದ್ದಿಯೆ. ನಿನ್ನ ಶಿರಃಶೇಖರವು ಕಾಂತಿಹೀನವಾಗಿದೆ. ಶರೀರಕ್ಷೇಪವನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಹೀಗೆಯೇ ವಿಹಾರಪ್ರಿಯನಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವೆಯಾ? ಈ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ ನೀನು ಸ್ನಾನ ಭೋಜನಗಳ ಹೊತ್ತನ್ನು ಮೀರಬಾರದು. ಈ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ನೀನು ನಮ್ಮ ಅಂತಃಪುರದೊಳಗಿನ ಉಪವನದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರೀಡಿಸಬೇಕು.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಭ್ರಾತೃಭಕ್ತಿಯ ವಸುದೇವನನ್ನು ಸಮುದ್ರವಿಜಯನು ಸಂಕೈಸಿ, ಅವನ ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಶಿವಾದೇವಿಯ ಭವನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು. ಅಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನೊಂದಿಗೇ ಇದ್ದು ಸ್ನಾನವನ್ನೂ ಭೋಜನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. “ಇವನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ತಾನೇ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರಕ್ಷಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದನು. ವಸುದೇವನಿಗೆ ಇದರ ಸಂಕೇತವೇನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿ ದೊರೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಕುಮಾರನೂ ಶಿವಾದೇವಿಯ ವನೋದ್ಯಾನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೀತಾದಿ ವಿನೋದಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರತೊಡಗಿದನು.

ಹೀಗಿರಲು ಒಂದು ದಿನ ಅಂತಃಪುರದ ಒಬ್ಬ ಕುಬ್ಜ (ದಾಸಿ) ಶಿವಾದೇವಿಗೆಂದು ವಿಲೇಪನವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವಳನ್ನು ಕಾಡಿ ಅದನ್ನು ತಾನು ಕಿತ್ತು ಕೊಂಡನು. ಇದರಿಂದ ರೋಷಗೊಂಡ ಆ ಕುಬ್ಜೆ, “ಕುಮಾರ, ಇಂತಹ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದಲೇ ನಿನಗೆ ಈ ತರನಾದ ಸೆರೆಯ ವಾಸ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ್ದು” ಎಂದಳು. ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅನುಮಾನವುಂಟಾಗಿ ವಸುದೇವನು, “ಎಲೈ ಕುಬ್ಜೆ, ನೀನೀಗ ಹೇಳಿದ್ದೇನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವಳು ನೃಪನ ವಿರ್ಪಾಡನ್ನು ಇದ್ದುದಿದ್ದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಳು. ಆಗ ವಸುದೇವನು “ನಾನೀಗ (ದೊರೆಯಿಂದ) ವಂಚಿತನಾದ” ಎಂದುಕೊಂಡು ದೊರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮನಸ್ಸನಾದನು.

ವಸುದೇವನು ಚಿತುರನಾದ್ದರಿಂದ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ವನೆಯಿಂದಲೂ ನಗರದಿಂದಲೂ ಹೊರಬಿದ್ದು, ಹೊರಟುಹೋದನು. ಮಂತ್ರಸಾಧನವ್ಯಾಜದಿಂದ, ಒಬ್ಬ ಅನುಚರನನ್ನು ಒಡಗೊಂಡು ನಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಆ ಅನುಚರನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅವನಿಗೆ “ನಾನು ಕೂಗಿದಾಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು” ಎಂದು ಸಂಕೇತ ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶವವನ್ನು ತನ್ನ ಒಡವೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಚಿತೆಯ ನಡುವಿರಿಸಿದನು. ಆಮೇಲೆ “ತಂದೆಗೆ ಸಮಾನನಾಗಿ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಅರಸನೂ ಹಿಸುಣರಾದ ಪೌರರೂ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಹಲಗಾಲ ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕಿರಲಿ, ನಾನು ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಉಚ್ಚಕಂಠದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಓಡಿಹೋಗಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟು ದೂರಹೋದನು.

ಈ ಘಟನೆಯ ಬಳಿಕ ಅನುಚರನು ನಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ಆ ಭೃತ್ಯನ ಮೂಲಕ ವಸುದೇವನ ವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯುತ್ತಲೂ, ಆಗಲೇ ಸಮುದ್ರವಿಜಯನು, ಪೌರರು ಅಂತಃಪುರದವರು ಭ್ರಾತೃಗಳು ವೃಷ್ಟಿಗಳು ಇವರನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಶ್ರುತಾನಕ್ಕೆ

ಹೊರಟನು. ಎಲ್ಲರೂ ರೋದಿಸತೊಡಗಿದರು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಚಿತಾಭಸ್ಮದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರನ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೂ “ದಿಟವಾಗಿ ಕುಮಾರನು ತೀರಿಹೋದನು” ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ತರು. ಸಮುದ್ರವಿಜಯನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಹತನಾಗಿ ತುಂಬ ದುಃಖಿಸಿದನು. ಅಪರಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆತ್ಮನಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. “ಸೋದರನಿಂದ ನಾನು ವಂಚಿತನಾದನು” ಎಂದು ದುಃಖಿಸಿ ಮಂದೋದ್ಯಮನಾದನು.

ಇತ್ತ ಧೀರ ವಸುದೇವನು ನೀಶಂಕೆಯಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ನಡೆದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯೋಜನಗಳ ದೂರವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಿದನು. ನಡೆಯುತ್ತ ಹೋಗಿ ಖೇಟಪುರೋಪಮವಾದ ವಿಜಯಖೇಟಪುರವೆಂಬ ಪುರವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯವಂಶಜನಾದ ಸುಗ್ರೀವನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವಾಚಾರ್ಯನಿದ್ದನು. ಈತನು ಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಸ್ವರೂಪನಾಗಿದ್ದನು. ಈತನು ವಸುದೇವನ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೂ ಅವನಿಗೆ ಮನಸೋತು ಮರುಳಾದಂತಾದನು. ಆತನಿಗೆ ಅಸದೃಶ ರೂಪವತಿಯರಾದ ಸೋಮಾ ಮತ್ತು ವಿಜಯಸೇನಾ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರಿಯರಿದ್ದರು. ಇವರು ಗಂಧರ್ವಾದಿ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಕಾರಣ ಇವರ ತಂದೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನಗೊಂಡು ಯಾವಾತನು ಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈಯಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲುವನೋ ಆತನೇ ಇವರಿಗೆ ಪತಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದನು. ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣಯೋಗದಿಂದ ಯಾವಯಾವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದುವರೆಗೆ ಗೆದ್ದಿದ್ದರೋ ಅವೇ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಭಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನು ಅವರನ್ನು ಪರಾಜಿತಗೊಳಿಸಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಸುಗ್ರೀವನು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಂಡು ತನ್ನಿಬ್ಬರು ಕನ್ಯೆಯರನ್ನೂ ವಸುದೇವನಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದನು. ಅವರನ್ನು ಆತನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸುಖಾನುಭವಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ವಸುದೇವನಿಗೆ ವಿಜಯಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ರೂರನೆಂಬ ಮಗನಾದನು ; ಬಳಿಕ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಗೊಡದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಮಾರ್ಗ ಕಂಡಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಆತನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಮಹಾಟವಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಹಂಸಸಾರಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ರಮಣೀಯವಾಗಿದ್ದ ಸರೋವರವೊಂದನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದು ಜಲಾವರ್ತ ಮಹಾಸರಸ್ಸು. ಅದರಲ್ಲಿಯ ಶೀತಲೋದಕವನ್ನು ಕುಡಿದು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದನು. ಬಳಿಕ ಆತನು ಮುರಜಧ್ವನಿಯಾಗುವಂತೆ ನೀರನ್ನು ಬಡಿದನು. ಆ ಶಬ್ದವನ್ನಾಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಲಗಿದ್ದ ಒಂದು ಮಹಾಗಜವು ಮೇಲೆದ್ದು ನಿಂತಿತು. ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಮೇಲೆಬಂದ ಆ ಗಜವನ್ನು ಉಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಚಿತುರ ವಸುದೇವನು ಅದರ ದಂತಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಟ ಆಡತೊಡಗಿದನು. ಶೀತಲಶೀತಕರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಆ ಮಹಾಗಜವನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತ, ಮೇಲೇರಿ ಕೇಳಿತನು. ಆಗ ಏಕಾಕಿಯಾದ ಆತನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ತಲೆದೂಗುತ್ತ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ “ಈ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಅರಣ್ಯರೋದನವಾದಂತಾ

ಯಿತು ; ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಹಸ್ತಿಕ್ರೀಡೆ ಶೌರ್ಯಪುರದಲ್ಲಾಗಿದ್ದರೆ ಲೋಕವೇ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿತ್ತು” ಎಂದುಕೊಂಡನು. ವಸುದೇವನು ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸೌಮ್ಯರೂಪಧರರೂ ಧೀರರೂ ಆದ ಇಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾಧರ ಕುಮಾರರು ಗಜಮಸ್ತಕದ ಮೇಲಿನಿಂದ ಅವನನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ವಿಜಯಾರ್ಥ ಪರ್ವತದ ಕುಂಜರಾವರ್ತನಗರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದೊಯ್ದು ಸರ್ವಕಾಮಿಕವೆಂಬ ಬಹಿರುದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನು ಅಶೋಕವೃಕ್ಷವೊಂದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಕಕ್ಕೇಶವಿರಹಿತನಾಗಿ ಸುಖಾಸೀನನಾಗಿರಲು ಆ ವಿದ್ಯಾಧರರು ಅವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಇಂತೆಂದರು: “ಸ್ವಾಮಿ ನೀನು ಅಶನಿವೇಗ ವಿದ್ಯಾಧರರಾಜನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತರಲ್ಪಟ್ಟಿರುವೆ ; ಆತನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾವನೆಂದೇ ತಿಳಿ ; ನಾನು ಅರ್ಚಿಮಾಲೀ ಎಂಬವನು, ಈತನು ವಾಯುವೇಗ ಎಂಬವನು.” ಹೀಗೆಂದು ನುಡಿದು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬತನು ನಗರದತ್ತ ಹೋದನು ; ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಕಾಪಿನವನಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತನು. “ಹೇ ಸ್ವಾಮಿ, ನಿಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ; ದ್ವಿಪಮರ್ಧನನೂ ಧೀರನೂ ಶೂರನೂ ಸುಂದರನೂ ವಿನೀತನೂ ನವಯೌವನನೂ ಆದ ಆ ಕುಮಾರನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ” —ಹೀಗೆಂದು ನಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದವನು ದೊರೆಗೆ ವಂದಿಸಿ ನುಡಿದಾಗ, ದೊರೆ ಪರಮಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೈಮೇಲಿನ ಒಡವೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಪೌರನರನಾರಿಯರು ಉತ್ತೂಕರಾಗಿ ತನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ದೊರೆಯು ಮಂಗಲಾಚರಣಾರ್ಪಣವಾಗಿ ಕರೆತರಲು, ಸಾಲಂಕೃತಶೀರನಾದ ವಸುದೇವನು ನಗರವು ವೇಶಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಶುಭದಿನ ಶುಭಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಅಶನಿವೇಗನ ಕನ್ಯೆ ಶ್ಯಾಮಾ ಎಂಬವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಕಲಾಗುಣವಿದಗ್ಧಿಯಾದ ಆಕೆಯೊಂದಿಗೆ ವಸುದೇವನು ಸುಖದಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಲು, ಒಂದು ದಿನ ಆಕೆ ಹದಿನೆಳು ತಂತಿಗಳ ವೀಣೆಯನ್ನು ಬಾಜಿಸಿದಳು. ವಸುದೇವನು ತುಂಬ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು “ಪ್ರಿಯೆ, ನೀನೀಗಲೇ ಇಷ್ಟವಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು” ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಆತನನ್ನು ವಂದಿಸಿ “ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿ, ಹಗಲಾಗಲಿ ರಾತ್ರಿ ಯಾಗಲಿ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬರೇ ಇರಬಾರದು. ಈ ಉತ್ತಮವರವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಿ” ಎಂದಳು. ಅಲ್ಲದೆ ಆಕೆ “ಹೇ ಪ್ರಿಯೆ, ನಾನು ಈ ವರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿ. ನನ್ನ ಶತ್ರು ಅಂಗಾರಕನು ಹೊಂಚುಹಾಕಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಭಯ ನನಗಿದೆ.” ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದಳು :

“ವಿಜಯಾರ್ಥಪರ್ವತದ ಈ ದಕ್ಷಿಣಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಖ್ಯಾತವಾದ ಕಿನ್ನರೋದ್ಗೀತವೆಂಬ ನಗರವುಂಟು. ಇದನ್ನು ಖೇಚರಾರ್ಚಿತಶಾಸನನಾದ ಅರ್ಚಿಮಾಲಿ ಎಂಬರಸು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನ ಪತ್ನಿ ಪ್ರಭಾವತಿ. ಇವರಿಗೆ ಜ್ವಲನವೇಗ ಅಶನಿವೇಗ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು. ಅರ್ಚಿಮಾಲಿ ಹಿರಿಯ ಮಗನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಿವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಕಿರಿಯ ಮಗನಿಗೆ ಯುವರಾಜವದವಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಅರಿಂದಮ

ಗುರುಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನು. ಮುಂದೆ ರಾಜನಾದ ಜ್ವಲನವೇಗನಿಗೆ ವಿಮಲಾ ಎಂಬ ರಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಾರಕನೆಂಬ ಮಗನಾದನು. ಯುವರಾಜನಾದ ಅಶನಿವೇಗನಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾ ಎಂಬವಳಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಾ ಎಂಬ ಮಗಳಾದಳು. ಆಮೇಲೆ ಜ್ವಲನವೇಗನು ನನ್ನ ತಂದೆ ಅಶನಿವೇಗನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಿವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಜಿನದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನು. ಯುವರಾಜನಾದ ಅಂಗಾರಕನು ಸ್ವಭಾವತಃ ದುಷ್ಟನೂ ಗರ್ವಿಷ್ಣುನೂ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಪಾತಕಿಯು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹಾಕಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಾನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು. ಈಗ ನನ್ನ ತಂದೆ ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಇದೇ ಕುಂಜರಾವರ್ತನಗರದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಪಂಜರಸ್ಥವಾದ ಶಕುಂತದಂತೆ ಚಿಂತಾತಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಎಂದೋ ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನ ತಂದೆ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಚಾರಣಮುನಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ವಂದಿಸಿ, ಆತನು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದರ್ಶಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು, ಆತನನ್ನು ಕುರಿತು “ಭಗವಾನ್, ತಾವು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ನೇತ್ರದಿಂದ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ನೋಡಿರುತ್ತೀರಿ ; ಸ್ವಾಮಿ, ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯ ನನಗೆ ದೊರೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಹೇಳಿ” —ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಆ ಮುನಿ ಅವಧಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದ “ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಶ್ಯಾಮಾವಿನ ಪತಿಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಿನಗೆ ರಾಜ್ಯವು ಪುನರ್ಲಭಿಸುತ್ತದೆ” ಎನ್ನಲು, ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಮತ್ತೆ “ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ಯಾಮಾಳಿಗೆ ಪತಿ ಯಾರು ? ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಅದಕ್ಕೆ ಮುನಿಯು “ಜಲಾವರ್ತವೆಂಬ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮಂದೇಭದ ಮದವನ್ನು ಮರ್ದಿಸುವರೋ ಆತನೇ ನಿನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಆತನನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಬಗೆ” ಎಂದನು. ಸರಿ, ಮುನಿಯು ಆದೇಶದಂತೆ ಆಗಿನಿಂದಲೇ ತಂದೆ ಜಲಾವರ್ತಸರೋವರದ ಬಳಿ ನಿಮ್ಮ ಇರವಿನ ಅನ್ವೇಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾಧರರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದನು. ತತ್ಪಲವಾಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿಯೇ ನೀವು ದೊರಕಿದಿರಿ. ನೀವು ನನ್ನ ಮನೋರಥಸಾರಥಿ. ದಿಟವಾಗಿ ಮುನಿ ವಾಕ್ಯವು ಸುಳ್ಳಾಗದು. ಅಂಗಾರಕನಿಗಾದರೋ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಈ ವೃತ್ತಾಂತದ ಪತ್ತೆ ಆಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷವಿದೆ. ಅವನು ಧೂಮಕೇತುವಿನಂತೆ ಧೂಮಾಯಮಾನಮೂರ್ತಿ. ಮಹಾವಿದ್ಯಾಬಲದಿಂದ ಉದ್ಭವನು. ನೀವಾದರೋ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಲಿಗಳಲ್ಲ. ನಾನು ವಿದ್ಯಾವತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಮರ್ಥಳಾಗಿ ದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ನೀವು ನನ್ನಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಶತ್ರುವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದು. ಈ ಭಯದಿಂದಲೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ದಿನವಾಗಲಿ ನಿಶೆಯಾಗಲಿ ನನ್ನಿಂದ ಅಗಲಿರುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ವರವನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದು.”

ವಸುದೇವನು “ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಗಾಢವಾಗಿ ಅಪ್ಪಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ವಸುದೇವನು ನಿರ್ಮತ್ಸರನಾಗಿ ಹೃದ್ಯವಾದ ಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತನು. ಒಂದುದಿನ ರಾತ್ರಿ ಬಲು ಹೊತ್ತು ಸುರತಕ್ಕೇಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲಸಗೊಂಡು ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಅಂಗಾರಕನು

ಸ್ವೈರನಾಗಿ ಬಂದು ಅವರ ಅಪ್ಪುಗೆಯನ್ನು ಆಗಲಿಸಿ, ಗರುಡನು ಹಾವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಾರುವಂತೆ, ಶ್ಯಾಮಳ ಶಯ್ಯೆಯಿಂದ ವಸುದೇವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಾರಿಹೋದನು. ಅಪಹೃತವಾದುದನ್ನು ತಾನೇ ಅರಿತು ವಸುದೇವನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆ ವಿದ್ಯಾಧರನನ್ನು ಕುರಿತು “ಎಲೆ ಪಾಪಿ, ನನ್ನನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ನೀನು ಯಾರು ? ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡು ಬಿಡು” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ವಸುದೇವನಿಗೆ ಶ್ಯಾಮೆಯು ತಿಳಿಸಿದ್ದಂತೆ ಆಕೃತಿಯಿದ್ದ ಆ ಶತ್ರು ಅಂಗಾರಕನೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವೆನೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಬದ್ಧಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಹಠಾತ್ತನೆ ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಖಡ್ಗ ಖೇಟಕಹಸ್ತಿಯಾಗಿ ವೀರಾಂಗನೆ ಶ್ಯಾಮೆ ಅತಿವೇಗದಿಂದ ಧಾವಿಸಿ ಅವನನ್ನು ತಡೆದಳು. ಶ್ಯಾಮೆ ಅಬ್ಬರಿಸುತ್ತ “ಹೇ ದುರಾಚಾರಿ, ಚೋರಖೇಚರ, ನಿರ್ಘೋಷ, ನಾನು ಬದುಕಿದ್ದೂ ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥನನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಕದ್ದು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಲ್ಲೆ ? ನೀನು ರಾಜ್ಯಸ್ಥನಾಗಿಯೂ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಲಿಲ್ಲ ; ಸದಾ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಕ್ಷೇಶಗಳನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವವನು ನೀನು. ನೀನಿಂದು ಬಹುಕಾಲದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ದುರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೆ. ಈಗಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಹೋಗುವೆ ? ಇನ್ನೇನು ನನ್ನಿಂದ ಕೊಲೆಯಾಗುವೆ”—ಎಂದಿಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಅವನನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿದಳು. ಅವನ ಮುಂದೆ ಖಡ್ಗವೆತ್ತಿ ನಿಂತಳು. ಬಳಿಕ ರಾಕ್ಷಸರೊಕ್ಷವಚನನಾದ ಶತ್ರುವು ಶ್ಯಾಮೆಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಎಲೇ ಅಥಮೆ ಶ್ಯಾಮೆ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಧೆ ನಿಂದ್ಯವಾದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿ. ಅಲ್ಲದೆ ನೀನು ತಂಗಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ನನಗೆ ಕೈ ಹೇಗೆ ಬಂದೀತು ? ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾಭಿಲಾಷಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೇನು, ಅಕ್ಕತಂಗಿಯೇನು, ಅಣ್ಣತಮ್ಮನೇನು; ತನ್ನನ್ನು ಘಾತಿಸುವ ವೈರಿಯನ್ನು ತಾನು ತಪ್ಪದೆ ಘಾತಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಪಖ್ಯಾತಿಯಿಲ್ಲ. ಪುರುಷರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಹೆಣ್ಣುಸಿಂಹವನ್ನಾಗಲಿ ಹೆಣ್ಣುಹುಲಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಿಚಾರ ವ್ಯರ್ಥ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪೌರುಷವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆ” ಎಂದನು. ಅನಂತರ ವಿದ್ಯಾಶಾಖಾಬಲದಿಂದ ಶ್ಯಾಮೆ ಅಂಗಾರಕನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ಉಗ್ರ ಅಂಗಾರಕನು ಖಡ್ಗಧಾರಾ ಶಿಲಾಘಾತಗಳಿಂದ ಘಾತಿಸತೊಡಗಿದನು. ಪ್ರತಿಘಾತದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಖಡ್ಗ ಖೇಟಕಗಳ ಸಂಘಟ್ಟನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲಹೊತ್ತಿಗೆ ಖಡ್ಗ ಸ್ತೂತವಾದ ಸ್ಫುಲಿಂಗಗಳಿಂದ ಅಂಗಾರಕನ ಅಂಗ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಶ್ಯಾಮಾ ಅಂಗಾರಕರ ಮಾಯಾಯದ್ದವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ವಸುದೇವನು ಕೂಡ ಶತ್ರುವಿನ ಎನೆಯವೇಲೆ ದೃಢಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹಾರವನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿ, ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂದೇಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಅಂಗಾರಕನು ಖಿನ್ನನಾಗಿ ಕುಮಾರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಾಗ ಕುಮಾರನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಖಿನ್ನನಾಗಿರಲು, ಶ್ಯಾಮೆಯಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣವಾದ ಶ್ಯಾಮಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾ ಎಂಬ ದಾಸಿ ನಡುವೆಯೇ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಂತ್ರೈಸಿ ತನ್ನ ನಗರದತ್ತ ಅವನನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯತೊಡಗಿದಳು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ “ಕುಮಾರನಿಗೆ ಇದೇ ಖೇಟದಲ್ಲಿ ಲಾಭವಾಗಲಿದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಈತನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ

ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು” ಎಂಬ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಆಕೆ ತನ್ನ ಪರ್ಣಲಕ್ಷ್ಮಿವಿದ್ಯೆಗೆ ಆತನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಮನೆಯತ್ತ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಕುಮಾರನು ಆ ವಿದ್ಯೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಎಲೆಹಗುರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ನೆಲದತ್ತ ಬಂದನು.

ಹಾಗೆ ಬಂದವನು ಚಂಪಾನಗರದ ಬಾಹ್ಯೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಮಲಪುಷ್ಪಸಂಭವವಾದ ಕಮಲಸರೋವರದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿದ್ದೆದ್ದು ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆ ದಡದಲ್ಲಿ ಮಾನಸ್ತಂಭಾದಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶ್ರೀವಾಸುಪೂಜ್ಯಜಿನಾಲಯವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಬಲಗೊಂಡು ಜಿನವಂದನೆಮಾಡಿ ಆ ದೀಪಿಕೋಜ್ವಲಿತ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರತೊಡಗಿದನು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ದೇವಾರ್ಚನೆಗೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನು ಬಂದನು. ವಸುದೇವನು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು “ಇದು ಯಾವ ದೇಶ ? ಈ ನಗರ ಯಾವುದು” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಉತ್ತರವಾಗಿ “ಇದು ಅಂಗದೇಶ. ಈ ನಗರ ತ್ರಿಭುವನಖ್ಯಾತವಾದ ಚಂಪಾನಗರ ; ಇದಿಷ್ಟು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ? ಅಯ್ಯಾ ಮಹಾಮತಿ, ನೀನೇನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಬಿದ್ದೆಯೋ ಹೇಗೆ ?” ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ವಸುದೇವನು “ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನೀನಂದದ್ದು ನಿಜ; ನಿನಗೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವೂ ಗೊತ್ತಂತೆ ? ನಿನ್ನದು ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನ. ಅಹೋ! ಜಿನಶಾಸನವು ಅನ್ಯಥಾ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರೂಪಲೋಭದಿಂದಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಯಕ್ಷಕುಮಾರಿಯರು ನನ್ನನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಅನ್ಯೋನ್ಯಕಲಹದಿಂದಾಗಿ ನಾನು ಗಗನಪಥಚ್ಯುತನಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದೆ”—ಎಂದು ಉತ್ತರವಿತ್ತನು.

ಬಳಿಕ ವಸುದೇವನು ವಿಪ್ರವೇಷಧರನಾಗಿ ಗಂಧರ್ವನಗರಿಗೆ ಸದೃಶವಾಗಿದ್ದ ಆ ಚಂಪಾಪುರಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು. ಅಲ್ಲಿ ಆತನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವೀಣಾಹಸ್ತರಾಗಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನನ್ನು “ಈ ಜನ ಹೀಗೇಕೆ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ (ವೀಣಾಹಸ್ತರಾಗಿ) ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆತನು “ಈ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಬೇರವಿಭವನಾದ ಚಾರುದತ್ತನೆಂಬ ಶ್ರೀಮಂತನಿದ್ದಾನೆ. ಇಭ್ಯಪತಿಯಾದ ಆತನ ಮಗಳು ರೂಪಗರ್ವಿತೆಯಾದ ಗಂಧರ್ವಸೇನಿ ಎಂಬವಳು. ಈಕೆ ಗಾಂಧರ್ವವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತೆ.ಯಾವಾತನು ತನ್ನನ್ನು ಗಾಂಧರ್ವವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೋ ಆತನೇ ತನ್ನ ಪತಿಯಾಗತಕ್ಕವನು ಎಂಬ ನಿಯಮಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ, ಆಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೋಭವಶರಾದ, ವೀಣಾವಾದನವಿಜ್ಞರಾದ ನಾನಾದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಈ ಜನ ಆದೇ ಕನ್ಯೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸಂದಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೂಪಲಾವಣ್ಯಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಾಗರಪ್ಪವಕಾರಿಯಾದ, ಚೇತೋಹಾರಿಯಾದ, ಈ ಹರಿಣನೇತ್ರ, ಲೋಕವನ್ನೇ ವ್ಯಾಪೋಹಗೊಳಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರಾಗಲಿ ಅವರು ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಯಶೋರ್ಥಿಗಳು, ವೀಣಾವಿಧಿವಿಶಾರದರು, ಜಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳೂ ಕಲಾವಿದರ ಸಭೆ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಯ

ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಈ ಕನ್ಯಾಸರಸ್ವತಿಯೇ ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನವಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸಭೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ತರುವಾಯ ಮತ್ತೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.”— ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ವಸುದೇವನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು “ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧರ್ವವಿದ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾರು. ಹೇಳು” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆತನು “ಈಗ ಸುಗ್ರೀವನೆಂಬವನು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನು” ಎಂದನು.

ಬಳಿಕ ವಸುದೇವನು ಇತರ ಗೃಹಸ್ಥರಂತೆ ಸುಗ್ರೀವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು. ಅವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ “ನಾನು ಗೌತಮಗೋತ್ರಜನು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು. ‘ಈತನು ರೂಪವಂತನು, ಅತ್ಯಂತ ಮುಗ್ಧಸ್ವಭಾವದವನು’ ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ದಯೆತೋರಿ ಅವನನ್ನು ಸುಗ್ರೀವನು ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡನು. ವಸುದೇವನು ತನ್ನ ವಿಲಕ್ಷಣ ವೀಣಾವಾದನದಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿನೋದಗೊಳಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರತೊಡಗಿದನು. ದಿನಗಳೆಯುತ್ತಲೂ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ ಸೇರಿತು. ವಸುದೇವನೂ ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ವಿಶಾಲಜನಸಮೂಹವನ್ನು ನೋಡತೊಡಗಿದನು. ಆ ಸಭೆ ವಾದ್ಯಶ್ರವಣವೇದಿಗಳಿಂದ ಅನ್ಯಕೌತೂಹಲಚಿತ್ತರಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿ ಕೋಲಾಹಲಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಬಳಿಕ ವರ್ಷರ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದ ನಡುವೆ ಮಿಂಚು ಕಾಣಿಸಿ ಮಿರುಗುವಂತೆ ವಿಶದಪ್ರಭೆಯೂ ದಿವ್ಯಾಲಂಕೃತೆಯೂ ಆದ ಗಂಧರ್ವಸೇನೆ ಸಭಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಂತಿದ್ದ ಗಂಧರ್ವಸೇನೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ವೀಣಾವಾದ್ಯವಿದಗ್ಧರು ಒಬ್ಬರಾದ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಸೋತುಹೋದ ಮೇಲೆ, ವಸುದೇವನು ಕೂಡ ಉತ್ತಮಾಸನದ ಮೇಲೆ ಆಸೀನನಾದನು. ಆಗ ವಸುದೇವನಿಗೆ ಹಲವಾರು ವೀಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತಾದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ದೋಷಯುಕ್ತಗಳೆಂದು ಅವನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಕೊನೆಗೆ ಗಂಧರ್ವಸೇನೆ ತನ್ನ ಸುಘೋಷಾ ಎಂಬ ಹದಿನೇಳು ತಂತಿಯ ವೀಣೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅದನ್ನು ಬಾಜಿಸುತ್ತ ಅವನು ಮುದಗೊಂಡು “ಈ ವೀಣೆ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ; ದೋಷವರ್ಜಿತವಾಗಿದೆ. ಗಂಧರ್ವಸೇನೆ ಈಗ ಹೇಳು, ನಿನಗೆ ಯಾವ ಗೇಯವಸ್ತು ಇಷ್ಟವಾದದ್ದು ? ನೀನು ಗೇಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ; ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ನನಗೆ ಆದೇಶವಿತ್ತರೆ ನಾನು ಈ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮುಂದೆ ಈ ಮೃದೂಪವೀಣೆಯನ್ನು ಬಾಜಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಧರ್ವಸೇನೆ “ಬಲಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ವಿಷ್ಣುಕುಮಾರಮುನಿ ತನ್ನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಕೃತವನ್ನು ತೋರಿದಾಗ ಹಾಹಾ ತುಂಬುರು ನಾರದರು ಯಾವ ಗೇಯವಸ್ತುವನ್ನು ಹಾಡಿದರೋ ಅದನ್ನೇ ಇಂದು ನೀನು. ವಾದ್ಯವಿದನಾಗಿದ್ದರೆ, ಬಾಜಿಸು ; ಏಕೆಂದರೆ ಪುರಾಣಪ್ರತಿಬದ್ಧವಾದ ಗೇಯವಸ್ತುವೇ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ್ದು”-ಎಂದಳು.

ಗಂಧರ್ವಸೇನೆಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದು ವಸುದೇವನು ಸಂಗೀತವಿದ್ಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದನು. ಹೀಗೆ ಗಾಂಧರ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಯಥಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಸಂಗೀತ

ದಿಂದ ಶ್ರೋತೃಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಿಸಿದನು. ಇವನೇನು ತುಂಬುರವೋ ನಾರದನೋ, ಗಂಧರ್ವನೋ ಕಿನ್ನರನೋ ? ಏಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ವೀಣಾವಾದನ ಮಾಡುವುದು ಅನ್ಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ? ಬಲಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾರದಾದಿಗಳು ವಿಷ್ಣುಕುಮಾರಮುನಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ತವನಮಾಡಿದ್ದರೋ, ವಸುದೇವನು ವೀಣಾವಾದನಮಾಡಿ ಅದನ್ನೇ ನುಡಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಂಧರ್ವಸೇನೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತಳಾದಳು, ನಿರುತ್ತರಳಾದಳು. ಈ ರೀತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪತಾಕೆ ವಸುದೇವನಿಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ನುಡಿಗಳು ಕೇಳಿಬಂದವು. ಅನುರಾಗವತಿ ಗಂಧರ್ವಸೇನೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಅವನನ್ನು ವರಿಸಿದಳು. ಹಾಗೆ ಗಂಧರ್ವಸೇನೆಯನ್ನು ವರಿಸಿ ವಸುದೇವನು ಸಮಸ್ತಲೋಕವನ್ನೂ ಹರ್ಷಗೊಳಿಸಿದನು.

ಬಳಿಕ ಎಲೈ ಶ್ರೇಣಿಕನೇ, ಕನ್ಯಾಪಿತ ಚಾರುದತ್ತನು ಅಪರಿಬ್ಬರ ವಿವಾಹವನ್ನೂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿದನು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾದ ಸುಗ್ರೀವನೂ ಯಶೋಗ್ರೀವನೂ ತಂತಮ್ಮ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ವಸುದೇವನಿಗಿತ್ತು ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು. ಕಲಾಗುಣಸಂಪನ್ನೆಯರಾದ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡಗೂಡಿ ವಸುದೇವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸುದೀರ್ಘಕಾಲ ಸುಖದಲ್ಲಿರ್ದುತ್ತಿದ್ದನು.

ಲೋಭವಶನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಧರನು ಹೊಂಚುಕಾದು ಅಪಹರಿಸಿ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರ ಕೊಂಡೊಯ್ದರೂ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಶರಣವಾದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಮಲಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೂ, ಜಿನಕಥಿತ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಿಂದಾಗಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ವಸುದೇವನಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಲಾಭವಾಗುವುದಾಯಿತು.

೨೦. ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನೂಹಾತ್ಮಕ ವರ್ಣನ

ಅನಂತರ ಶ್ರೇಣಿಕರಾಜನು ಗೌತಮಗುಣಧರನನ್ನು “ವಿಷ್ಣುಕುಮಾರಮುನಿ ಬಲಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಬಂಧಿಸಿದ್ದನು ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಗೌತಮನು “ಎಲೈ ಶ್ರೇಣಿಕನೇ, ದರ್ಶನಶುದ್ಧಿ ಕರವಾದ ವಿಷ್ಣುಕುಮಾರನ ಶ್ರವ್ಯವಾದ ಸತ್ಯಧೆಯನ್ನು ಲಾಲಿಸು, ನಿನಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಹೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

ಹಿಂದೆ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಧರ್ಮಾ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಅರಸನಿದ್ದನು. ಇವನ ಅಗ್ರಮಹಿಷಿ ಶ್ರೀಮತಿ. ದೊರೆಯ ಬಳಿ ಮಂತ್ರಮಾರ್ಗವಿದರಾದ ಬಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ನಮುಚಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು. ಕೆಲಸಮಯಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಪಾರಗರೂ ಮಹಾಮುನಿಗಳೂ ಆದ ಅಕಂಪನರು ೨೦೦ ಮಂದಿ ಮುನಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಬಾಹ್ಯೋದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿರತೊಡಗಿದರು. ಜನರು ವಂದನಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಚ್ಚದ್ವ ಸಾಗರದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿರಲು, ದೊರೆಯು ಪ್ರಾಸಾ

ದಸ್ಥನಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕಂಡನು. “ಜನರ ಈ ಅಕಾಲಲಾತ್ರೈ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋರಟಿದೆ?” ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಆಗ ಬಲಿಯು “ರಾಜಾ, ಈ ಜನ ಅಜ್ಞಾನಿ ಶ್ರಮಣರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದನು. ಆಗ ಅರಸನು ತಾನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿಚ್ಛಿಸಿದನು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಎಷ್ಟು ತಡೆದರೂ ಕೇಳದೆ, ಹರ ಹಿಡಿದು ಅವನು ಹೊರಟುನಿಂತನು. ಆಗ ಅವರೂ ಚೊತೆಗೆ ಹೊರಡ ಬೇಕಾಯಿತು.

ಮುನಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೂ ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ಗುರ್ವಾದೇಶದಿಂದಾಗಿ ಮುನಿಸಂಘ ಮೌನದಿಂದಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರೆಲ್ಲ ನಿರುಪಾಯರಾಗಿ ಓಂದಿರಗಿದರು. ಹಾಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಯೋಗಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ರಾಜನ ಜತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅವನೊಂದಿಗೆ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಇವರು ಮಿಥ್ಯಾಮಾರ್ಗ ವಿವೋಹಿತ ರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಶ್ರುತಸಾಗರ ಮುನಿ ಅವರನ್ನು ಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಅದೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಆ ಮುನಿ ಪ್ರತಿಮಾಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತನು. ಅದು ತಿಳಿದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲೆಂದು ಹೋದರು. ಆದರೆ ದೇವತೆಯಿಂದ ಅವರು ಸ್ತಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಅರಸನು ಅವರನ್ನು ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದನು.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಗಪುರ (ಹಸ್ತಿನಾಪುರ)ದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪದ್ಮನೆಂಬ ಚಕ್ರಿಯಿದ್ದನು. ಅವನ ಎಂಟುಮಂದಿ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಎಂಟುಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥರು ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡೊ ಯಿದ್ದರು. ಶುದ್ಧಶೀಲೆಯರಾದ ಅವರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯವುಂಟಾಗಿ ಅವರು ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡರು. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಎಂಟುಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥರೂ ವಿರಕ್ತಿಗೊಂಡು ತಪಸ್ವಿ ತರಾದರು. ಚರಮಶರೀರಿಯಾದ ಮಹಾಪದ್ಮನೂ ತತ್ಪಾರಣವಾಗಿ ವೈರಾಗ್ಯ ತಳೆದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಮತಿ ರಾಣಿಯಲ್ಲಾದ ಪದ್ಮನೆಂಬ ತನ್ನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕಿರಿಯವನಾದ ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನನ್ನೊಡಗೊಂಡು ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನು. ರತ್ನತ್ರಯ ಧರನಾದ, ತಪೋನಿಷ್ಠನಾದ ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನು ಕೆಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧಿಗಳ ನಿಧಿಯಾದನು.

ಇತ್ತ ದೇಶ ಕಾಲ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲಂತಹ ಬಲಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ವರು ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ನವರಾಜ್ಯಸ್ಥನಾದ ಪದ್ಮನು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದರು. ಪದ್ಮನು ಬಲಿಯ ಸಲಹೆಯಿಂದ ದುರ್ಗಸ್ಥಿತನಾದ ಸಿಂಹಬಲನೆಂಬರಸನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ “ವರ ಬೇಡಿ ಇಷ್ಟವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆ” ಎಂದು ಪದ್ಮನು ಬಲಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಬಲಿ ಚತುರನಾದ್ದರಿಂದ, ಅವನನ್ನು ವಂದಿಸಿ, “ಬೇಕಾದಾಗ ಬೇಡಿ ಪಡೆಯುವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ವರವನ್ನು ಹಸ್ತನ್ಯಾಸವಾಗಿ ದೊರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಕೆಲಕಾಲ ಸಂದಿತು.

ಹೀಗಿರಲು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಅಂಕಪನಾಚಾರ್ಯರು ವಿಹಾರಿಸುತ್ತ ಮುನಿಗಳೊಡ ಗೂಡಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವಿಧಿಗಾಗಿ ನಗರದ ಬಹಿರ್ವಳಯದಲ್ಲ

ನಿಂತರು. ಶಂಕಾವಿಷಯಂತರೂ ಭೀತರೂ ಆದ ಬಲಿ ಮೊದಲಾದ ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಹಂಕಾರಗೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಟ್ಟಿಬಿಡಲು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಬಲಿಯು ಪದ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, “ಪ್ರಭು, ನೀವು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ವರದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈಗ ನನಗೆ ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯ ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆ “ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾನು ಅದೃಶ್ಯನಂತೆ ಇರತೊಡಗಿದನು. ಬಲಿಯು ರಾಜ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ಆ ಮುನಿಜನರಿಗೆ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆ ಮುನಿಗಳ ಸುತ್ತುಬಳಸಿ ಅವರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಣಿಯೂ ಪತ್ರಧೂಮಾದಿಗಳನ್ನೂ ಎಂಜಲು ತಟ್ಟಿ ಚೆಲ್ಲುವುದನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಆ ಯೋಗಿಗಳಾದರೋ “ಉಪ ಸರ್ಗವು ತೊಲಗಿದರೆ ಅಹಾರವಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡೋಣ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೊಂಡು ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿ ಆ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ಕಾಯೋತ್ಸರ್ಗಗೊಂಡು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದುಬಿಟ್ಟರು.

ಆಗ್ಗೆ ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರ ಮುನಿಯ ಅವಧಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಗುರುಗಳು ಮಿಥಿಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರು ಅವಧಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅರಿತವರಾಗಿ, ಸಾನುಕಂಪರಾಗಿ “ಇಂದು ಅಂಕಪನಾ ಚಾರ್ಯರು ಮೊದಲಾಗಿ ೭೦೦ ಮಂದಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ದಾರುಣ ಉಪಸರ್ಗವು ಬಂದೊಡಗಿದೆ” ಎಂದರು. ಆಗ ಸಮೀಪಸ್ಥನಾಗಿದ್ದ ಪುಷ್ಪದಂತನೆಂಬ ಕ್ಷೆಲ್ಲಕನು ಗುರುವಚನವನ್ನಾಳಿಸಿ ಸಸಂಭ್ರಮವಾಗಿ “ಸ್ವಾಮಿ, ಆ ಉಪಸರ್ಗವು ಎಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ” ಎಂದನು. ಗುರುಗಳು “ಹಸ್ತಿನಪುರ” ಎಂದರು. “ಸ್ವಾಮಿ, ಅದು ಯಾರಿಂದ ದೂರವಾಗಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ?” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಉತ್ತರವಾಗಿ ಗುರುಗಳು “ಯಾರಿಗೆ ವಿಕ್ರಿಯಾಖ್ಯಾಯಿಧಿಯುಂಟೋ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕೂಡ ವಿದ್ಯುಷ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಂಟೋ ಅಂತಹ ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರ ಮುನಿಯಿಂದ ಆ ಉಪಸರ್ಗವು ದೂರವಾಗಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ” ಎಂದರು.

ಹಾಗೆನ್ನುತ್ತಲೇ ಪುಷ್ಪದಂತನು ಆಗಲೇ ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಮುನಿಯು ತನಗೆ ವಿಕ್ರಿಯಾರ್ಥಿಯುಂಟೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಂಡನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಚಾಚುತ್ತಲೂ ಅವು ಗಿರಿಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದಂತೆ ಸುಗಿತು. ಇದರಿಂದ ಋದ್ಧಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ. ಜಿನಶಾಸನವತ್ಸಲನೂ ಪ್ರಣತಪ್ರಿಯನೂ ಆದ ಆ ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನು ಆಗಲೇ ನೇರವಾಗಿ ಪದ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ “ಪದ್ಮರಾಜ, ಪದವಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೂ ಇದೇನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೊದಲಿಟ್ಟೆ? ಇಂಥ ಸಂಗತಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕುರಂವಂತಿಯರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಆದದ್ದಿಲ್ಲ. ತಪಸ್ವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅನಾರ್ಯಜನರು ಉಪಸರ್ಗಮಾಡಿ ದ್ವಾದರೆ ಅರಸನು ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಅರಸನಿಂದಲೇ ಈ ಉಪಸರ್ಗವಾಗುವಂಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇನಿದು? ಅಯ್ಯಾ ರಾಜ, ಉನಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿ ಎಷ್ಟೇ ಅಗಾಧವಿರಲಿ ನೀರಿನಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ಅಡಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ನೀರಿ

ನಿಂದಲೇ ಬೆಂಕಿ ಉರಿದೇಳುವ ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೇತರಿಂದ ಅಡಗಿಸುವುದಾದೀತು? ಐಶ್ವರ್ಯದ ಫಲ ಅಷ್ಟೆ. ಅಷ್ಟೆ ದುರ್ವ್ಯಕ್ತರ ದಮನಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿಯಾದವನು ದುಷ್ಟರ ದಮನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯನಾದರೆ ಅವನು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಾಮಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಶುಸದೃಶನಾದ ಬಲಿಯನ್ನು ಈ ದುಷ್ಟಾರ್ಯದಿಂದ ಈಗಲೇ ನಿವೃತ್ತಿಗೊಳಿಸು. ಮಿತ್ರ ಶತ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಭಾವ ತೋರುವ ಮುನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಈಶನ ಈ ದ್ವೇಷ ಎಂತ ಹುದು ? ಶೀತಲಶೀಲರಾದ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಸಂತಾಪವುಂಟುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಪ್ಪವಾದ ನೀರು ವಿಕೃತಗೊಂಡು ಹೇಗೆ ಸುಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಶೀರದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಧುಗಳ ವಿಚಾರವೂ. ಧೀರರೂ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರೂ ಪಶೀ ಭೂತ ಶರೀರರೂ ಆದ ಸಾಧುಗಳೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಗ್ನಿಯ ಹಾಗೆ ದಾಹಕರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ, ನಿನಗೆ ಏನಾದರೂ ಅಪಾಯವಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಈ ಬಲಿಯ ದುಷ್ಟಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿರುವ ಉಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡು” —ಎಂದನು. ಆಗ ಪದ್ಮನು ನತನಾಗಿ “ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಬಲಿಗೆ ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಭಗವಾನ್, ತಾವೇ ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿ. ತಮ್ಮ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಬಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ” —ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಮುನಿ ಬಲಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು. “ಅಯ್ಯಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯ, ಈ ದಿನಾರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ಅಧರ್ಮವನ್ನು ವರ್ಧಿಸುವ ಈ ನಿಂದ್ಯಕರ್ಮವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ ? ತಪಃಕರ್ಮಕನಿಷ್ಠರಾದ ಆ ಮುನಿಜನರು ನಿನಗೆ ಏನು ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ನೀನು ಇಷ್ಟು ಪರಿಷ್ಕಾನಾಗಿಯೂ ಕನಿಷ್ಠನಂತೆ ಇದೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವೆ ? ತಮಗೆ ಕರ್ಮಬಂಧಭೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ತಪಸ್ವಿಗಳು ತ್ರಿಕರಣಗಳಿಂದಲೂ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಬಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಪಶಾಂತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಈ ದುಷ್ಟಾರ್ಯವು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಶಾಂತ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಈ ಪ್ರಮಾದಜನ್ಯ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ತೊಲಗಿಸು” —ಎಂದು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಬಲಿಯು “ಅವರು ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ಉಪಸರ್ಗವು ತೊಲಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ” ಎಂದನು. ವಿಷ್ಣುವು “ಅವರು ಸ್ವಯೋಗಸ್ಥರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ಕದಲಲಾರರು ; ಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಯಾರು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಮ್ಮತಿಸು. ಇಷ್ಟು ಕಠಿನಾತ್ಮನಾಗಬೇಡ. ನಾನು ಎಂದೂ ಯಾರನ್ನೂ ಯಾಚಿಸಿಲ್ಲ” —ಎಂದನು. ಆ ಮಾತಿಗೆ ಬಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, “ಇವರು ಆಯಿಲ್ಲೆಗೆ ಆತ್ಮ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮೀರಿದರೂ ದಂಡನೀಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೋಷವೇನೂ ಇಲ್ಲ ; ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಪತ್ತಿಗೊಳಗಾದಾಗ ಅಡಿದ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ; ವಚನಪಾಲನೆ ಮಾಡುವವರು

ಎಂದೂ ಅಪತ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ” —ಎಂದನು.

ಕಪಟವ್ಯವಹಾರತತ್ಪರನೂ ಅವಿನೀತನೂ ಕುಟಿಲನೂ ಕೆಟ್ಟಹಾವಿನಂತೆ ಕಡುಕನೂ ಆದ ಬಲಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನು ಉದ್ಯತನಾದನು ; “ಎಲೇ ಪಾಪಿ, ನಾನು ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಕೋ, ಅಳಿಯುತ್ತೇನೆ, ನೋಡು” ಎನ್ನುತ್ತ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಮಹತ್ವಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದಾಗ ಅದು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಟಲವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿತು. ಆತನು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮೇರುವಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟನು ; ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮಾನುಷೋತ್ತರದ ಮೇಲಿಟ್ಟನು ; ಮೂರನೆಯ ಹೆಜ್ಜಿಗೆ ಸ್ಥಳ ದೊರೆಯದೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಿನ ಅಲೆದಾಟವಾಯಿತು. ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಭುವನತ್ರಯಗಳೂ ಕ್ಷುಬ್ಧವಾದವು. ಕಿಂಪುರುಷಾದಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ “ಏನು, ಏನು” ಎಂಬ ದನಿ ಹೊರಟಿತು. ವೀಣಾವಂಶಾದಿವಾದಕರಾದ, ಗಾಯಕರಾದ ಗಂಧರ್ವ ದೇವರು ಸಪತ್ನೀಕರಾಗಿ ಆ ಮುನಿರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಮೃದುಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡತೊಡಗಿದರು. ಆರಕ್ತ ಪದತಲದ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವೈರವಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದ, ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನ ಪಾದವು ಗಾಯಕರಾದ ಕಿನ್ನರಾದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖಾಬ್ಜನವಿದರ್ಪಣವೆಂಬಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. “ಹೇ ವಿಷ್ಣು, ಹೇ ಪ್ರಭು, ಮನಃಕ್ಷೋಭಿಯನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸು, ಉಪಸಂಹರಿಸು ; ನಿನ್ನ ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಭುವನತ್ರಯಗಳೂ ಚಲವಿಚಲಗೊಂಡಿವೆ” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಶ್ರವ್ಯಗಾಂಧರ್ವವೀಣಾಪಟುಗಳಾದ ದೇವರು, ವೀರವಿದ್ಯಾಧರರು, ಸಿದ್ಧಾಂತಗೀತಿಕಾಗಾನ ಮಾಡುವ ಚಾರಣರು ಇವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಮುನಿಯನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನಗೊಳಿಸಿದರು. ಆತನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ತನ್ನ ವಿಕ್ರಿಯಾ ಬಲವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿಕೊಂಡು, ಉತ್ಪಾತ ಶಮನಾನಂತರದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ, ಸಹಜರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಸುರರು ಕೂಡಲೇ ಅಕಂಪನಾದಿ ಮುನಿಜನರ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ದುರಾತ್ಮನಾದ ಬಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಂಧಿಸಿ, ದಂಡಿಸಿ ದೇಶದಿಂದ ದೂರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಕಿನ್ನರರು ನುಡಿಸಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಮೂರು ವೀಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಘೋಷಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಉತ್ತರಶ್ರೇಣಿಯ ವಿದ್ಯಾಧರರಿಗೂ ಮಹಾಘೋಷಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಿದ್ಧಕೂಟವಾಸಿಗಳಿಗೂ ಸುಘೋಷಾ ಎಂಬುದನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ತಟವಾಸಿಗಳಾದ ವಿದ್ಯಾಧರರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟರು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ಕಡಿಸಿ, ಶಾಸನವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿ ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನು ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ಸ್ವಗುರುಪಾದಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಿಯಾಶಲ್ಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡನು. ತರುವಾಯ ಘೋರತಪಶ್ಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಘಾತಿಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕ್ಷಯಿಸಿ ಕೇವಲಿಯಾದನು ; ಆಮೇಲೆ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲವಿದ್ದು, ಕೊನೆಗೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂದನು.

ಗೌತಮಸ್ವಾಮಿ ಇಂತೆಂದನು : “ಯಾವಾತನು ವಿಷ್ಣು ಕುಮಾರನ ಈ ದುರಿತಹರಚರಿತೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾನೋ, ಅವನು ದೃಷ್ಟಿಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಧುಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಮಹಾಮಂದರಗಿರಿಯನ್ನೇ ಸ್ವಸ್ಥಾನದಿಂದ ಕದಲಿಸಬಲ್ಲರು; ತೋಳ್ಬಲ್ಲದಿಂದ ಚಂದ್ರಾರ್ಕರನ್ನೇ ಆಕಾಶದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಕೆಡವಬಲ್ಲರು ; ಉಪಪ್ಪವಯುತ ಸಮುದ್ರವನ್ನೇ ಸೂಸಿ ತುಳ್ಯಾಡಬಲ್ಲರು ; ಮುಕ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಲ್ಲದವನನ್ನು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಜನತಪಃಶ್ರೀಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ದುಷ್ಟರವಾದ್ದು ಯಾವು ದುಂಟು ?”

೨೦. ಚಾರುದತ್ತಚರಿತ್ರ ವರ್ಣನ

ಚಾರುಗೋಪ್ತಿಸುಖಾಸ್ವಾದನೂ ಉದಾರಚರಿತನೂ ಯದೂತ್ತಮನೂ ಉದಾರ ಚರಿತಪ್ರಿಯನೂ ಆದ ವಸುದೇವನು ಖೇಚರಾನ್ವಯದ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆಯನ್ನೂ ಅತಿ ರಾಜವಿಭೂತಿಯ ಚಾರುದತ್ತನನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಆತನನ್ನು ಕುರಿತು “ಈ ಅಸದೃಶವೂ ನಿಮ್ಮ ದೈವಪೌರೂಪ ಸೂಚಕವೂ ಆದ ಇಂತಹ ಈ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಆರ್ಜಿಸಿ ದಿರಿ ? ಈ ಸುತ್ತ ದೈವಧರಿಯು ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತಭವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ನನ್ನ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಅಮೃತವರ್ಷವನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಹೇಗೆ?” ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಆಗ ಚಾರುದತ್ತನು ಹರ್ಷಚಿತ್ತನಾಗಿ “ನೀನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯೆ, ನಿನಗಾಗಿ ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸತೊಡಗಿದನು :

ಇದೇ ಚಂಪಾನಗರದಲ್ಲಿ ಧನಾಢ್ಯನಾದ ಭಾನುದತ್ತನೆಂಬ ವೈಶ್ಯಾಗ್ರಣಿಯಿದ್ದನು. ಆತನ ಪತ್ನಿ ಸುಭದ್ರೆ. ಸಮೃದ್ಧಶ್ರವಣಶುದ್ಧರೂ ಅಣುವ್ರತಧಾರಿಗಳೂ ಆದ ಈ ನವ ಯೌವನಸ್ಥ ದಂಪತಿಗಳು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲಕಾಲದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಣಿಸುವಂಥ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದ ಫಲಸ್ವರೂಪವಾದಂಥ ಪುತ್ರಸಂತಾನವು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಚಿಂತಿಸಿ, ಜನಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗೊಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿ ಚಾರಣಮುನಿಯ ದರ್ಶನವಾಗಿ ಪುತ್ರೋತ್ಪತ್ತಿವಿಚಾರವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಆ ಮುನಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ದಯೆತೋರಿ “ನಿಮಗೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತಮ ನಾದ ಪುತ್ರನಾಗುವನು” ಎಂದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾದ ಮಗನಾಗಿ ನಾನು ಜನಿಸಿದೆ. ಚಾರುದತ್ತನೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಾಡಿ ಜನ್ಮೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಅಣುವ್ರತದಿಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಕಲ ಕಲಾಧರನೂ ಆಗಿ ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಬಂಧುಬಾಂಧವರು ಆನಂದಿಸಿದರು. ಆಗ್ನಿ ವರಾಹ, ಗೋಮುಖಿ, ಹರಿಸಿಂಹ, ತಮೋಂತಕ, ಮರುಭೂತಿ—ಇವರು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯವಯಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆಡುತ್ತ ರತ್ನಮಾಲಿನಿನೆಂದಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಡದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೋ ದಂಪತಿಗಳ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪುವ ಪಾದಚಿಹ್ನೆ ಇನ್ನೂ ಅಳಿಸಿಲ್ಲದುದನ್ನು, ನಾನು ನೋಡಿದೆ. ನಮಗೆ ಅವರು ವಿದ್ಯಾಧರರೆಂಬ ಶಂಕೆ ಹುಟ್ಟಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಅನುಸರಿಸಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದಾಗ

ಶ್ಯಾಮಲಕದಲೀಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆ ವಿದ್ಯಾಧರದಂಪತಿಗಳ ರತಶಯ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡೆವು. ರತಿ ವ್ಯತಿಕರದಿಂದಾಗಿ ಬಾಡಿದ ಪುಷ್ಪಪಲ್ಲವಗಳ ಆ ಶಯ್ಯೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಮುನ್ನಡೆದಾಗ ಒಂದು ದಟ್ಟಡವಿ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಲೋಹಕೀಲಕದಿಂದ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾಧರನು ಕೀಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದುದು ಕಂಡಿತು. ಆತನ ವ್ಯಗ್ರವೂ ಆರಕ್ತವೂ ಆದ ನೇತ್ರಗಳು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಖಡ್ಗಖೇಟಕಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಟ್ಟಿತ್ತು. ಆತನ ಈ ದೃಷ್ಟಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಗುರಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಯ್ಯಿಟ್ಟ ಚಾಲನ, ಉತ್ಕೀಲನ, ಉನ್ನೂಲವಣರೋಹ ಎಂಬ ಮೂರು ಓಷಧಿಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಅವುಗಳಿಂದ ಅವ ನನ್ನು ಚಲಿಸುವಂತೆಯೂ ಕೀಲು ಕಳಚುವಂತೆಯೂ ವ್ರಣ ಮಾಯಂವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿದೆ ನೀಕೀಲನೂ ನಿವ್ರಣನೂ ಆಗುತ್ತಲೇ ಆತನು ಖಡ್ಗಖೇಟಕಹಸ್ತನಾಗಿ, ಒಂದು ಮಾತೂ ಆಡದೆ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದನು. ಅಳುವು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಡೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿಹೋಗಿ ಶತ್ರುವಿನಿಂದ ಅಪಹೃತಳಾದ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ತಂದನು. ಅವಳನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಮೊದಲಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದು ಅತ್ಯಂತ ಆದರದಿಂದ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದನು : “ಭದ್ರ, ಇಂದು ನೀವು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದ ನನಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಿ ; ಈಗ ನನಗೆ ಆಜ್ಞೆ ನೀಡಿ ; ನಿಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಏನು ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ಮಾಡಲಿ ?” ಎಂದು ನುಡಿದು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸತೊಡಗಿದನು :

“ವಿಜಯಾರ್ಥ ಪರ್ವತದ ದಕ್ಷಿಣ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಮಂದಿರವೆಂಬ ನಗರವುಂಟು. ಅದರ ಅರಸು ಮಹೇಂದ್ರವಿಕ್ರಮ. ಆತನಿಗೆ ಅಮಿತಗತಿಯೆಂಬ ನಾನು ಪ್ರಿಯಪುತ್ರನು. ನನಗೆ ಧೂಮಸಿಂಹ, ಗೌರಮುಂಡ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಖೇಚರರು ಮಿತ್ರರು. ಒಮ್ಮೆ ಈ ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಹ್ರೀಮಂತವೆಂಬ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯರೋವು ನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ತಪಸ್ವಿಯಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ತಾಪಸಕೃತಿ ಸುಕುಮಾರಿಕೆಯೆಂಬವಳು. ಈಕೆ ನವಯೌವನವತಿ, ಶಿರೀಷಕುಸುಮಕೋಮಲೆ. ಅವಳನ್ನು ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಅವಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದಳು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಬಂದೆನಾದರೂ ಅವಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ನನಗೆ ಬಲವತ್ತರವಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ನನಗಾಗಿ ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ತರಲು, ಶೀಘ್ರವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ವಿವಾಹವು ಮಹೋತ್ಸವದಿಂದ ಜರುಗಿತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಧೂಮಸಿಂಹನಿಗೂ ಅದೇ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ತಾನು ಹೊಂದುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿತ್ತೆಂದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ತತ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಸರ್ವದಾ ಅಪ್ರಮತ್ತನಾಗಿ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಳೊಂದಿಗೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಾನು ಅವಳೊಂದಿಗೆ ರಮಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಈ ಧೂಮ ಸಿಂಹನು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಗೆ ಕೀಲಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಸುಕುಮಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದನು. ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಬಿಡಿಸಿದೆ ; ನಾನು ಈಕೆಯನ್ನು ಶತ್ರುವಿನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ತಂದಿರುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸು. ನಾನು ವಯೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠನಾದರೂ ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣದಾತನಾದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುವರ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನೀನು ಈಗ ನನ್ನ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಳೆದು ಬದುಕಿಸಿದ್ದರೂ, ದಿಟವಾಗಿ ನಾನು ನಿನಗೆ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿದಂದೇ ಈ ಸಂಕಷ್ಟವು ತೀರೀತು.”

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರಿಯವಚನವನ್ನಾಡಿದ ಸಪತ್ನೀಕನಾದ ಆ ವಿದ್ಯಾಧರನನ್ನು ಕುರಿತು “ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಒಗೆಗೆ ಇಂಥ ಸದ್ಭಾವವಿರಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ನೆರವೇರಿ ತಂದೇ ತಿಳಿ. ಶುದ್ಧಭಾವವನ್ನು ಹೀಗೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮತ್ತೇನಾಗಬೇಕು? ಸದ್ಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೇ ದಿಟವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಉಪಕಾರ. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಾನು ಇಂದು ಪುಣ್ಯಶಾಲಿ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪೂಜ್ಯ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ದುರ್ಲಭವಾದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ನನಗಿಂದು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಅವಸ್ಥಾಂತರವರ್ತನ ವೆಂಬುದು ವನಂಷ್ಯರಿಗೆ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶತ್ರುವಿನಿಂದ ಕೀಲಿಸಿ ಲ್ಲಟ್ಟಿನೆಂದು ವಿಷಣ್ಣ ಚಿತ್ತನಾಗದಿರು. ತಂದೆ, ನನಗೆ ಉಪಕಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿನಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೆ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿ, ಅದು ಸಾಕು,” ಎಂದನು. ನಾನು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಲೂ, ಆತನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗೋತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಹೋದನು. ನಾವೆಲ್ಲ ಆ ವಿದ್ಯಾಧರನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಚಂಪಾನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಕ್ಕೆವು.

ನಾನು ಯೌವನಸ್ಥನಾಗುತ್ತಲೂ ನನ್ನ ಮಾವ ಸರ್ವಾರ್ಥನಿಗೆ ಸುಮಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಮಿತ್ರವತಿ ಎಂಬ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಸನಿಯಾದ ನನಗೆ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಸನ ವೆಂಬುದು ಅನ್ಯವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಷ್ಟೆ. ನನಗೆ ರುದ್ರದತ್ತನೆಂಬ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನೊಬ್ಬ ನಿದ್ದನು. ಈತನು ಬಹುವ್ಯಸನಾಸಕ್ತಚಿತ್ತನೂ ಕಾಮುಕವ್ಯವಹಾರವಿದನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ನನ್ನ ತಾಯಿ ಆತನನ್ನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಒಡಗೂಡಿಸಿದಳು. ಇದೇ ಚಂಪಾನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಂಗಸೇನಾ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದ ವೇಶ್ಯೆಯಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಕೆಗೆ ವಸಂತಸೇನೆ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು. ಶೋಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಕೆ ವಸಂತಶ್ರೀಯಂತಿದ್ದಳು. ಈಕೆ ನೃತ್ಯಗೀತಾದಿ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಲೆ, ಪರಮಸುಂದರಿ, ನವಯೌವನಸ್ಥೆ. ಹೀಗಿರಲು ಒಂದು ದಿನ ಈಕೆಯ ನೃತ್ಯ ನಡೆಯಲಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ನಾನೂ ರುದ್ರದತ್ತನ ಸಂಗಡ ನಿಪುಣ ಸಭಾಸದ ಜನಾಕೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದ ನೃತ್ಯಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ವಸಂತಸೇನೆ ಸೂಚಿನೃತ್ಯಮಾಡಲು ಬಯಸಿದಳು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳು ಸೂಜಿಗಳ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಬೊಗಸೆತುಂಬಿದ ಜಾಜಿಯ ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಸೂಸಿದಳು. ಗಾಯನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಮೊಗ್ಗುಗಳೆಲ್ಲ ಅರಳಿದುವು. ಆಗ ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು. ಹೊವರಳುವುದರಿಂದ ಯಾವ ರಾಗವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾಲಾಕಾರರಾಗದ ಸಂಕೇತ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಾದ ನಂತರ ಅವಳು ಅಂಗುಷ್ಠಾಭಿನಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಆಗಲೂ ಸಭಾಸದರು ಮೆಚ್ಚಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ನಖಮಂಡಲಶೋಧಿಯಾದ ನಾಟಕರಾಗದ ಸಂಕೇತ ಮಾಡಿದೆ.

ಅನಂತರ ಗೋ ಮತ್ತು ಮಂಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಕುಕ್ಷಿಕಾಭಿನಯ ಮಾಡಿದಳು. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲರೂ ಅವಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಗೋಪಾಲರಾಗದ ಸಂಕೇತ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರಸಭಾವವಿವೇಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ವಸಂತಸೇನೆ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಚಿಟಿಕೆ ತೆಗೆದು ನನ್ನನ್ನು ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚಿ ಹೊಗಳಿದಳು. ಅನಂತರ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಿಯಾದ ಆ ವೇಶ್ಯೆ ಎಲ್ಲರೂ ತನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸೊಗಸಾಗಿ ನೃತ್ಯಾಭಿನಯ ಮಾಡಿದಳು. ನೃತ್ಯೋಪಸಂಹಾರ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ತೀವ್ರವಾದ ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದ ತನ್ನ ತಾಯೊಂದಿಗೆ “ಅಮ್ಮಾ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಚಾರುದತ್ತನ ಹೊರತು ಅನ್ಯರೊಡನೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಸಮಾಗಮ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಫ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಆತನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸು” ಎಂದಳು. ತಾಯಿ ಮಗಳ ಮನಸ್ಸು ತಿಳಿದು ಚಾರುದತ್ತನೊಂದಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು. ದಾನಸನ್ಮಾನಗಳಿಂದ ರುದ್ರದತ್ತನನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಪಡಿಸಿ, ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ರುದ್ರದತ್ತನ ಸಂಗಡ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆತನು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ, ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಎರಡೆರಡು ಆನೆಗಳು ಹೋರುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ನಾನು ಆ ವೇಶ್ಯೆಯ ಮನೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಕಲಿಂಗಸೇನೆಗೆ ಆ ಮೊದಲೇ ಈ ವಿದ್ಯಮಾನವು ಸೂಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕೆ ಕೂಡಲೇ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಆಸನವನ್ನಿತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದಳು. ಬಳಿಕ ಕಲಿಂಗಸೇನೆ ರುದ್ರದತ್ತರ ನಡುವೆ ದ್ಯೂತವು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲಿಂಗಸೇನೆ ರುದ್ರದತ್ತನು ಹೊದ್ದು ಉತ್ತರೀಯದವರೆಗೆ ಆಜನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟಳು. ಆಗ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಿ, ಕಲಿಂಗಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾನೇ ದ್ಯೂತವಾಡಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದೆನು. ಆಗ ವಸಂತಸೇನೆಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗದೆ, ಆ ಚತುರೆ ತನ್ನ ತಾಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ತಾನು ದ್ಯೂತಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದಳು. ನಾನು ಆ ದ್ಯೂತಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದೆ. ನಡುವೆ ನನಗೆ ತುಂಬ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಮತಿಮೋಹನ ಯೋಗವಿಂದ ವಾಸಿತವಾದ ಶಿಶಿರೋದಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಅತಿಶಯವಿಶ್ವಾಸ ಕಾರಣವಾಗಿ ನನಗೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಅನುರಾಗವು ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಅವಳ ತಾಯಿ ಇದ್ದು ಕೆಂಪು ನನಗೆ ಅವಳ ಕರಗ್ರಹಣಮಾಡಿಸಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಮರೆತು ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ೧೨ ವರ್ಷಗಳಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳನ್ನೂ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮಿತ್ರವತಿಯನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆನೆಂದರೆ, ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಪಾಡೇನು? ಗುರುಹಿರಿಯರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಾನು ಗಳಿಸಿದ್ದ ಗುಣಸಂಪನ್ನತೆ ಈಗ ತರುಣೀಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ೧೬ ಕೋಟಿ ಹೊನ್ನು ಕಲಿಂಗಸೇನೆಯ ಮನೆಗೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಸೇರಿಹೋಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ಮಿತ್ರವತಿಯ ಒಡವೆಗಳೂ ಬರತೊಡಗಿದಾಗ, ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಂತ್ರಕೋವಿದ ಕಲಿಂಗಸೇನೆ ಒಂದು ದಿನ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವಸಂತಸೇನೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು : “ಮಗಳೇ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಹಿತವಚನವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕಿವಿ

ಗೊಡು. ದೊಡ್ಡವರ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು, ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಲಕ್ಷಿಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಆನರ್ಥಗ್ರಹವೆಂಬುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯದು. ನೀನು ನಮ್ಮ ಈ ಜಘನ್ಯ ವೃತ್ತಿ ತಿಳಿದೇ ಇರುವೆ. ನಮಗೆ ವಿತ್ತವಿರುವವನೇ ಪ್ರಿಯ. ಅವನಿಂದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಾದ ಮೇಲೆ ಅವನು ನಮಗೆ ರಸಹೀನಿದ ಕಬ್ಬಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯಂತೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ. ಇಂದು ಚಾರುದತ್ತನ ಭಾರ್ಯೆ ತನ್ನ ಶರೀರಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಳಿಸಿದ್ದಳು. ಅವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಿಗೇ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಿರ್ಧನ ನಾದ ಚಾರುದತ್ತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಹೊಸ ಕಬ್ಬಿನಂತೆ ಸಾರವಂತನಾದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸು.” ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ವಸಂತಸೇನೆಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಶೂಲ ನಟ್ಟಂತೆ ಅತಿ ದುಃಖವಾಯಿತು. “ಅಮ್ಮಾ, ಇದೇನು ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವೆ ? ಕೌಮಾರ್ಯದಿಂದ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಯಾರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಯಾರೊಡನೆ ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಇದ್ದೇ ನೆಯೋ ಅಂತಹ ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಉಳಿದ ಧನಾಧ್ಯರ ಮಾತಿರಲಿ, ನನಗೆ ಕುಬೇರ ನಂದಿಲ್ಲೂ ಆಗಬೇಕಾದ್ದೇನಿದ ಹೇಳು ! ನನ್ನನ್ನು ಚಾರುದತ್ತನಿಂದ ಆಗಲಿಸುವುದಾದರೆ ಈ ಪ್ರಾಣಗಳಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಬೇರಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೀವಿತವು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇಂಥ ಮಾತಾಡಬೇಡ. ಆತನ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕೋಟಂತರ ಧನದಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನೆ ತುಂಬಿದೆ: ಹೀಗಿದ್ದೂ ಅವನನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನುವೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ದಿಟವಾಗಿ ಅಕ್ಕತಂಗ್ಲರು. ಅಮ್ಮಾ, ಕಲಾಪಾರಂಗತನೂ ರೂಪವಂತನೂ ಸದ್ಗುಣ ದರ್ಶಿಯೂ ತ್ಯಾಗಶೀಲನೂ ಆದ ಚಾರುದತ್ತನನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ತ್ಯಜಿಸಬಲ್ಲೆನು?” — ಎಂದಳು. ಆಕೆಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯಿರುವುದನ್ನು ಇದರಿಂದ ಗಮನಿಸಿದ ಕಲಿಂಗ ಸೇನೆ ಆಗ ಮಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸರಿಯೆನ್ನುತ್ತ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಅಗಲಿಸುವ ಉಪಾಯ ವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದಳು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಆಸನ ಶಯನ ಸ್ನಾನ ಭೋಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ಯಾವುದೋ ಯೋಗದಿಂದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದಳು. ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದಮೇಲೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಮನದೀಕ್ಷೆ ಗ್ರಹಿಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಪತ್ನಿ ತುಂಬ ದುಃಖಪಡು ತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನೂ ರೋದಿಸಿದೆವು.

ಆಮೇಲೆ ನಾನು ನನ್ನ ಪತ್ನಿಗೂ ತಾಯಿಗೂ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿ, ಹೆಂಡತಿಯ ಒಡವೆ ಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ಕೊಂಡು, ವ್ಯಾಪಾರನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಾವನ ಸಂಗಡ ಉಶೀರಾ ವರ್ತದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು, ಮಾರಲು ತಾಮ್ರಲಿಪ್ತನಗರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ದೈವ ಕಾಲಗಳ ಪ್ರತಿಕೂಲದಿಂದಾಗಿ ಆ ಹತ್ತಿ ನಡುವೆಯೇ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಹೋಯಿತು. ನಾನು ಮಾವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು, ಕುದುರೆ ಯೇರಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋದೆ. ಆದರೆ ಕುದುರೆ ನಡುವೆಯೇ ಸತ್ತು

ಹೋಯಿತು. ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಬಳಲಿ ಬೆಂಟಾಗಿ ಪ್ರಿಯಂಗನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಆಗ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಕೆಳೆಯ ಸುರೇಂದ್ರದತ್ತನೆಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಯಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಕೆಲಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದ. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾನು ಸಮುದ್ರಯಾತ್ರೆಗಾಗಿ ಹೊರಟೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ನಾವೆ ಆರು ಬಾರಿ ಒಡೆಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಹೇಗೋ ಅಷ್ಟಕೋಟಿಶ್ವರನಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆಗಲೂ ಹಡಗು ಒಡೆದು ನನ್ನ ಸರ್ವಧನವೂ ಹೋಯಿತು. ಹೇಗೋ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಒಂದು ಹಲ ಗೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾಜಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಕಂಡೆ. ನಾನು ಬಳಲಿದ್ದೆ. ಆ ಶಾಂತವೇಷದ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಲು ಅನುವಿತ್ತನು. ಬಳಿಕ ನನಗೆ ರಸಲೋಭವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದನು. ನಾನು ಮುಗ್ಧನಾದ್ದರಿಂದ, ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ನನಗೆ ಒಂದು ತುಂಬಿಯಿತ್ತು, ಹಗ್ಗದ ನೆರವಿಂದ ಒಂದು ಭಯಂಕರವಾದ ಬಿಲದಲ್ಲಿ ರಸತ್ಯಷ್ಟನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದನು. ಹಾಗೆ ಆ ಬಾವಿಯ ಬಲು ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು, ಹಗ್ಗವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಅಂಟಿ ಹಿಡಿದು, ರಸವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ನನ್ನನ್ನು ತಡೆದನು. ಅವನು “ಭದ್ರ, ನೀನು ಬದು ಕಿರಲು ಬಯಸುವೆಯಾದರೆ, ಈ ಭಯಂಕರವಾದ ರಸವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಡ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೇಗೋ ಇದರ ಸ್ವರ್ತವಾಯಿತೆಂದರೆ ಕ್ಷಯರೋಗದ ಹಾಗೆ ಇದು ನಿನ್ನನ್ನು ಬದು ಕಿರಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದನು. ಕೊಡಲೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು “ಅಯ್ಯಾ, ನೀನು ಯಾರು ? ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆತನು “ನಾನು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ; ನನ್ನ ಹಡಗು ಒಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಒಬ್ಬ ಅಪಾತ್ರನಾದ ಸಾಧು ನನ್ನಿಂದ ರಸವನ್ನು ಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಈ ರಸರಾಕ್ಷಸನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ರಸಭುಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಾನು ಮೂಳೆಚಕ್ಕಳವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅಪ್ಪಾ, ನಾನು ಸತ್ತಾಗಲೇ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ. ಬದುಕಿದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದನು. ಅಲ್ಲದ ನನ್ನನ್ನು “ನೀನು ಯಾರು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ನಾನು ಚಾರುದತ್ತನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೆಂದೂ, ಅವನಿಗೆ ಶತ್ರುವಾದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೇ ನನ್ನನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ “ಈತನು ಪ್ರಿಯವಾದಿ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹುವೃತ್ತದಂತೆ ಮುರಾತ್ಯ ನಾದ ಆತನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದು ಹೀಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ?” ಎಂದು ನನಗೆನಿಸಿತು. ಕೊನೆಗೆ ನಾನು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ರಸ ತುಂಬಿ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಕಳಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಯಾವುದರ ಆಧಾರದಿಂದ ನಾನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಹೀಗೆ ಕೃತ ಕಾರ್ಯನಾದ ಆ ಖಳನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದನು. ನಾನು ಹೋಗಿ ಆ ಕೂಪದ ದಡದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆ ಒಳ್ಳೆಯ

ಪುನುಷ್ಯನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. “ಅಯ್ಯಾ, ಸಜ್ಜನನೇ, ರಸಪಾನಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಉಡು ಬರುತ್ತದೆ. ನೀನು ಸರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆಗಲೇ ಅದರ ಬಾಲವನ್ನು ಹಿಡಿದೆಯೆಂದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯ” ಎಂದನು. ಅಪನಿಗೆ ಅದು ಅಂತಿಮ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಮ್ಯಕ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಧರ್ಮಶ್ರವಣಮಾಡಿಸಿ, ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ದಿನ ರಸಕುಡಿದು ಉಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಲಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಅದರ ಬಾಲವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೆ. ಅದು ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಎಳೆದು ತಂದಿತು. ದಡದ ಕಡಿದಾದ ಅಂಚು ನನ್ನ ಮೈಗೆ ಉಜ್ಜಿ ಬಡಿದು ನಾನು ಹೊರಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಗಾಢವಾಗಿ ಮೂರ್ಛಿತನಾದೆ. ಎದ್ದ ಮೇಲೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವೇ ಲಭಿಸಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು ಮುನ್ನಡೆದಾಗ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಯಮೋಪಮವಾದ ಕೋಣ ವೊಂದು ನನ್ನ ಬೆನ್ನೆಟ್ಟಿತು. ನಾನು ಅನುವು ನೋಡಿ ಒಂದು ಗುಹೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕೆ. ಆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಬ್ಬಾವು ಮಲಗಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕೈ ಮೈ ತಾಕುತ್ತಲೂ ಅದು ಎದ್ದು ಬಿಟ್ಟು, ಎದುರಿಗೆ ಒಡುತ್ತಿದ್ದ ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ಕೋಣನನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೋಣ ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬಾವು ಎರಡೂ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಹೋರಾಟ ಸಾಗುವವರೆಗೆ ನಾನು ಅದರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೇರಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪಾರಾದೆ.

ಆ ಮಹಾವನದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಸಮೀಪವರ್ತಿಯಾದೊಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ತಲುಪಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಕತಾಲೀಯನ್ಯಾಯದಂತೆ ನಾನು ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ರುದ್ರದತ್ತನನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಕ್ಷುತಿಪಾಸೆಗಳಿಂದ ಬಳಲಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ, ಆತನು “ಚಾರುದತ್ತ, ಖೇದಪಡಬೇಡ. ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸುವರ್ಣದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಹದ್ಧನವನ್ನು ಆರ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗೋಣ. ಆಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕುಲಸಂತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುವುದು” ಎಂದನು. ರುದ್ರದತ್ತನ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ಸಮ್ಮತಿಸಿದೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಐರಾವತೀನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಗಿರಿಕೂಟವೆಂಬ ಪರ್ವತವನ್ನೂ ವೇತ್ರವನವೆಂಬವನನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಹೋಗಿ ಟಂಕಣ ದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿದವು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗವು ಅತಿವಿಷಮವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಡಗೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯುಳ್ಳ ಎರಡು ಆಡು ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇರಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದು ಹೋದವು. ಬಳಿಕ ಸಮಭೂಮಿಗೆ ದಾಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ರುದ್ರದತ್ತನು ಆದರದಿಂದ “ಚಾರುದತ್ತ, ಈಗ ಇನ್ನೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾದಿಯಿಲ್ಲ ; ನಾವೀಗ ಈ ಆಡುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಇವುಗಳ ತೊಗಲ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ. ತೀಕ್ಷ್ಣಚಂಚುವಿನ ಭೇರುಂಡಪಕ್ಷಿ ಮಾಂಸಲೋಭದಿಂದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸುವರ್ಣದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತದೆ” ಎಂದನು. ರೌದ್ರಸ್ವಭಾವದ ರುದ್ರದತ್ತನು ನಾನು ಅಡ್ಡಿ ಪಡಿಸಿದರೂ ಕೇಳದೆ ತನ್ನ ಆಡನ್ನು ಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟನು. ಅಲ್ಲದೆ

ವಿನಯಚ್ಯುತನಾಗಿ ನನ್ನ ಆಡನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಮೊದಲು ಕೊಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಕೊಲ್ಲಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದಾಗ ನಾನು ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಸತ್ತ ಆಡುಗಳ ತೊಗಲು ಚೀಲ ಮಾಡಿ ಒಂದರೊಳಗೆ ಸಶಸ್ತ್ರನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೂರಿಸಿದನು ; ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಶಸ್ತ್ರಹಸ್ತನಾಗಿ ಕುಳಿತನು. ಬಳಿಕ ಭೇರುಂಡಪಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಚಂಡತುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಆಯೆರಡೂ ತೊಗಲ ಚೀಲಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಹೋದುವು. ನನ್ನ ತೊಗಲುಚೀಲವನ್ನು ಒಂದು ಒಕ್ಕಣ್ಣು ಭೇರುಂಡಪಕ್ಷಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಬೇರಾವುದೋ ಜಾಗಕ್ಕೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿತು. ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಆ ಚೀಲವನ್ನು ಸೀಳಿಹಾಕಿ ಹೊರಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ರತ್ನರಶ್ಮಿಗಳಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವರ್ಗಸನ್ನಿಭವಾದ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂತು. ಆ ದ್ವೀಪದ ರಮ್ಯವಾದ ದಿಗ್ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಾನು ಪರ್ವತಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಜಿನಾಲಯವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಾವುಟವು ಪಟಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆತಾಪನಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತನಾದ ಚಾರಣಮುನಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಆತನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸುಖಾನುಭವವಾಯಿತು.

ನಾನು ಪರ್ವತವನ್ನೇರಿಹೋಗಿ ಆ ಜಿನಾಲಯವನ್ನು ತ್ರಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಬಂದು ಜಿನೇಂದ್ರನ ಕೃತಿಮಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ವಂದಿಸಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಯೋಗಸ್ಥನಾದ ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ನಿಯಮವು ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆ ಮುನಿ ನನ್ನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು “ಚಾರುದತ್ತ, ಕುಶಲವೇ ? ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೀನು ಹೇಗೆ ಬಂದೆ ? ಸಾಮಾನ್ಯನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀಯೆ ; ಸಹಾಯಕರಿಲ್ಲದಂತಿದೆ” ಎಂದನು. ಆಗ ನಾನು “ನಿಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾನು ಕುಶಲಿಯೇ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಂದಿಸಿದೆ. ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡು ಆತನನ್ನು “ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಗುರುತು ಹೇಗೆ ಹತ್ತಿತು, ಈ ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಎಂದೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದನು. ಆ ಮುನಿ “ನಾನು ಅದೇ ಅಮಿತಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥನು ; ಚಂಪಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದೊಮ್ಮೆ ತತ್ಪ್ರವಿನಿಂದ ಕೀಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ನಿನ್ನಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಗೊಂಡವನು. ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನದ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹಿರಣ್ಯಕುಂಭನೆಂಬ ಗುರುವಿನ ಬಳಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನು. ನನಗೆ ವಿಜಯ ಸೇನಾ ಮತ್ತು ಮನೋರಮಾ ಎಂಬ ಪತ್ನಿಯರಿದ್ದು, ಹಿರಿಯವಕಾದ ವಿಜಯಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆಯೆಂಬ ಮಗಳೂ, ಎರಡನೆಯ ಮನೋರಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಯಶ ಮತ್ತು ವಾರಾಹಗ್ರೀವರೆಂಬ ಪುತ್ರರೂ ಆದರು. ಇವರು ವಿನಯಾದಿ ಗುಣಾಕರರು. ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಜ್ಯೇಷ್ಠನನ್ನು ರಾಜಪದವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಿರಿಯವನನ್ನು ಯುವರಾಜ ಪದವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ತಂದೆಯೇ ಗುರುವಾಗಿ ಆತನಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನು. ಈ ದ್ವೀಪ ಸಾಗರವೇಷ್ಟಿತ್ವವಾದ ಕುಂಭಕಂಟಕವೆಂಬ ದ್ವೀಪ ; ಇದು ಕರ್ಕೋಟಕವೆಂಬ ಪರ್ವತ ;

ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೆ ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಆಗ ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಆದ್ಯಂತ ವಾಗಿ ಸುಖದುಃಖವಿವಿಶ್ರಿತವಾದ ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನಡೆದದ್ದು ನಡೆದಂತೆ ವಿವರಿಸಿದೆನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಆ ಮುನಿಯು ಇಬ್ಬರು ಖೇಚರಪುತ್ರರೂ ನಭಃಸ್ಥಲದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದು ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಆ ಮುನಿ ಆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ “ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಂತಹ ಆ ಚಾರುದತ್ತನು. ನಿಮ್ಮ ಸೋದರನು. ಈತನೇ” ಎಂದನು. ಹಾಗೆನ್ನುತ್ತಲೂ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಸ್ವಪ್ನಿಕೊಂಡು ಪ್ರಿಯವಚನಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ನನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಕುಳಿತರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಸುರರು ವಿಮಾನಾಗ್ರದಿಂದ ಧರಣಿಗಳಿಂದ ಬಂದು ಮೊದಲು ನನಗೆ, ಆಮೇಲೆ ಮುನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ನನ್ನೆದುರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಖೇಚರರಿಬ್ಬರೂ ಈ ಅಕ್ರಮದ ಕಾರಣವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. “ಎಲೈ ಸುರರೇ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಮುನಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು ಬಿಟ್ಟು, ಶ್ರಾವಣನಿಗೆ ಮೊದಲು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ್ದು ಏಕೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ಆ ದೇವರು ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆಂದರು : “ಈ ಚಾರುದತ್ತನು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಜಿನಧರ್ಮೋಪದೇಶಕನು ; ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿ ಗುರು ; ತಿಳಿಯಿತೇ ?” ಅವರು ಆಗ “ಅದು ಹೇಗೆ ?” ಎನ್ನಲಾಗಿ, ಮೊದಲು ಗಂಡಾಡಿನ ಜೀವವಾಗಿದ್ದ ಸುರನು “ಖೇಚರರೇ ಕೇಳಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು.

“ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಾರ್ಥ ವೇದ ವ್ಯಾಕರಣಾರ್ಥವಿದನಾದ ಸೋಮ ಶರ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಆತನ ಪತ್ನಿ ಸೋಮಿಲೆ. ಇವರಿಗೆ ಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ಸುಲಸಾ ಎಂಬ ಯೌವನವತಿಯರಾದ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರಿಯರಿದ್ದರು. ಇವರೂ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತೆಯರಾಗಿದ್ದರು. ಕುಮಾರ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವೈರಾಗ್ಯಗೊಂಡು ಪರಿವ್ರಾಜಿಕೆಯರಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡರು. ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಾದಿಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗಳಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನು ಬಂದು ಪರಿವ್ರಾಜಕನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಇವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ವಾರಣಾಸಿಗೆ ಬಂದನು. ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ವದಿಂದ ಸುಲಸಾ ಸಭಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ “ಯಾವಾತನು ನನ್ನನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಆತನಿಗೆ ನಾನು ಪರಿಚಯ್ಯವಳಾಗುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಳು. ನ್ಯಾಯವಿದರ ಸಮಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮೊದಲು ಪೂರ್ವಪಕ್ಷವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಳು. ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನು ಅದನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಸ್ವಪಕ್ಷವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ವಾದದಲ್ಲಿ ಪರಾಜಿತೆಯಾದ ಸುಲಸಾ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನನ್ನು ವರಿಸಿದಳು. ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನು ವಿಷಯಾಮಿಷಲುಬ್ಧನಾಗಿದ್ದು, ಸುಲಸೆಯೂ ಸ್ಮರವಶೆಯಾಗಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಸುಖಾನುಭವ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಇವರಿಗೆ ಶೋಭಾವಹ ವಾದ ಶಿಶುವೊಂದು ಜನಿಸಿತು. ಆದರೆ ದಯಾಹೀನರಾದ ಅವರು ಅದೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದ ಬುಡದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಎತ್ತಲೋ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗತ್ತವಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಶ್ವತ್ಥಫಲವನ್ನು ಅದು

ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡು ಭದ್ರೆಯು ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಿಪ್ಪಲಾದನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಪಿಪ್ಪಲಾದನು ಬೆಳೆದು ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತನಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ಭದ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು : “ಅಮ್ಮಾ, ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಹೆಸರೇನು ? ಆತನು ಜೀವಿಸಿರುವನೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆ ?” ಭದ್ರೆಯು “ಮಗು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ; ಆತನು ನನ್ನ ತಂಗಿ ಸುಲಸೆಯನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಿಟ್ಟನು ; ಅವಳೇ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ; ಮಗೂ, ನೀನು ಅದೇ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ನಿನಗೆ ರಕ್ಷಕರಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರಲು ನಿನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು ದಯಾಹೀನರಾದ ಆಯಿಬ್ಬರು ಪಾಪಿಗಳೂ ಹೊರಟುಹೋದರು ; ಅವರು ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅನ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ನಿನಗೆ ಮೊಲೆಯೊಡಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಬೆಳೆಸಿ ದೊಡ್ಡವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಮಗು, ಇದು ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವಕರ್ಮ ಕೃತವಾದ್ದು. ದಿಟವಾಗಿ ನಿನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಕಾಮುಕರು” ಎಂದಳು. ಭದ್ರೆಯ ಕರ್ಣಕರೋರವಾದ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಪಿಪ್ಪಲಾದನು ರೋಷಾವಿಷ್ಟನಾದನು. ಹೇಗೋ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಂದೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವನನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು, ವಿಂಧ್ಯಾವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಶುಶ್ರೂಷೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದನು. ಮಾತಾಪಿತೃಸೇವೆ ಎಂಬ ಸ್ವಯಂಕೃತವಾದ ಕೃತುವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ನಡೆಸುತ್ತ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಅಧೀನಮಾಡಿದನು. ನಾನು ಅದೇ ಪಿಪ್ಪಲಾದನ ವಾಗ್ವಲಿ ಎಂಬ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಆತನಿಂದ ಗ್ರಂಥಾರ್ಥವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಜಡನಾಗಿ ಆತನ ದರ್ಶನವನ್ನೇ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ತತ್ಪಲವಾಗಿ ಘೋರವೇದನೆಯ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋದೆನು. ನರಕದಿಂದ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾನು ೬ ಬಾರಿ ಆಡಿನ ಮರಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ೬ ಬಾರಿಯೂ ಯಜ್ಞವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಪರ್ವತನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಯಜ್ಞವಿಧಿಯಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೋಮಿಸಿದರು. ಏಳನೆಯ ಬಾರಿ ನಾನು “ಪ್ರಾಣಿಘಾತಜವಾದ ನಿಜ ಪಾಪದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ” ಟಂಕಣದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಆಗ ದಯಾಲುವಾದ ಚಾರುದತ್ತನು ನನಗೆ ಪುಣ್ಯಪ್ರದ ಜೈನಧರ್ಮವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರ ಮಂತ್ರವನ್ನಿತ್ತನು. ಆ ಜಿನಧರ್ಮಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾನು ಸೌಧರ್ಮ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ದೇವೋತ್ತಮನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಾರುದತ್ತನು ನನ್ನ ಗುರು. ಆ ಕಾರಣವೇ ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಮೊದಲು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ.”

ಹೀಗೆಂದು ಆ ದೇವನು ವಿವರಿಸಿ ವಿರಮಿಸಲು, ಎರಡನೆಯ ದೇವನು “ಚಾರುದತ್ತನು ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕನಾದನೆಂದು ನಾನೀಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳಿ” ಎಂದು ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದನು : “ನಾನು ಮೊದಲು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ. ಒಬ್ಬ ಪರಿವ್ರಾಜಕ ನನ್ನನ್ನು ರಸಕೂಪದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿಬಿಟ್ಟನು. ಆ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಪರಿವ್ರಾಜಕನೇ ಚಾರುದತ್ತನನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿಬಿಟ್ಟನು. ನಾನು ಮರಣಾಸನ್ನನಾಗಿದ್ದಾಗ ಚಾರುದತ್ತನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು. ಗೃಹೀತಧರ್ಮನಾಗಿ

ನಾನು ಸತ್ತು, ಸೌಧರ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಸುರೋತ್ತಮನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ಚಾರುದತ್ತನು ನನ್ನ ಗುರು. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲು ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಪಾಪಕೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವವರಿಗೆ ಧರ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದವನೂ ಸಂಸಾರಕ್ಷೇಪಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಾಣಿಸುವವನೂ ಆದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾನನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾರುಂಟು ? ಒಂದಕ್ಷರ, ಪದಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಪದವೊಂದನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಗುರುವನ್ನು ಮರೆಯುವವನೇ ಪಾಪಿಯನ್ನು ವಾಗ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ ಕೊಡುವಾತನನ್ನು ಮರೆಯುವುದಾದರೆ ಅಂಥವನನ್ನು ಏನೆನ್ನಬೇಕು ? ಉಪಕಾರ ಪಡೆದಾತನ ಕೃತಕೃತೈ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರದಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯದರಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥನಾದವನು ನಮ್ರತೆಯನ್ನಾದರೂ ತಪ್ಪದೆ ಕಾಣಿಸಬೇಕು.” ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತ ಆಯಿಬ್ಬರು ದೇವರೂ ಮುನಿಶೇಷರರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇವದೇವಿಯರ ಮೂಲಕ ಮಹಾಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಅಗ್ನಿ ವಿಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತ್ರ ವಿಭೂಷಣ ಮಾಲ್ಯ ವಿಲೇಪನಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಅಲಂಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು “ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಆಜ್ಞೆ ನೀಡಿ. ಇಂದು ಈಗಲೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಭೂರಿಧನ ಸಮೇತವಾಗಿ ಚಂಪಾನಗರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸೋಣವೇ, ಹೇಳಿ ?” ಎಂದರು. ಆಗ ನಾನು “ಈಗ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ನಾನು ಸ್ಮರಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತೆ ಬರುವಿರಂತೆ” ಎಂದೆನು. ಅವರು “ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆಯೇ ಆಗಲಿ” ಎನ್ನುತ್ತ ನನ್ನನ್ನೂ ಮುನಿಯನ್ನೂ ವಂದಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ತಾವಿದ್ದ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅವರು ತೆರಳುತ್ತಲೂ ನಾನೂ ಮುನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಆ ವಿದ್ಯಾಧರರೊಂದಿಗೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪಯಣಿಸಿ ಶಿವಮಂದಿರನಗರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆನು.

ಶಿವಮಂದಿರ ನಗರವು ಸ್ವರ್ಗಸಮಾನವಾದುದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲಕಾಲ ಸುಖದಿಂದಿರತೊಡಗಿದೆನು. ಖಚರರು ನನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜನ್ಮ ಬಂದಂತೆ ತೋರಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಯಶಸ್ಸೇ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಆ ಖಚರರೂ ಅವರ ತಾಯಿಯೂ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆಯೆಂಬ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿ “ಅಯ್ಯಾ ಚಾರುದತ್ತ, ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಅಮಿತಗತಿರಾಜನು ಅವಧಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಮುನಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ‘ನನ್ನ ಪುತ್ರಿ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನಿಗೆ ಪತಿ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಅವಧಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕಂಡು ಹೇಳಬೇಕು’ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು ; ಆಗ ಆ ಮುನಿ ‘ಚಾರುದತ್ತನ ಮನೆಗೆ ಗಾಂಧರ್ವ ಪಂಡಿತನಾದ ಯದುವಂಶದೊಬ್ಬಾತನು ಬರುತ್ತಾನೆ ; ಆತನು ಈ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಗಾಂಧರ್ವವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಆತನೇ ಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ’ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದನು. ಮುನಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರಸನು ಆಗಲೇ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈಗಾದರೂ ಅಮಿತಗತಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಮುನಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ವಹಿಸಲು ಅದೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದನಾದ್ದರಿಂದ ನೀವೀಗ ನಮಗೆ ಪ್ರಮಾಣಭೂತರು” ಎಂದರು.

ಭಾಗ್ಯವಶದಿಂದ ಒದಗಿದ ಈ ಬಂಧುಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಾನು ಒಪ್ಪಿದೆ. ಬಳಿಕ ದಾದಿಗಳೂ ಸೇರಿದ ಪರಿವಾರಸಮೇತಳಾದ ಈ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ನಾನಾರತ್ನ ಸ್ವರ್ಣಾದಿ ಸಂಪತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಈ ಕನ್ಯೆಯ ಸೋದರರು ಇಬ್ಬರೂ ಖೇಚರ ಸೇನೆಯೊಡಗೂಡಿ ಚಂಪಾನಗರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಆಗಲೇ ನಾನು ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಮುದ್ಯುಕ್ತರಾದ, ಆ ಕೆಳೆಯರಾದ ಸುರರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದೆ. ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಲೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನಿಧಿಹಸ್ತರಾಗಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆ ದೇವತೆಗಳು ನನ್ನನ್ನೂ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆಯನ್ನೂ ಸುಂದರವಾದ ಹಂಸವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಸಂಪತ್ತವೇತವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಚಂಪಾನಗರಕ್ಕೆ ತಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಯನಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯಾಧರರು ತಮ್ಮೂರಿಗೂ ಹೊರಟುಹೋದರು. ನಾನು ಮಾವ, ತಾಯಿ, ಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ಬಂಧು ವರ್ಗದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡೆನು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷಿಸಿದರು. ನಾನು ತುಂಬ ಸುಖವಾಗಿದ್ದೆ. ವಸಂತಸೇನೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ವನೆಯಿಂದ ಬಂದು ಆತ್ತೆಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ, ಅಣುವ್ರತಗಳನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ, ಅವಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ನಾನು ದೀನಾನಾಥರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಕಿಮಿಚ್ಛಕದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಯಥೇಚ್ಛಪಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಎಲೈ ಯಾದವ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈ ಖೇಚರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧವಾದುದು ಹಾಗೂ ನನಗೆ ಸಂಪತ್ತಿನ ಭಾಗ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದುದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರಿಗಾಗಿ ಈ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟುಕಾಲ ಕಾಯಲಾಗಿತ್ತೋ ಆ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಕನ್ಯೆ ಈಗ ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನೀಗ ಕೃತಕೃತೈ. ನನಗೆ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಆಸನ್ನವೆಂದು ತಪಸ್ವಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರು. ‘ತಪೋದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಈ ಭವಾನಂತರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೀಗ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೊಡಗುತ್ತೇನೆ.’

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ವಸುದೇವನು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಚಾರುದತ್ತನ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಹರ್ಷಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು : “ನಿಮ್ಮ ವರ್ತನೆ ಉದಾರವಾದದ್ದು, ಪುಣ್ಯಬಲವು ಅತಿಶಯವಾದದ್ದು. ದೈವಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಇಂಥ ಪೌರುಷ ಅಸಾಧ್ಯ. ದೈವಬಲವಿಲ್ಲದೆ, ಸಾಧಾರಣರ ಮಾತಿರಲಿ, ಸುರಖೇಚರರಿಗೂ ಇಂಥ ವಿಭವಪ್ರಾಪ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.” ಹೀಗೆ ಚಾರುದತ್ತನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ವಸುದೇವನು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಸಮಸ್ತವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನಾದಿಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಪರಂತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಚಾರುದತ್ತಾದಿಗಳು ಸುಖದಿಂದಿರತೊಡಗಿದರು.

ಗೌತಮಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ : “ರಾಜಾ, ಧರ್ಮಾತ್ಮರಾದವರು ಕೇವಲ ನಿರ್ಧರನರೇ ಇರಲಿ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲೇ ಹೋಗಿ ಬೀಳಲಿ, ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ದುರ್ಲಭ್ಯ

ಗಿರಿತಟದಲ್ಲಿ ಅಲಿದಾಡಲಿ, ದ್ವೀಪಾಂತರದಲ್ಲಿರಲಿ, ತಮ್ಮ ಪಾಪವ್ಯಪಾಯದಿಂದಾಗಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಸಂಪನ್ನರಾಗುತ್ತಾರೆ.”

೨೨. ನೀಲಯಶೋಲಾಭ ವರ್ಣನ

ವಸುದೇವನು ಚಂಪಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸುಖದಲ್ಲಿರಲು, ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದ ಅಷ್ಟಾಹಿಕ ಮಹೋತ್ಸವ ಬಂತು. ದೇವತೆಗಳು ನಂದೀಶ್ವರ ದ್ವೀಪಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯಾಧರರು ಸುವೇರುಪರ್ವತ ಮೊದಲಾದೆಡೆಗಳಿಗೂ ಹೋಗತೊಡಗಿದರು. ವಾಸುಪೂಜ್ಯರ ಗರ್ಭಾವತರಣಾದಿ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಗಳು ನಡೆಯುವ ಕಾರಣವಾಗಿ ಚಂಪಾಪುರಿಗೆ ಕೂಡ ದೇವರೂ ವಿದ್ಯಾಧರರೂ ಬಂದರು. ಭೂಚರ ಶೇಚರರೆಲ್ಲ ಪುತ್ರ ದಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಚಂಪೆಯ ಜನರು ರಾಜನೊಡಗೂಡಿ ತಾವೂ ವಾಸುಪೂಜ್ಯ ಮುನಿಯ ಪ್ರತಿಮಾಪೂಜೆಗಾಗಿ ಬಹಿಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಆನೆ ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರು. ವಸುದೇವನೂ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ರಥವೇರಿ ಜಿನಪೂಜೆಗೆ ಅರ್ಚನಾಸಾಮಗ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಹಿಃಪುರಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟನು. ಅನೇಕ ಭಟರ ಗುಂಪಿನ ನಡುವೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ವಸುದೇವನು ಅಲ್ಲಿ ಜಿನಮಂದಿರದ ಮುಂದೆ ಮಾತಂಗಕನ್ಯೆಯ ವೇಷದಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಆಕೆ ನೀಲೋತ್ಪಲದಲ ಶ್ಯಾಮೆ, ವೃತ್ತೋತ್ತಂಗ ಪಯೋಧರೆ. ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಮಿರುಗುವ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟವಳು. ಪ್ರಾವೃಟ್ಯಾಲದಂತೆ ಆಕೆ ಮನೋಹರೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಬಂದಂಗೆಯಂತಹ ತುಟಿಗಳು, ತಾವರೆ ಯಂತಹ ಪಾದತಲ ಪಾಣಿತಲಗಳು, ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯಂತಹ ಕಣ್ಣುಗಳು—ಇವುಗಳಿಂದ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾದ ಶರದೃತುವಿನಂತಿದ್ದಳು ಅಥವಾ ಆ ಚೆಲುವೆ ಜಿನಭಕ್ತಿ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸ್ವತಃ ನರ್ತಿಸುವ ಶ್ರೀ ಹ್ರೀ ಮುಂತಾದ ದೇವಿಯರ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಳು. ನರ್ತನದ ರಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಗಾಯಕರು ವಾದ್ಯಕರು ನರ್ತಕರು ಮೊದಲಾದವರಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯೋಗವಿದರು ಯಥಾಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದೇ ಅಲಾತಚಕ್ರದ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಧಾನ ವಿಲ್ಲದೆ ತಂತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ರಸಾಭಿನಯ ಭಾವಗಳನ್ನು ತೋರುವ ಆ ನರ್ತಕಿಯನ್ನು ರಥಾರೂಢನಾದ ವಸುದೇವನು ನೋಡಿದನು. ನೋಡುತ್ತಲೇ ಆ ನರ್ತಕಿ ವಸುದೇವನನ್ನೂ ವಸುದೇವನು ನರ್ತಕಿಯನ್ನೂ ರೂಪ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಾಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಬಂಧಿಸಿಬಿಟ್ಟರು : ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಅನುರಾಗಪಾಶದಿಂದ ಬಿಗಿದುಬಿಟ್ಟರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆ ಈರ್ಷ್ಯೆಯಿಂದ ಆಕುಂಚಿತಲೋಚನೆಯಾದಳು. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲುವುದು ಅಪಾಯಕರ, ಭಯಾವಹ ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆ ಸಾರಥಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಅಯ್ಯಾ ಸಾರಥಿ, ನಿನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ರಥವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಿ” ಎಂದಳು. ಸಾರಥಿ ರಥವನ್ನು ವೇಗದಿಂದ ಮುನ್ನಡೆಸಿದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಜಿನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ರಥವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವಸು

ದೇವನೂ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆಯೂ ಮಂದಿರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ಅದನ್ನು ಮೂರು ಸಾರಿ ಸುತ್ತಿಹಾಕಿದರು. ಜಿನಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕ್ಷೀರಾದಿಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು. ಹರಿಚಂದನ ಗಂಧಾದಿಗಳಿಂದ, ಧೂಪದೀಪಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯಿಕ ಕಾಯೋತ್ಸರ್ಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರ ವಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿದರು. ಭೂತಭವಿಷ್ಯದ್ವರ್ತಮಾನಗಳ ತೀರ್ಥಕರರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯಿಕ ನಿಯಮಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಕೈಗೊಂಡು ಮಮತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸರ್ವಸ್ಥಿತಿ ಸಮತ್ವವನ್ನು ಹಾರೈಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ತೀರ್ಥಕರರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ಗಣಧರರು, ಕೃತ್ರಿಮ ಅಕ್ಕ ತ್ರಿಮ ಜನಾಲಯಗಳು, ಅಲ್ಲಿಯ ಮೂರ್ತಿಗಳು—ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕಾಯೋತ್ಸರ್ಗಗೊಂಡು ಪಂಚ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಜಿನಮಂದಿರವನ್ನು ಬಲಗೊಂಡು ರಥವೇರಿ ಚಂಪಾಪುರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನು ನರ್ತಕಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಚಿತ್ತವಿಕಾರಗೊಂಡುದನ್ನು ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಾಗಿದ್ದ ಈರ್ಷ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಕುಮಾರನು ಅವಳಿಗೆ ಮಣಿದು ಅವಳನ್ನು ಒಲಿಸಿದನು.

ಆಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆ ವಸುದೇವನು ತನ್ನ ಹರ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತವಾದೊಂದು ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ನರ್ತಕಿಯಾದ ಕನ್ಯೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಧರಿ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು. ಅವಳು ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಕೃತ ಮಂಡನೆಯೂ ಚಿತ್ತ ಹಾರಿಣಿಯೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾದಂತಿರುವವಳೂ ಆಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದಳು. ಮುಂದಿನ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅವನಿಗೆ ಇಂತೆಂದಳು : “ಅಯ್ಯಾ ವೀರ, ನಿನಗೆ ಪುರಾಣವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಸುವಿಜ್ಞಾತವೇ ಆದರೂ ವಿದ್ಯಾಧರಾಶ್ರಿತಿಯಾದ ನಾನು ನಿನಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. ಎಂದು ವೃಷಭನಾಥನು ಭರತೇಶ್ವರನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು ದೀಕ್ಷಿತನಾದನೋ ಅಂದು ಆತನೊಂದಿಗೆ ಉಗ್ರವಂಶೀಯ ಭೋಜವಂಶೀಯ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಜರೂ ತಪಃಸ್ಥಿ ತರಾದರು. ಅದರ ಮುಂದೆ ಅವರು ಪರೀಷಹಗಳಿಂದಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟರಾದರು. ಆ ಭ್ರಷ್ಟರಾದ ಅರಸರಲ್ಲಿ ನಮಿವಿನಮಿಗಳೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ಸೋದರರೂ ಇದ್ದರು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ರಾಜ್ಯೇಚ್ಛಿತರಾಗಿದ್ದು ಆದಿನಾಥನ ಪಾದಗಳೆಡೆಯೇ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಧರಣೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಧರಣದೇವವಿಶೇಷರೊಂದಿಗೆ, ದಿಶಿ ಅದಿಶಿಯರೆಂಬ ದೇವಿಯರೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ನಮಿವಿನಮಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನವಿತ್ತನು. ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ತನ್ನ ದೇವಿಯರಿಂದ ಆ ಜಿನಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾಕೋಶವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಅದಿಶಿಯು ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಅಷ್ಟನಿಕಾಯವನ್ನೂ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನಕವೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಕೋಶವನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿದಳು. ಮನು, ಮಾನವ, ಕೌಶಿಕ, ಗೌರಿಕ, ಗಾಂಧಾರ, ಭೂಮಿತುಂಡ, ಮೂಲವೀರೈಕ, ಶಂಕುಕದವರೆಗೆ ಅಷ್ಟನಿಕಾಯಗಳು. ಇವು ಆಯ್ಕೆ

ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿಯೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ದಿತಿಯು ಮಾತಂಗದಿಂದ ವೃಕ್ಷಮಾಲದ ವರೆಗೆ ಅಷ್ಟನಿಕಾಯಗಳನ್ನಿತ್ತಳು. ಇವು ದೈತ್ಯ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿಯೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ೧೬ ನಿಕಾಯಗಳಿಗೆ ೧೬ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವು ಸಮಸ್ತವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಧಾನವಾದವು. ಅವು ಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಿ, ರೋಹಿಣಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರಿನವು. ಇವು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ವಿದ್ಯಾಧರರಾಜರ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಏಕ ಪರ್ವಾ, ದ್ವಿಪರ್ವಾ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಸಮಸ್ತನಿಕಾಯಗಳಲ್ಲೂ ನಾನಾಶಕ್ತಿ ಸಮನ್ವಿತವಾಗಿವೆ. ನಾನಾಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಿಸುವವಾಗಿವೆ, ನಾನಾ ಓಷಧಿಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವಾಗಿವೆ. ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಾ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಪರಮಕಲ್ಯಾಣಪ್ರದಗಳು, ಮಂತ್ರ ಪರಿಷ್ಕೃತಗಳು, ವಿದ್ಯಾಒಲಯಂಕ್ತಗಳು, ಲೋಕಹಿತಾವಹಗಳು. ಈ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ದಿವ್ಯಾ ಪಧಿಗಳನ್ನೂ ಧರಣೇಂದ್ರನು ನಮಿವಿನಮಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಧರಣೇಂದ್ರನಿಂದಲೇ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಜಯಾರ್ಥಪರ್ವತದ ದಕ್ಷಿಣ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ನಮಿಯೂ ಉತ್ತರ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಮಿಯೂ ನಿವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನಾ ಜನಪದಗಳವರಿಂದ ಕೂಡಿ ವಿತ್ರಬಾಂಧವರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಿ ಆ ವೀರರಿಬ್ಬರೂ ವಿಜಯಾರ್ಥದ ಉಭಯಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖದಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಯಿಬ್ಬರೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ಅನೇಕ ಓಷಧಿಗಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವೇ ವಿದ್ಯಾನಿಕಾಯಗಳ ಹೆಸರಿಂದ ಆ ವಿದ್ಯಾಧರರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಗೌರೀವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಗೌರಿಕವನುವಿಂದ ಮನು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾನಿಕಾಯಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ವಿದ್ಯಾಧರರ ಹೆಸರುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಲ್ಲಖಿತವಾಗಿವೆ. ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ೬೦, ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ೫೦—ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾಧರರ ಕುಲನಗರಿಗಳು ಒಟ್ಟು ೧೧೦ ಇವೆ. ಆದಿತ್ಯನಗರದಿಂದ ಸೌಮನಸದವರೆಗೆ ೬೦ ಉತ್ತರಶ್ರೇಣಿಯವು; ರಥನೂಪುರ ಆನಂದ ಎಂಬವುಗಳಿಂದ ಜಂಬೂಶಂಕುಪುರದವರೆಗೆ ೫೦ ದಕ್ಷಿಣಶ್ರೇಣಿಯವು. ಇವು ಸ್ವರ್ಗಸಮಾನವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವಂಥವು. ಈ ನಗರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಧರ ನಿಕಾಯಗಳ ಹೆಸರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಾಗೂ ವ್ಯಪಭವೇವ ಧರಣೇಂದ್ರ ದಿತಿ ಅದಿತಿ ಯರುಗಳ ಪ್ರತಿಪೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅನೇಕ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನಂತರ ವಿನಮಿಗೆ ಸಂಜಯ ಅರಿಂಜಯ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳಾದರು. ಇವರೆಲ್ಲ ನಯವಿನಯಸಂಪನ್ನರೂ ನಾನಾವಿದ್ಯಾಧಿಪರೂ ಆಗಿದ್ದರು; ಇವರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಭದ್ರಾ ಸುಭದ್ರಾ ಎಂಬ ಪುತ್ರಿಯರೂ ಆತನಿಗಾದರು. ಸುಭದ್ರೆ ಭರತಚಕ್ರಿಯ ೧೪ ರತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವಾಗಿದ್ದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ನಮಿಗೆ ರವಿ, ಸೋಮ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಪುತ್ರರೂ ಕನಕಪುಂಜಶ್ರೀ ಕನಕಮಂಜುಶ್ರೀ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರೂ ಪುತ್ರಿಯರೂ ಆದರು. ಮುಂದೆ ವಿವೇಕಿಗಳಾದ ನಮಿವಿನಮಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಿ ವೈರಾಗ್ಯಗೊಂಡು ಜಿನದೀಕ್ಷಾಪರರಾದರು.

ವಿನಮಿಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮಾತಂಗನೆಂಬ ಮಗನಿದ್ದನು. ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಮುಮ್ಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲ ತಂತಮ್ಮ ಸಾಧನಾನುಸಾರ ಸ್ವರ್ಗ

ಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂದರು. ಹೀಗಿರಲು ಹಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ೨೧ನೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರನ ತೀರ್ಥಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸಿತಪರ್ವತವೆಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾತಂಗವಂಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಹಸಿತನೆಂಬ ಅರಸನಾದನು. ಈತನು ಪ್ರತಾಪಿ, ಮಾತಂಗಾನ್ವಯ ವ್ಯೋಮಭಾನು. ಈತನ ಸತಿಯಾದ ನಾನು ಹಿರಣ್ಯವತಿ. ವಿದ್ಯಾಬಲದಿಂದ ವೃದ್ಧಸ್ತ್ರೀವೇಷ ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸಿಂಹ ದಂಷ್ಟ ನನ್ನ ಮಗ. ನೀಲಾಂಜನಾ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ. ಇವರಿಗೆ ನೀಲನೀರಜ ನೀಲಾಭೆ ಯಾದ ನೀಲಯಶೆಯೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಗಳುಂಟು. ಈವರೆಗೆ ನಾನು ಕುಲಶೀಲ ಕಲಾಗುಣ ವಿಖ್ಯಾತೆಯಾದ ಈ ಕನ್ಯೆಯ ವಂಶವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಯ್ಯಾ, ಆ ಚಂದ್ರಮುಖಿ ಅಷ್ಟಾಹ್ನಿಕ ಪರ್ವದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಸಂಪೂಜ್ಯನ ಪೂಜಾಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಚಂಪಾಪುರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಮಂದಿರದವರು ನರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡಳು. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸುಖಹೇತುವಾಯಿತೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈಗ ಅದೇ ವಿರಹಕಾಲದಲ್ಲಿ ದುಃಖಹೇತುವಾಗಿದೆ. ಸ್ನಾನಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಒಲ್ಲದೆ ನುಡಿಯದೆ ನಿಸ್ತಬ್ಧಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅನಂತರಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಯೂ ಅವಳು ಬದುಕಿರುವುದೇ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ. ಅವಳ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ನೋಡಗೊಂಡು ಇಡೀ ಕುಲವೇ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬುದೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಾನು ಅವಳ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕುಲವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗಿ ಅದು ಅವಳ ಹೃದಯ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನಿಂದಾಗಿ ಆನೆಯ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ತಾವರಯಂತೆ ಹೊಸಗಿ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿತು. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಆ ಕನ್ಯೆಯ ನೊಂದ ಹೃದಯದ ಬಯಕೆ ನೀನೇ ಆಗಿದ್ದೀಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿ ಕೊಂಡೆ. ನಾನೀಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಬಂದಿರುವೆ. ನೀನು ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ವರಿಸು”.

ವಸುದೇವನು ನೀಲಯಶೆಯ ಆ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೊರಡಲು ಉತ್ಕಂಠಿತನಾದರೂ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಚಂಪಾಪುರಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸರಿದೋರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು “ತಾಯಿ, ನಾನು ಬರುತ್ತೇನೆ; ಆ ತನಕ ನೀನು ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತ ಸಂತೈಸುತ್ತಿರು”—ಎಂದನು. ಆ ವೃದ್ಧಸ್ತ್ರೀ “ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಹರಸಿ ಮನೋರಥರಥಾರೂಢಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ವಸುದೇವನು ಅನಂತರ ಒಮ್ಮೆ ಹೊಸದಾದ ಮಳೆನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಗಾಂಧರ್ವಸೇನೆಯನ್ನಪ್ಪಿ ಮಲಗಿದ್ದನು. ಆಗ ಒಬ್ಬ ಭಯಂಕರಾಕೃತಿಯ ವೇತಾಲಕನ್ಯೆ ಬಂದು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದಳೆದಳು. ಇದರಿಂದ ಅವನು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡನಾದರೂ ಆಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬಿಡದೆ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ದೃಢಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದನು. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಆ ದುಷ್ಟಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿ ಧರಿಸಿದ ಆ ಕನ್ಯೆ ಅವನನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಆ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಕಿರುಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಾನಕ್ಕೆ

ಕೊಂಡೊಯ್ದಳು. ಇಂಗಿತಜ್ಞನಾದ ವಸುದೇವನು ಅಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಗಳಂತೆ ಕಷ್ಟಕಷ್ಟಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತಂಗಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾತಂಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅವಳು ನಕ್ಕು ಕುಮಾರನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ವೇತಾಲವಿದ್ಯೆಗಳಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ನಗುತ್ತಲೇ ಅಂತರ್ಹಿತಿಯಾಗಿ ಮೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, “ಕುಮಾರ, ನನ್ನನ್ನು ಮಾತಂಗಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ; ನಾನು ಹಿರಣ್ಯವತಿ; ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾತಂಗ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಈ ವೇಷ ದಲ್ಲಿದ್ದೆ”—ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಹೀಗೆಂದು ಸನಿಹದಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನೀಲಯಶೆಯತ್ತ ಸಂಕೇತ ಮಾಡುತ್ತ “ಇಕೋ ನೋಡು, ಇವಳೇ ನೀಲಯಶೆ; ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಗೆದ್ದು ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗದೆ ಮೃಗನೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ; ನಿನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಹುಪಾಶದಿಂದ ಕಟ್ಟಲು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ” ಎಂದಳು. ಅಲ್ಲದೆ ನೀಲಯಶೆಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಇಕೋ, ಈತನೇ ನಿನ್ನ ಆ ಸ್ವಾಮಿ. ನಿನ್ನ ಕರಪಲ್ಲವದಿಂದ ಈತನನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸು”—ಎಂದಳು. ಅನುಚ್ಛೇದಿಸಿ ಕುಮಾರ ನೀಲಯಶೆ ವಸುದೇವನು ಚಾಚಿದ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿದಳು. ಆ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಪುಲಕಿತರಾದರು. ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಆರ್ದ್ರ ಚಿತ್ತರಾದ ಅವರ ಪ್ರಥಮ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವು ಆಗಲೇ ಆಯಿತು. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾದ್ದು ಆಮೇಲಾಯಿತು.

ಆ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರ ಸಮಸ್ತ ಸಮೂಹವೂ ಶೀಘ್ರವೇ ವಸುದೇವನೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಹೊರಟಿತು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ವಸುದೇವನ ಕರಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನೀಲಯಶೆಯ ಮುಖವರಳಿದಂತೆ, ಸೂರ್ಯಕಿರಣಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಪೂರ್ವದಿಗ್ವಿನಿತೆಯ ಮುಖವು ಉಜ್ವಲಗೊಂಡು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಯಿತು. ಹಿರಣ್ಯವತಿ ವಸುದೇವನನ್ನು ಕುರಿತು “ಕುಮಾರ, ಕೆಳಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಹಾವನದ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಬಿಡವಾದ ಉನ್ನತ ಪರ್ವತವೊಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ, ಅದೇ ಹ್ರೀಮಂತಗಿರಿ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ತಪೋಭೂಮಿ. ಅಶನಿವೇಗನ ಮಗಳು ಶ್ಯಾಮೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಯಾವಾತನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳೋ ಅದೇ ಅಂಗಾರಕನೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾಧರನು ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಶೀಘ್ರವೇ ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈತನಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ ಇವನಿಗೆ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡು”—ಎಂದಳು. ಆ ಮಾತಿನಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಶ್ಯಾಮೆಯ ಕುಶಲ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದಂತಾಗಿ ವಸುದೇವನು ಹರ್ಷಗೊಂಡನು. ಆದರೆ “ಅಂಗಾರಕನಾದರೋ ನಮ್ಮ ಶತ್ರು; ಈತನನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದೇನು ಲಾಭ? ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುವ ಈ ವ್ಯರ್ಥವಿನೋದಗಳಿಂದೇನು? ನಿನಗೆ ಇರಲು ಇಷ್ಟವಾದರೆ ಇರು, ನಾನಂತೂ ಮಾವನೊರನ್ನು ನೋಡಲು ತೆರಳುತ್ತೇನೆ”—ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಹಿರಣ್ಯವತಿ “ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟದಂತೆಯೇ ಆಗಲಿ” ಎಂದಳು. ಅವನನ್ನು ಅಸಿತ ಪರ್ವತನಗರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು, ಆ ಪುರದ ಬಹಿರ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಂದರ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾ

ಧರಿಯನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದಳು. ನೀಲಯಶೆ ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ನಗರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಳು. ಆತನ ಸಮಾಗಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ, ಆತನ ವೃತ್ತಾಂತವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗಿದ್ದಳು. ಆಮೇಲೆ ಅತ್ಯಂತವೈಭವದಿಂದ ಸಾಲಂಕೃತನಾದ ವಸುದೇವನನ್ನು ರಥವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾಧರರು ನಗರಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ನೀಲಯಶೆಯ ತಂದೆ ಸಿಂಹದಂಷ್ಟನೂ ಅಂತಃಪುರದವರೂ ಎಲ್ಲರೂ ವಸುದೇವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡರು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಪೂರ್ಣನೂ ಪುಣ್ಯರೂಪನೂ ಆದ ವಸುದೇವನ ಮದುವೆ ನೀಲಯಶೆಯೊಂದಿಗೆ ನೆರವೇರಿತು. ವಸುದೇವನು ಆ ನಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದು, ನೀಲಯಶೆಯೊಂದಿಗೆ ಸುಖಭೋಗವನ್ನು ಆ ನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣರೂಪದಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲು ಜಿನಪ್ರವಚನಜ್ಞನಾದ ಶ್ರುತಕೇವಲಿಯೇ ಸಮರ್ಥನು.

೨೩. ಸೋಮಶ್ರೀಲಾಭ ವರ್ಣನ

ಒಮ್ಮೆ ವಸುದೇವನು ಪ್ರಾಸಾದಸ್ಥನಾಗಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಜನರ ಮಹಾಕಲಕಲದ್ದನಿ ಕೇಳಿಬಂತು. ಆಗ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರತೀಹಾರಿಯನ್ನು “ಈ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಕೋಲಾಹಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಪಡಿಯರತಿ ನುಡಿದಳು: “ದೇವಾ, ಈ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಶಕಟಾಮುಖವೆಂಬ ನಗರವುಂಟು. ಅದರ ಒಡೆಯ ವಿದ್ಯಾಧರರಾಜನಾದ ನೀಲವಾನ್. ಈತನಿಗೆ ನೀಲ ಎಂಬ ಮಗನೂ ನೀಲಾಂಜನ ಎಂಬ ಮಗಳೂ ಆದರು. ಒಮ್ಮೆ ಈ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಮಾತಾಯಿತು. “ಒಂದು ಪಕ್ಷ ನನಗೆ (ನೀಲನಿಗೆ) ಮಗನಾಗಿ, ನಿನಗೆ (ನೀಲಾಂಜನಿಗೆ) ಮಗಳಾದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಗೋತ್ರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಆಯಿಬ್ಬರಿಗೂ ಮದುವೆಯಾಗಲಿ” ಎಂಬುದೇ ಆ ಮಾತು. ನೀಲಾಂಜನೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಾವ ಸಿಂಹದಂಷ್ಟನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ನೀಲಯಶೆಯೆಂಬ ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದನು. ಹಾಗೆಯೇ ನೀಲನ ಮದುವೆಯೂ ಆಗಿ ಅವನಿಗೆ ನೀಲಕಂಠನೆಂಬ ಮಗನಾದನು ವೇದಲು ಮಾತಾದಂತೆ ನೀಲನು ತನ್ನ ಮಗ ನೀಲಕಂಠನಿಗಾಗಿ ನೀಲಯಶೆಯನ್ನು ಸಿಂಹದಂಷ್ಟನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದನು. ಆದರೆ ಆತನು ಸಿದ್ಧಾಧೇಶನಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯೆಂಬ ಸತ್ಯಾಧುವಿನ ಆದೇಶದಂತೆ ಈ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ನೀನು ಅರ್ಧಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ತಂದೆ. ಇಂದು ಖಿಲಸ್ವಭಾವದ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ—ನೀಲ, ನೀಲಕಂಠ—ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹದಂಷ್ಟನೊಂದಿಗೆ ವಿವಾದ ಹೂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾವ ಸಿಂಹದಂಷ್ಟನು ಆಯಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವಿದ್ಯಾಧರರು ಮಹಾಕಲಕಲದ್ದನಿ ಮಾಡಿದ್ದು.” ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನುಡಿದ ಪಡಿಯರತಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ವಸುದೇವನು ನಸುನಕ್ಕು ನೀಲಯಶೆಯೊಂದಿಗೆ ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಹೀಗಿರಲು ವರ್ಷಮುತ್ತು ಬಂತು. ವಸುದೇವನು ಮಳೆಗಾಲದ ಸೊಬಗನ್ನು ಆನಂದಿ

ಸಿದನು. ಶರದೃತು ಬಂತು. ಮನೋವೇಗಿ ವಿದ್ಯಾಧರರು ತಂತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಷಧಿ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೊರಟರು. ವಸುದೇವ ನೀಲಯಶೆಯರೂ ಹ್ರೀಮಂತಗಿರಿಯತ್ತ ಹೋದರು. ಅದರ ನಡುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿ ನಡೆಯುವ ತಾಪಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದರು; ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ದನಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಪ್ತಪರ್ಣಗಳಿಂದ ಸುಗಂಧಿತವಾದ ಆ ಗಿರಿಯ ಮೇಲಿಳಿದು ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಲುಹೊತ್ತು ಸುತ್ತಾಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯ ನಿಸರ್ಗಶೋಭೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತರಾಗದೆ ಆ ಗಿರಿಯ ಸುಂದರ ಸಾನುಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖಾನುಭವಮಾಡಿದರು. ಪುಷ್ಪಪಲ್ಲವ ಶಯ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ರಶಿ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆದು ಶ್ರಾಂತರಾದ ಅವರು ಕದಲೀಗೃಹದಿಂದ ಹೊರಹೊರಟರು. ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಲೇ ಒಂದು ಮಯೂರವನ್ನು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿದರು. ಅದು ಕೇಗದ ಸುಮ್ಮನಿತ್ತು. ನೋಡಲು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತಲೋಚನವಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಸೊಬಗಿಂದ ಮನಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ನವಿಲನ್ನು ನೋಡಿ ಉತ್ಕಂಠಿತನೂ ಸಕೌತುಕಿಯೂ ಆದ ನೀಲಯಶೆ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಆಸೆಪಟ್ಟಳು. ಆದರೆ ಕೂಡಲೇ ಆ ನವಿಲು ಆಕೆಯನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶದತ್ತ ಕೊಂಡೊಯಿತು. ದಿಟವಾಗಿ ಅದು ಒಂದು ಮಯೂರವಾಗಿರದೆ ಆ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ನೀಚನಾದ ನೀಲಕಂಠನಾಗಿದ್ದನು. ಪ್ರಿಯೆ ಅಪಹೃತಳಾದ್ದು ಕಂಡು ವಸುವೇವನು ವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ವನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಲೆದಾಡತೊಡಗಿದನು. ಹಸಿದು ಬಳಲಿ ಒಂದು ಗೊಲ್ಲರ ಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಗೊಲ್ಲತಿಯರು ಅವನ ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಆಯಾಸವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಿದರು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಆ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಅವನು ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಹೊರಟನು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಗಿರಿತಟವೆಂಬ ಒಂದು ನಗರವನ್ನು ನೋಡಿ ಹುಸು ಅದನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು.

ಹಾಗೆ ಆ ನಗರವನ್ನು ವಸುದೇವನು ಹೊಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಆ ನಗರವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನ ಸಮೂಹದಿಂದ ಬಳಸಿದ್ದ ವೇದಾಧ್ಯಯನನಿರ್ಘೋಷವು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ವಸುದೇವನು ಕೌತುಕಗೊಂಡು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ತನನ್ನು “ಏನಯ್ಯಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಹಾದಾನ ನೀಡುವುದಿದೆಯೇ? ಅದಕ್ಕೊಂದು ವೇದವೇದಿಗಳಾದ ವಿಶ್ವದ ಸಮಸ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆರೆದಿದ್ದಾರೆ” — ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆತನು “ಇಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದಾನೆ; ಅವನಿಗೆ ಸೋಮಶ್ರೀಯೆಂಬ ಮಗಳಂಟು; ಈಕೆ ಪರಮಸುಂದರಿ, ಕಲಾವೇದ ವಿಶಾರದೆ; ಯಾವಾತನು ಈಕೆಯನ್ನು ವೇದವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆಯೋ ಆತನೇ ಇವಳ ಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಚ್ಯೋತಿಷಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವೈದಿಕರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಮಸುಂದರಿಯಾದ ಕನ್ಯೆಯು ಯಾವ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾಳೋ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು” ಎಂದು ಉತ್ತರವಿತ್ತನು.

ಶಬ್ದಮಾತ್ರದಿಂದ ಶ್ರೋತೃಹಾರಿಣಿಯಾದ ಹಂಸಿ ರಾಜಕಂಸನ ಮನಸ್ಸನ್ನು

ಹೇಗೆ ಉತ್ಕಂಠಿತಗೊಳಿಸುವುದೋ ಹಾಗೆ ಚರ್ಚಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಶ್ರೋತೃಹಾರಿಣಿಯಾದ ಆ ಕನ್ಯೆ ವಸುದೇವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉತ್ಕಂಠಿತಗೊಳಿಸಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ವಸುದೇವನು ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತನೆಂಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ತನ್ನ ಗೋತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ, ತನಗೆ ವೇದವನ್ನು ಓದಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತನು “ಅಯ್ಯಾ, ಇಲ್ಲಿ ನೀನು ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಆರ್ಷವೇದಗಳನ್ನು ಓದಲು ಬಯಸುವೆಯೋ, ಅನಾರ್ಷವೇದಗಳನ್ನೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. “ಎರಡು ವಿಧವಾದ ವೇದಗಳು ಹೇಗೆ?” ಎಂದು ವಸುದೇವನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತನೂ ಯಥಾರ್ಥವಾದಿಯೂ ಆದ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತನು ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು :

ಯುಗದಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳು ನಷ್ಟವಾದ್ದರ ಕಾರಣವಾಗಿ ಯಾವಾತನು ಶರಣ್ಯರಾದ ಪುಜೆಗಳಿಗೆ ಅಸಿ ಪುಷಿ ಮೊದಲಾದ ಆರು ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನೋ, ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ಣತ್ರಯಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸಿದನೋ, ಸಮಸ್ತಪೃಥ್ವೀಭೋಗವನ್ನು ರಾಜನಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದನೋ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿಗೊಂಡು ಭರತಾದಿಯಾದ ನೂರ್ವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರವಹಿಸಿ ತಾನು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರಾಜರೊಂದಿಗೆ ತಪೋದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನೋ, ಸ್ವಯಂ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧನೂ ಧೀರವೀರನೂ ಪರೀಷಹವಿಚೇತನೂ ಚತುರ್ಜ್ಞಾನಧರನೂ ಆದವನೋ, ಮುನಿಧರ್ಮ ನಿರೂಪಕವಾದ ದ್ವಾದಶಾಂಗ ರೂಪದ ವೇದಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವನೋ, ತದಂತರ್ಗತವಾದ ಗೃಹಸ್ಥಾಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದವನೋ—ಅಂತಹ ಆ ವೃಷಭವೇವನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಆ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ವೇದಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವೋ ಅವೇ ಆರ್ಷವೇದಗಳು. ಯುಗದಾದಿಯಲ್ಲಿ ಭರತಚಕ್ರಿಯಿಂದ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇಂಥ ಸಮಸ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಅವೇ ಆರ್ಷವೇದಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿ ತದುಕ್ತವಿಧಿಯಿಂದ ಧರ್ಮಯಜ್ಞ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈಗ ಈ ಯುಗದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ತಾತ್ಪರ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಅನಾರ್ಷವೇದಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ: ಧಾರಣಿಯೆಂದು ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಈತನು ಯಂದ್ಧ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಯೋಧ್ಯನಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಯೋಧರು ಈತನನ್ನು ಅಯೋಧನನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೂರ್ಯವಂಶದ ಅರಸಾದ ಈತನಿಗೆ ಚಂದ್ರವಂಶದ ದಿಶಿಯೆಂಬವಳು ಮಹಾರಾಣಿ. ಈಕೆ ಚಂದ್ರವಂಶದ ಅರಸು ತೃಣವಿಂದುವಿನ ತಂಗಿ. ಹೀಗಿರಲು ದಿಶಿಗೆ ಸುಲಸಾ ಎಂಬ ಮಗಳಾದಳು. ಇವಳು ಯೌವನವತಿ ಯಾಗುತ್ತಲೂ ತಂದೆ ಇವಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂವರವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವು ರಾಜಪುತ್ರರು ಸೇರಿದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಸಗರ ಮೊದಲಾದವರೂ ಇದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಸಗರನ ಪಡಿಯರತಿ ಮಂದೋದರಿಯೆಂಬವಳು ದಿಶಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳು ದಿಶಿಯು ಸುಲಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೇಳಿದಳು: “ಮಗು, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು. ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ತೃಣವಿಂದು ರಾಜನಿಗೆ ಸರ್ವಶಯಾ ದೇವಿ

ಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಧುಪಿಂಗಲನೆಂಬ ಮಗನಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಾಪದಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವಾಧಿಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೋ ರಥವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು” — ಹೀಗೆಂದು ನುಡಿದು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿದಳು. ಆಗ ಸುಲಸೆ “ನೀನು ಅಳಬೇಡ; ರಾಜರ ಸಮಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟದಂತೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ, ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆ ಮಧುಪಿಂಗಲನನ್ನೇ ವರಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಳು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಂದೋದರಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಕನ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಉತ್ಸುಕನಾಗಿದ್ದ ಸಗರನಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಳು. ಕೂಡಲೇ ಸಗರನು ತನ್ನ ವಿಶ್ವಭೂತಿಯೆಂಬ ಪುರೋಹಿತ ನಿಂದ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಶಾಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಧೂಮಧೂಸರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಂದೂಕದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಸ್ವಯಂವರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಗಿಸಿಟ್ಟನು. ಸ್ವಯಂವರದ ದಿನ ಬಂದಾಗ ಸಗರನು ಸ್ವಯಂವರ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಗೆಸಿ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಂದೂಕವನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಾಜರ ಮುಂದೆ ತೋರಿಸಿದನು. ಸ್ವಯಂವರಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಅರಸರು ಮನುಷ್ಯಲಕ್ಷಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಯೆಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಪುರೋಹಿತನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಆ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಕಾಲುಗಳು ಮತ್ಸ್ಯಶಂಖಾಂಕುಶಾದಿಗಳಿಂದ ಅಂಕಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ವಾಚಿಸುತ್ತಲೂ, ತನಗೆ ನೇತ್ರದೋಷವಿದೆಯೆಂಬ ಆಶಂಕೆ ಮಧು ಪಿಂಗಲನಿಗುಂಟಾಗಿ ಆತನು ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಮಧುಪಿಂಗಲನು ನವಯೌವನಸ್ಥನಾಗಿಯೂ ಸುಲಸೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ, ದೀಕ್ಷಾಪರನಾಗಿ ಮುನಿ ಚರ್ಯೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳನ್ನು ವಿಹರಿಸತೊಡಗಿದನು. ಚತುರನಾದ ಸಗರನು ಕಮಲನೇತ್ರೆಯಾದ ಸುಲಸೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ವರಿಸಿ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಸುಖಭೋಗದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದು ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುಖಕರವಾಯಿತಾದರೂ, ಇಂಥವರು ಮುಂದೆ ತಪ್ಪದೆ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸದೆ ಹೋಗರು.

ಒಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪೇಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಣೆಗಾಗಿ ಯಾವುದೋ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ದಿಗಂಬರನಾದ ಮಧುಪಿಂಗಲನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸಾಮುದ್ರಿಕನು ನೋಡಿದನು. ಆಪಾದಮಸ್ತಕವಾಗಿ ಆತನನ್ನು ನೋಡಿ “ಈತನ ಶರೀರವನ್ನು ಸಾಮುದ್ರಿಕಶಾಸ್ತ್ರಾನು ಸಾರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ದೋಷವೆಂಬುದೇ ಕಾಣದಲ್ಲ” ಎಂದು ಪರಮವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡನು. ಅಲ್ಲದೆ, “ಈತನ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೆ ಅನ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷಣಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ, ಈತನ ಮಧುಪಿಂಗಲ ನೇತ್ರಗಳೇ ರಾಜ್ಯಪದ ಹಾಗೂ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷಣಸಮನ್ವಿತನಾಗಿಯೂ ಹೀಗೆ ಈತನು ಈ ನವಯೌವನ ದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ, ಈ ಸಾಮುದ್ರಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ; ಒಂದು ಪಕ್ಷ ದುರ್ದೈವವು ಇವನನ್ನು ಕಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಈತನು ಹೀಗೆ

ನಿರ್ದುಷ್ಟಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೇಕೆ? ದಿಟವಾಗಿ ಈ ಮುನಿ ಶುಭಲಕ್ಷಣ ಪೂರ್ಣನೂ, ಶುದ್ಧಕುಲದವನೂ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ತಪೋನಿರತನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಹೀಗೆ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿರುವುದು ಯುಕ್ತವೇ ಆಗಿದೆ” ಎಂದುಕೊಂಡನು. ಸಾಮುದ್ರಿಕನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಒಬ್ಬಾತನು, ಅವನಿಗೆ “ಏನು, ಈತನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಾಮು ದ್ರಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರವಾರ್ತೆ ನೀವು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ? ಅದು ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಚಾರವೇ. ಸುಲಸೆಯ ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ದುಷ್ಟರಾಜರಿಂದ ‘ಈತನು ನೇತ್ರಲಕ್ಷಣ ಹೀನನಾಗಿದ್ದಾನೆ’ ಎಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೂಷಿತನಾದನು. ಈ ಮಧುಪಿಂಗಲನು ಮುಗ್ಧ ಸ್ವಭಾವಿ, ಪರಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಂಬುವಂಥವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶುಭನೇತ್ರಲಕ್ಷಣನಾಗಿ ದ್ದರೂ ತನ್ನನ್ನು ಅಶುಭಲಕ್ಷಣನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ನಾಚಿಕೆಪಟ್ಟು ತೆರಳಿ ತಪಸ್ಸಿ ನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದನು. ಮಧುಪಿಂಗಲನು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಲೂ ಕನ್ನೆ ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ಸಗರರಾಜನನ್ನು ವರಿಸಿದಳು. ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಆತನು ಭೋಗಾಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ” — ಎಂದನು.

ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಲೂ ಮಧುಪಿಂಗಲನಿಗೆ ಮಹಾಕ್ರೋಧವುಂಟಾಗಿ, ಅದೇ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ವನನಿಕಾಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾಲನೆಂಬ ಕೀಳುದೇವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಸಗರರಾಜನು ಉಪಾಯಹೂಡಿ ಸುಲಸೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದನು—ಎಂಬುದರ ನೆನಪಾಗುತ್ತಲೇ ಮಹಾ ಕಾಲನಿಗೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧಾಗಿ ಉರಿಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀವೈರವಿಡದಿದ್ದನಾದ ಆತನ ಹೃದ ಯವು ಶಮಾಂಬುವಿನಿಂದ ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳುವುದು ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಶತ್ರುವಿಗೆ ದುಃಖ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುವಂಥ ಉಪಾಯವನ್ನು ನಾನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದನು. ತಾನೇ ಇದರಿಂದ ಅಧೋಗತಿಗಳಿಯುವುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಗರನ ಮೇಲೆ ಕಿರಳಿ ಆತನು ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ದಲ್ಲಿ ನಾರದನಿಂದ ಸೋತಿದ್ದ ಪರ್ವತನನ್ನು ಕಂಡನು. ಮಹಾಕಾಲನು ಶಾಂಡಿಲ್ಯರೂಪ ವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಪರ್ವತನಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತ “ಅಯ್ಯಾ ಪರ್ವತ, ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸೋತೆನೆಂದು ನೀನು ಖೇದಪಡಬೇಡ. ಧೌವ್ಯನೆಂಬ ಗುರುವಿಗೆ ಶಾಂಡಿಲ್ಯನಾದ ನಾನು, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಕ್ಷೀರಕದಂಬಕ, ವೈನ್ಯ, ಉದಂಚ, ಪ್ರಾವೃತ ಎಂಬೈವರು ಶಿಷ್ಯರಿದ್ದೆವು. ನೀನು ಕ್ಷೀರಕದಂಬಕನ ಮಗನಾದ್ದರಿಂದ ನಿನಗುಂಟಾದ ಪರಾಭವವು ನನಗಾದಂತೆಯೇ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಈಗ ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನ ನೆರವು ಪಡೆದು ನಿನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನಿಷ್ಕಂಟಕಗೊಳಿಸು. ಗಾಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಜ್ಜ್ವಲಿತವಾದ ಭಯಂ ಕರ ಅಗ್ನಿಗೆ ಯಾವುದು ಕಷ್ಟ?” ಎಂದನು. ಹೀಗೆ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯ ಮಹಾಕಾಲನು ಪರ್ವತನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಅವನನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಕ್ಷತ್ರವಾದ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೂರಾರು ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳಿಸಿದನು. ಆ ವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಪರ್ವ ತನು ಶಾಂತಿಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸಹುಟ್ಟಿ ಅವ ನಿಗೆ ಶರಣಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಗರರಾಜನೂ ಸರಾಜಕನಾಗಿ ಪರ್ವತನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಉಕ್ತವಾದ

ಹೋಮ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರವಿಧಾನದಿಂದ ನೀರೋಗಿಯಾದನು. ದುಷ್ಟನಾದ ಮಹಾಕಾಲನು ಹಿಂಸೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ತಾನೇ ಮಾಡಿದಂಥ ಅನಾರ್ಷವೇದವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಾಗೂ ಅದರನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ವಶಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಯಾಗಫಲೈಷಿಗಳೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾತಿಗೆ ನಂಬುಗೆಯುಳ್ಳವರೂ ಆದ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅಶ್ವಮೇಧ ಅಜಮೇಧ ಗೋಮೇಧಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ನೂರಾರು ಸಾವಿರಾರು ರಾಜರು ಹೋಮಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಸೂಯ ಕೃತುವನ್ನು ಆ ರಾಜವೈರಿಯಾದ ಮಹಾಕಾಲನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಹೀಗಿರಲು ಪ್ರಾಗ್ಧಿವಾಕರ ದೇವನೆಂಬ ಖೇಚರನು ನಾರದನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ಬಂದು ಮಹಾಕಾಲನ ಈ ಪಾಪಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಘ್ನಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ಯತನಾದನು. ಆದರೆ ಆ ಮಹಾಕಾಲ ದೇವನ ಮಾಯೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವೊಡ್ಡಿತು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ವಪರಾನಿಷ್ಟಕರನಾದ ಆ ದುಷ್ಟನು ಅಜ್ಞಾಪಾಲನೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಬಹುಜೀವಿಗಳನ್ನು ಘಾತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹೋಮವಿತ್ತನು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ನಿರ್ದಯನು ಸಗರ ರಾಜ ಸುಲಸೆಯರನ್ನೂ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹೋಮವಿತ್ತನು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹಿಂಸಾನಂದವೆಂಬ ರೌದ್ರಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಹೀಗೆ ಕೋಪಿಯಾದ ಆ ಮಹಾಕಾಲನು ಆ ಅನಾರ್ಷವೇದಗಳನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದನು ; ಪರ್ವತಾದಿಗಳು ಅವನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು. ನಾರದನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸಮ್ಯಕ್ದೃಷ್ಟಿಯ ಮಗನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಗ್ಧಿವಾಕರನೆಂಬ ಖೇಚರನು ವಿದ್ಯಾವತಿಯೂ ಮಂಗಲವತಿಯೂ ಆದ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅದೇ ವಂಶದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೋಮಶ್ರೀ ಎಂಬ ಉತ್ತಮಕನ್ಯೆ ಜನಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಕರಾಲ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತನೆಂಬ ದಿವ್ಯಚಕ್ಷುವಾದ ಮುನಿ ಹೀಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ “ಇವಳನ್ನು ಯಾರು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾರೋ ಅಂಥ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ ಇವಳು ಪತ್ನಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ” ಎಂದನು. ವಸುದೇವನು ಸಮಸ್ತ ವೇದಗಳನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿ, ಸೋಮಶ್ರೀಯನ್ನು ಗೆದ್ದು, ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಸುಖಭೋಗದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದನು.

ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಗುಣದಲ್ಲಿಯೂ ಖೇಚರಜನಾಧಿಕನೂ, ಖೇಚರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಸುತ್ತಾಡುವವನೂ, ರಶ್ಮಿಕೀಡೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷನೂ, ತುಂಬ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೂ ಆದ ವಸುದೇವನು ಗಿರಿತಟನಗರದಲ್ಲಿ ಜಿನಭಕ್ತ ಸೋಮಶ್ರೀಯೊಂದಿಗೆ ಸುಖದಲ್ಲಿ ದ್ದನು.

೨೪. ಮದನವೇಗಾಲಾಭ ವರ್ಣನ

ಒಮ್ಮೆ ವಸುದೇವನು ಇಂದ್ರ ಶರ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಗಿರಿತಟ ನಗರದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೆಲವು

ಧೂತರು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಮಾರನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಅವನನ್ನು ಸಿವಿಗೆ ಯೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೋ ದೂರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬಿಟ್ಟರು. ವಸುದೇವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ತಿಲವಸ್ತುವೆಂಬ ನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ನಗರದ ಹೊರಗಿದ್ದ ಚೈತ್ಯಾಲಯವೊಂದರ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡನು. ಹೀಗಿರಲು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸಸದೃಶನಾದ ನರಭಕ್ಷಕನು ಬಂದು ಅವನನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ “ಅಯ್ಯಾ ಮನುಷ್ಯ, ಏಳೇಳು, ಇಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ನೀನಾರು ? ಕ್ಷುಧಾರ್ತವಾದ ವ್ಯಾಘ್ರಕ್ಕೆ ಸಮಾನನಾದ ನನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿದ್ದೀಯೆ” ಎಂದನು. ಆ ರೌದ್ರಧ್ಯಾನಿಗೆ ವಸುದೇವನು ಎಚ್ಚತ್ತನು. ಆ ನರಭಕ್ಷಕನು ಹೊಡೆಯಲು ಕೈಯೆತ್ತಿದಾಗ ವಸುದೇವನು ತಾನೇ ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದನು. ಸಶಕ್ತರಾದ ಆಯಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಭೂಮಿಯೇ ಕಂಪಿಸಿಹೋಗುವಂತೆ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು. ಅವರ ದೃಢವಂಷ್ಟಿಯ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಭಯಂಕರವಾದ ಸದ್ದೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ವಸುದೇವನು ತುಂಬ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ್ದರಿಂದ ಬಲಹೊತ್ತು ಕಾದಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಆ ವೈರಿಯನ್ನು ಮಲ್ಲಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದು ಕೊಂದನು. ಬೆಳಗಾದಾಗ ನಗರದ ಜನ ಮಹಾಪೌರುಷಶಾಲಿಯಾದ ನರಭಕ್ಷಕನನ್ನು ಕೊಂದ ವಸುದೇವನನ್ನು ರಥವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಗರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ವಸುದೇವನು ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರಾದ ೫೦೦ ಕನೈಯರನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರತೊಡಗಿದನು. “ನರಮಾಂಸಭೋಜಿಯಾದ ಆ ದುಷ್ಟ ಮನುಷ್ಯನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದನು”?—ಎಂದು ವಸುದೇವನು ಪೌರರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಲೂ ಅಲ್ಲಿಯ ವೃದ್ಧರು ಆದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸತೊಡಗಿದರು :

“ಕಲಿಂಗದೇಶದ ಕಾಂಚನಪುರ ನಗರದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರತಪ್ಪುವೆಂಬ ಅರಸಿದ್ದನು. ಆತನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆತನ ಆಚ್ಛೇ ಆನುಲ್ಲಂಘ್ಯವಾಗಿತ್ತು ; ನೀತಿಪರನಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು ; ಜೀವ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ; ಸರ್ವತ್ರ ಅಭಯಘೋಷಣೆಮಾಡಿದ್ದನು. ಈತನಿಗೆ ಸೌದಾಸನೆಂಬ ಮಗನಿದ್ದನು. ಇವನು ಮಾಂಸರಸ ಲಾಲಸನಾದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಮಯೂರ ಮಾಂಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನುವುದಾಗಿ ತಂದೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡನು. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಅವನಿಗೆ ಅಡಿಗೆಯವನು ನವಿಲ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನು ಪ್ರಾಸಾದಾಂತರಸ್ಥಿತನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿರಲು ಎಂದೋ ಒಂದು ದಿನ ಸಿದ್ಧವಾದ ಮಾಂಸವನ್ನು ಬೆಕ್ಕೊಂದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಅಡಿಗೆಯವನು ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಗರದ ಹೊರಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೃತಶಿಶುವಿನ ದೇಹವನ್ನು ಕಂಡು ಅದನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ತಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿಟ್ಟು ಸೌದಾಸನಿಗೆ ಬಡಿಸಿದನು. ಅವನು ಅದನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿಂದು, ಅಡಿಗೆಯವನನ್ನು ಕುರಿತು ಆದರದಿಂದ “ಈ ಮಾಂಸ ಯಾತರದು ? ಅಪ್ಪಾ, ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದೇನೆ, ಆದರೆ ಇದರ ರುಚಿಯ ಶತಾಂಶಕ್ಕೂ ಅವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ; ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು ; ನಿನಗೆ

ಯಾವ ಭಯವೂ ಬೇಡ” ಎಂದನು. ಅಡಿಗೆಯವನು ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು. ಆಗ ಸೌದಾಸನು ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳಿ “ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ ; ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನನಗೆ ದಿನವೂ ಮನುಷ್ಯಮಾಂಸವನ್ನೇ ತಂದಿಕ್ಕು” ಎಂದನು.

ಇದಾದ ಮೇಲೆ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೌದಾಸನು ರಾಜ್ಯಸಿಂಹಾಸನವೇರಿದನು. ಅಡಿಗೆಯವನು ಅವನಿಗಿಂದು ಯಾವುದೋ ಉಪಾಯದಿಂದ ದಿನದಿನವೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಲ್ಲತೊಡಗಿದನು. “ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದೊಂದು ಮಗು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಗಾಬರಿಹುಟ್ಟಿತು. ಅವರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ ಸೌದಾಸನೇ ಶಿಶುಭಕ್ಷಕನೆಂಬುದನ್ನರಿತು ಅವನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ದೇಶದಿಂದ ಓಡಿಸಿದರು. ಈಗ ಅವನು ಹೊತ್ತು ಕಾದು ಹುಲಿಯಂತೆ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು ; ಹಗಲಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಜನರಿಗೆ ಭಯಾಸ್ಪದನಾಗಿದ್ದ, ನಮಗಾರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯನಾಗಿದ್ದ ಅಂಥ ಸೌದಾಸನನ್ನು ಅಸಾಧಾರಣ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ನೀನು ಇಂದು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆಟ್ಟಿದೆ.”

ಹೀಗೆ ನಗರದ ವಯೋವೃದ್ಧರು ಸೌದಾಸನ ಕುಕ್ಯತ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ವಸುದೇವನನ್ನು ವಸ್ತ್ರಭೂಷಾದಿಗಳಿಂದ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ವಸುದೇವನು ಮುನ್ನಡೆದು ಅಚಲಗ್ರಾಮದ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗಳು ವನಮಾಲೆಯನ್ನು ವರಿಸಿದನು. ಅವಳೊಂದಿಗೆ ತೆರಳಿ ವೇದಸಾಮಪುರವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಅರಸಾದ ಕಪಿಲ ಮುನಿಯನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಅವಳ ಮಗಳು ಕಪಿಲೆಯನ್ನು ವರಿಸಿದನು. ಅವಳ ಸೋದರ ಅಂಶುಮಾನನೆಂಬ ಭಾವಮೈದುನನೊಂದಿಗೆ ವೈಶ್ರೀಭಾವದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಪಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಪಿಲನೆಂಬ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದನು. ಒಂದುದಿನ ನೀಲಯಶೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದ ನೀಲಕಂಠನು ಒಂದು ಗಂಧಹಸ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೇದಸಾಮಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲೆಂದು ವಸುದೇವನು ಅದನ್ನೇರುತ್ತಲೂ ಅದು ಅವನನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿತು. ವಸುದೇವನು ಆ ಗಜವನ್ನು ದೃಢಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಹಾರಿಸಲು ಖಿನ್ನನಾದ ನೀಲಕಂಠನು ತನ್ನ ಸಹಜರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ವಸುದೇವನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಒಂದು ತಟಾಕದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ನಿರ್ವ್ಯಾಕುಲನಾಗಿ ಕಾಡಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಡೆದು ಈಗ ಶಾಲಗುಹಾ ಎಂಬ ನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಧನು ವೇದವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯೆಂಬವಳನ್ನು ವರಿಸಿದನು. ಮುಂದೆ ಜಯಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಅರಸನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅವನ ಮಗಳನ್ನು ವರಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಭಾವಮೈದು ಅಂಶುಮಾನನ ಸಂಗಡ ಭದ್ರಿಲಪುರವೆಂಬ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಪೌಂಡ್ರನೆಂಬ ಅರಸು ಅಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಚಾರುಹಾಸಿನಿ ಅವನ ಮಗಳು. ಆಕೆ ದಿವ್ಯಾಷಧಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಯುವ ವೇಷಧಾರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಸುದೇವನಿಗೆ ಇದರ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದುಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನು ಲಗ್ನವಾದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲದ ಮೇಲೆ ವಸುದೇವನಿಗೆ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೌಂಡ್ರನೆಂಬೊಬ್ಬ ಮಗನಾದನು. ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ

ವಸುದೇವನು ಮಲಗಿರುವಾಗ ಅವನ ವೈರಿ ಅಂಗಾರಕನು ಹೆಸರೂಪದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಅವನಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ದಾಟಿ ದಡಕ್ಕೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಇಲಾವರ್ಧನ ನಗರವನ್ನು ಕಂಡನು. ಅಲ್ಲಿ ಆತನು ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೊಬ್ಬನು ಹಾಕಿಸಿದ ಉತ್ತಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ಅವನು ಕೂರುತ್ತಲೇ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆ ಅಂಗಡಿ ಧನಸಮೃದ್ಧವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಈತನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಹೀಗಾಯಿತೆಂದುಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳು ರತ್ನವತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ವಸುದೇವನು ರತ್ನವತಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಸುಖಭೋಗದಲ್ಲಿರುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರತೊಡಗಿದನು.

ಒಂದು ಬಾರಿ ವಸುದೇವನು ಇಂದ್ರದ್ವಜ ವಿಧಾನವನ್ನು (ಇಂದ್ರಮಹ) ನೋಡಲೆಂದು ಮಹಾಪುರ ನಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ನಗರದ ಹೊರಗೆ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಸಾದಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬಾತನನ್ನು “ಈ ಪ್ರಾಸಾದಗಳನ್ನು ಯಾರು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆತನು “ಸೋಮದತ್ತರಾಜನು ತನ್ನ ಮಗಳ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಅರಸರಿಗೆ ತಂಗಲೆಂದು ಈ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಪ್ರಾಸಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾನು; ಆದರೆ ಆ ಕನ್ಯೆ ಯಾತಕ್ಕೋ ಏನೋ ಸ್ವಯಂವರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿರಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ; ಇದರಿಂದ ಸ್ವಯಂವರ ನಡೆಯದೆ ರಾಜರಲ್ಲ ನಿಷ್ಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ವಸುದೇವನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಕನ್ಯೆಯ ಮನೋಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇಂದ್ರಮಹವನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರಾಜವನಿತೆಯರು ರಕ್ಷಕರ ಬಳಸಿನಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಕೆಲಸಮಯದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಇಂದ್ರದ್ವಜವನ್ನು ವಂದಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯತ್ತ ತೆರಳಿದರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅಲಾನಸ್ತಂಭವನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಮದದಾನೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೃತ್ಯುಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತ ಆಯೆಡೆಗೆ ಬಂತು. ಆಗ ಅದರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದವರ. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಅರಚುತ್ತಿದ್ದವರ ಮಹಾಕಲಕಲಧ್ವನಿ ದಿಗ್ಧಿ ಸೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿತು. ಆ ಮದಗಜ ಅತಿವೇಗದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜಸ್ತ್ರೀಯರ ವಾಹನದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಭಯಭೀತಕಾದ ಒಬ್ಬ ಕನ್ಯೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಳು. ವಸುದೇವನು ಇದನ್ನು ಕಂಡು, ಆನೆಯನ್ನು ಮದರಹಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಭಯಾಕುಲಿತೆಯಾದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನು. ಜನರೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕ್ರೀಡಿಸತೊಡಗಿದನು. ಆನೆ ಬಳಲಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಭಯಮೂರ್ಛಿತೆಯಾಗಿದ್ದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂತ್ಯಸಿದನು. ಕನ್ಯೆ ಮೇಲೆದ್ದು ರೂಪವಂತನಾದ ವಸುದೇವನನ್ನು ನೋಡಿದಳು; ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು ಬಾಷ್ಟಲೋಚನೆಯಾದಳು. ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಸ್ವರ್ತಸೌಖ್ಯದವಾದ ವಸುದೇವನ ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು. ಆಮೇಲೆ ವಸುದೇವನು

ಯಥಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ವೃದ್ಧರಾದ ದಾದಿಯರೂ ಮಹತ್ತರೆಯರೂ ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಒಮ್ಮೆ ಕುಬೇರದತ್ತನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಷಣಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅವನ ಪಡಿಯರತಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಂದಳು. "ದೇವಾ, ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸು ಸೋಮದತ್ತ. ಅವನ ಪತ್ನಿ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರೆ. ಇದು ನಿಮಗೆ ಸುವೇದ್ಯವೇ ಇರಬೇಕೆ. ಇವರಿಗೆ ಭೂರಿಶ್ರವನೆಂಬ ಮಗನೂ ಸೋಮಶ್ರೀಯೆಂಬ ಮಗಳೂ ಉಂಟು. ಮಗಳ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಅರಸನು ಅನೇಕರಾಜರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಸೋಮಶ್ರೀ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಹರ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಗಗನದಲ್ಲಿ ದೇವಾಗಮನವನ್ನು ಕಂಡು ಜಾತಿಸ್ವರೆಯಾಗಿ ಮೂರ್ಛಿತನಾದಳು. ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಮೇಲೆದ್ದು ತನ್ನ ದೇವಲೋಕದ ಪತಿಯನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಸ್ನಾನ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನೂ ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಮೌನವೃತ್ತವನ್ನು ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಳು. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, ಅವಳು ತುಂಬ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಇಂತೆಂದಳು: 'ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ದೇವನೊಂದಿಗೆ ಕ್ರೀಡಿಸಿದೆ. ನಾನು ದೇವಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಆ ದೇವನು ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಚ್ಯುತನಾದನು. ಆತನೇ ಹರಿವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಹಸ್ತಿಭಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಆ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಪುನಃಸಮಾಗಮವಾಗುವುದೆಂದೂ ಕೇವಲಿಯ ಸತ್ಯಕಥನದಿಂದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು'—ಎಂದು ಅವಳು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಅಯ್ಯಾ, ಈಗ ಕೇವಲಿಯ ಮಾತಿನಂತೆಯೇ ನಡೆದಿದೆ ; ಆಕೆ ನಿನ್ನ ಸಮಾಗಮದ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ನನ್ನ ಕಥನದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿದವನಾಗಿ ಅರಸು ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಯ್ಯಾ, ಸೋಮಶ್ರೀಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವೆಂಬುದನ್ನು ನೀನು ನಡವಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ."—ಹೀಗೆ ಆ ಪಡಿಯರತಿ ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಹೀಗೆ ಪೂರ್ವಭವಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಲೂ ವಸುದೇವನು ತುಂಬ ಸಂತಸಗೊಂಡು ತನಗೆ ಪೂರ್ವಭವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದ ಸೋಮಶ್ರೀಯನ್ನು ಪರಿಸಿದನು. ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಸುಖದಲ್ಲಿರುತ್ತ ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವಾಗ, ಪತಿಯ ತೋಳಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಮಶ್ರೀಯನ್ನು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾಧರವೈರಿ ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದನು. ವಸುದೇವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ತುಂಬ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡು "ಸೋಮಶ್ರೀ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆ, ಬೇಗ ಬಾ" ಎಂದು ಕೂಗತೊಡಗಿದನು. ಆಗ ಆ ವಿದ್ಯಾಧರ ವೈರಿಯ ಸೋದರಿ ಅವನ ಕೂಗಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ "ಇಕೋ ಇಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದಳು. ಹೀಗೆಂದು ಸೋಮಶ್ರೀಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅವನೆದುರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವನು "ಪ್ರಿಯೆ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, ಅವಳು "ಸೆಖೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ" ಎಂದಳು. ವಸುದೇವನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮನಸೋತ ಆ ಕನ್ಯೆ ತನ್ನ ಕನ್ಯಾಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಕ್ರೀಡಾ ತತ್ಪರೆಯಾದಳು. ಅವಳು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಭೋಗಾನುಭವಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪತಿ ಮಲಗಿ

ನಿದ್ದಿಸಿದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಎದ್ದು ಅವನ ತೊಡೆಗಳನ್ನೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನೂ ಮರ್ದಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ವಸುದೇವನು ಅವಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಸೋಮಶ್ರೀಯ ರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ಮಲಗಿ ನಿದ್ದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಹೆಗನು ಆಕೆಯತ್ತಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಳು. ವಸುದೇವನು "ಸೋಮಶ್ರೀಯ ಹಾಗೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ನೀನಾರು?" ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅವಳು ವಂದಿಸಿ ಇಂತೆಂದಳು : "ದಕ್ಷಿಣ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣಾಭವೆಂಬ ನಗರವುಂಟು. ಮನೋವೇಗನು ಅಲ್ಲಿಯ ಅರಸು ; ಅಂಗಾರವತಿ ಅವನ ಪತ್ನಿ. ಇವರಿಗೆ ಮಾನಸವೇಗನೆಂಬ ಮಗನೂ, ವೇಗವತಿಯೆಂಬ ಮಗಳಾದ ನಾನೂ ಮಕ್ಕಳು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಮಾನಸವೇಗನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು ತಪಸ್ಸೆಯಿಂದ ಪಾಪೋಪಶಮನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಪೋವನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ನನ್ನ ಸೋದರ ಮಾನಸವೇಗನು ಸೋಮಶ್ರೀಯನ್ನಪಹರಿಸಿ ತನ್ನ ನಗರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನು; ಅಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಶೀಲದ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನಸವೇಗನು ನನ್ನನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದನಾದರೂ, ನಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥಳಾಗಿ, ಆಕೆಯ ಸತ್ಪ್ರೀತಿಗಳಿಗೆ ವಶಳಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಸಖಿಯಾದೆನು. ಆಕೆ ತನ್ನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಲೆಂದು ಬೇಗ ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾದೆ." ಹೀಗೆ ವೇಗವತಿ ವಸುದೇವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ, ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಸೋಮಶ್ರೀಯ ತಂದೆ ಸೋದರ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಕೂಡ ಅವಳ ಅಪಹಾರದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅವರೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ದುಃಖಪಟ್ಟರು. ಇತ್ತ ವೇಗವತಿ ತನ್ನ ಮೂಲರೂಪಿನಿಂದ ಇರುತ್ತಿದ್ದು ಬಹುಕಾಲ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಹೀಗಿರಲು ವಸಂತಮಾಸ ಬಂತು. ವಸುದೇವನು ಸುರತಶ್ರಾಂತೆಯಾಗಿದ್ದ ವೇಗವತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮೈಮರೆತು ಮಲಗಿರಲು ರಾತ್ರಿಯವೇಳೆ ಮಾನಸವೇಗನು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಬೇಗ ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದನು. ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ವಸುದೇವನು ದೃಢ ಮುಷ್ಟಿಯ ಆಘಾತದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಘಾತಿಸಲು, ಭಯವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಆ ವಿದ್ಯಾಧರನು ಅವನನ್ನು ಗಂಗಾನದಿ ಜಲದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಗಂಗಾ ಜಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾಧರನು ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ವಸುದೇವನು ಗಗನದಿಂದ ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಲೂ ಅವನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಅವನು ವಸುದೇವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ತೆರಳಿದನು. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾಧರಕನ್ಯೆ ವಸುದೇವನನ್ನು ವಿಜಯಾರ್ಥಿಗಾಗಿ ಒಯ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಲೂ ಗಗನವಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾಧರರಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲ ಆಗ ಪಂಚವರ್ಣ ಪುಷ್ಪಗಳ ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತ, ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ವಂದಿಸಿದರು. ಅವರು ಆಮೇಲೆ ವಸುದೇವನನ್ನು ದಿವ್ಯರಥವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಗರಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರು. ತೂರ್ಯ ಶಂಖಧ್ವನಿಗಳು ಮೊಳಗಿದವು. ಅಲ್ಲಿ ವಸು

ದೇವನು ದಧಿಮುಖ ಮೊದಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮದನವೇಗಾ ಎಂಬ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಮದನವೇಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಲಗಾಲ ಸುಖಾನುಭವ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ರತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವನ್ನಿತ್ತ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ “ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ನಾನು ತುಂಬ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ ; ಏನು ವರ ಕೇಳುತ್ತೀಯೋ ಕೇಳು” — ಎಂದನು. ಆಕೆ “ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ನೀವು ಬಿಡಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ವರ ಕೇಳಿದಳು.

೨೫. ಮದನವೇಗಾಲಾಭ ತ್ರಿಶಿಖರವಧ ವರ್ಣನ

ಎಂದೋ ಒಂದು ದಿನ ಮದನವೇಗೆಯ ಸೋದರ ದಧಿಮುಖನು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸುದೇವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೀಗೆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದನು :

“ದೇವಾ, ನಮಿಯ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತರಾಜರಾದ ಮೇಲೆ ಮೇಘನಾದನೆಂಬ ವನು ಅರಿಂಜಯಪುರದ ಅರಸಾದನು. ಇವನಿಗೆ ಮಗಳು ಪದ್ಮಶ್ರೀ. ಈಕೆ ಮಂದೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವಾಗುತ್ತಾಳೆಂದು ನೈಮಿತ್ತಿಕರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಜ್ರಪಾಣಿಯೆಂಬವನು ನಭಸ್ತಲಕನಗರದ ಅರಸಾಗಿದ್ದನು. ಈತನು ಪದ್ಮಶ್ರೀಯನ್ನು ಮೊದಲು ಅನೇಕ ಸಲ ಬೇಡಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ದುಷ್ಟಖೇಚರನು ಕೆರಳಿಯುದ್ದವನ್ನೇ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಮೇಘನಾದನು ಪ್ರಬಲನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ವಜ್ರಪಾಣಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲಾಗಲಿಲ್ಲ ; ವಿಫಲನಾಗಿ ತನ್ನ ನಗರಕ್ಕೆ ಮರಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮನಿಸ್ರೇಷ್ಮನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕೈವಲ್ಯಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗಿ ಆತನ ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ ನರಸುರಾಸುರರ ಸಭೆ ಸೇರಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಮೇಘನಾದನು ಕೇವಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ “ಪ್ರಭು, ಈ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪುತ್ರಿಗೆ ಪತಿ ಯಾರು ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಆಗ ಆ ಕೇವಲಜ್ಞಾನಿಯೋಗ್ಯವರನನ್ನೂ ಆತನ ಕುಲದ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನೂ ಇಂತು ತಿಳಿಸಿದನು :

“ಗಜಪುರದಲ್ಲಿ (ಹಸ್ತಿನಾಪುರ) ಕೌರವಾನ್ವಯ ಸಂಭೂತನಾದ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನೆಂಬ ಪ್ರತಾಪಿಯಾದ ಅರಸಿದ್ದನು. ಈತನು ಕಾಮಧೇನುವಿಗಾಗಿ ಜಮದಗ್ನಿ ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ವಧಿಸಿದನು. ಜಮದಗ್ನಿಯ ಮಗ ಪರಶುರಾಮನು ಕೆರಳಿ ಪಿತೃಘಾತಕನಾದ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನನ್ನು ತಾನು ವಧಿಸಿದನು. ಆತನ ಕ್ರೋಧ ಶಾಂತವಾಗದೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಕಳತ್ರರಾದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ಕೊಂದನು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ಕೊಲ್ಲತೊಡಗಿದಾಗ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಪತ್ನಿ ಗರ್ಭವತಿಯಾದ ತಾರೆ ಭಯಗ್ರಸ್ತಳಾಗಿ ಗುಪ್ತರೂಪದಿಂದ ಹೊರಟು ಕೌಶಿಕಯುಷಿಯ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡಳು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಭೀತಿಯಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದ ಆಕೆಗೆ ಮಂದೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಎಂಟನೆಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗುವ ಮಗನೊಬ್ಬನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ಇವನು ಭೂಮಿಗೃಹಸಂಚಾರನಾದ್ದರಿಂದ

ಸುಭೌಮನೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟನು. ಈಗ ಆ ಬಾಲಕನು ಕೌಶಿಕ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈತನೇ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಊರ್ಜಿತ ಷಟ್ಪಂಡಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆತನೇ ನಿನ್ನ ಕನ್ಯೆಗೆ ಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೃತಾಂತಸನ್ನಿಭನಾದ ಪರಶುರಾಮನು ಏಳು ಬಾರಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಈಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹಿತದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಾಪಾಗ್ನಿ ಪರಿತಾಶನೂ ಯಾಚಕರ ಇಷ್ಟಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ದಾನವಿತ್ತವನೂ ಆದ ಪರಶುರಾಮನು ಈಗ ಏಕಚ್ಚತ್ತವಾದ ಪ್ರೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇತ್ತ ತಾಪಸಾಶ್ರಮವಾಸಿಯಾದ ಸುಭೌಮನು ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಂತೆಲ್ಲ ಅತ್ತ ಪರಶುರಾಮನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಉತ್ಪಾತಗಳು ಕಾಣಿಸಲು ತೊಡಗಿದುವು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಆಶಂಕಿತನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನೂ ಆದ ಪರಶುರಾಮನು ನೈಮಿತ್ತಿಕನನ್ನು “ಈ ಉತ್ಪಾತಗಳು ನನಗೆ ಯಾವ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು, ಆತನು “ನಿಮ್ಮ ಶತ್ರು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದನು. “ಅವನನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚುವುದು ಹೇಗೆ ?” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗಿ, ಆತನು “ನಿನ್ನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ದಂಷ್ಟವು ಯಾವಾತನ ಭೋಜನಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾಯಸವಾಗುವುದೋ ಆತನೇ ನಿನ್ನ ಉದ್ಧತಶತ್ರುವೆಂದು ತಿಳಿ” ಎಂದನು.

ಪರಶುರಾಮನು ಕ್ಷತ್ರಿಯಪುಂಗವನಾದ ಆ ಶತ್ರುವನ್ನು ತಿಳಿಯಲೆಂದು ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಸತ್ತಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆ ಸತ್ತಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಂಷ್ಟಗಳಿಂದ ಭರಿತವಾದ ಭಾಜನವನ್ನು ಇರಿಸಿ, ಆ ಸತ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.”

ಹೀಗೆ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದ ಅರಸು ಮೇಘನಾದನು ಕೇವಲಿಯನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಆತನು ಕುಮಾರ ಸುಭೌಮನನ್ನು ಕಂಡನು. ಆತನು ಶಸ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಂಗತನಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯೂ ಉದಯಸೂರ್ಯಮಾನನೂ ಆಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ರಿಸಲು ವಾಯು ಅಗ್ನಿಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗುವಂತೆ ಮೇಘನಾದನು ಸುಭೌಮನಿಗೆ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಅಹಿತೇಂದ್ರನವನ್ನು ರಿಸಲು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದನು. ಅವನು ಆಗಲೇ ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ತೆರಳಿ ಮೇಘನಾದನೊಂದಿಗೆ ಶತ್ರುಗೃಹಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಹಸಿದವನಾಗಿ ದರ್ಭಾಸನವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಕುಳಿತನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಗ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಸುಭೌಮನ ಮುಂದೆಯೂ ಆ ದಂಷ್ಟದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನಿಡಲಾಯಿತು. ಆತನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ದಂಷ್ಟವೆಲ್ಲ ಪಾಯಸವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಮನುಷ್ಯರು ಹೋಗಿ ಪರಶುರಾಮನಿಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನಿತ್ತರು. ಪರಶುರಾಮನು ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲೆಂದು ಪರಶುಧರನಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು ; ಸುಭೌಮನು ಪಾತ್ರೆಯ ಪಾಯಸವನ್ನು ಭುಜಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಪೇಕ್ಷಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಸುಭೌಮನ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಪಾತ್ರೆಯೇ ಚಕ್ರ

ರತ್ನವಾಗಿ ಅವನು ಅದರಿಂದ ಪರಶುರಾಮನನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿದನು. ಈಗ ಸುಭೌಮನು ಅಷ್ಟಮು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಚತುರ್ದಶರತ್ನಗಳೂ ನವನಿಧಿಗಳೂ ಮಕುಟಬದ್ಧರೂ ಅವನ ಸೇವೆಗೆ ನಿಂತರು. ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಲಾಭದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸುಭೌಮನು ಮೇಘನಾದನನ್ನು ವಿದ್ಯಾಧರರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು ; ಇದರಿಂದ ಸಶಕ್ತನಾದ ಮೇಘನಾದನು ವಜ್ರಪಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಂಡನು. ಆಮೇಲೆ ಸುಭೌಮನು ಕ್ರೋಧಯುಕ್ತನಾಗಿ ಶರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಶಾರ್ಥವೆಂದು ಚಕ್ರರತ್ನದ ನೆರವಿಂದ ೨೧ ಬಾರಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ೬೦ ಸಹಸ್ರವರ್ಷ ಜೀವಿತನಾಗಿದ್ದೂ ತೃಪ್ತನಾಗದೆ ಆಯುರಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ೭ನೆಯ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಮೇಘನಾದನ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ೬ನೆಯ ಅರಸು ಬಲಿ ಎಂಬವನಾದನು. ಇವನು ವಿದ್ಯಾಬಲ ಸಮುದ್ರತನೂ ತ್ರಿಖಂಡಾಧಿಪನೂ ಆದ ಪ್ರತಿವಾಸುದೇವ. ಆಗಲೇ ನಂದ ಮತ್ತು ಪುಂಡರೀಕ ಎಂಬವರು ಬಲದೇವ ವಾಸುದೇವರು. ಇವರು ಅತಿಶಯಬಲರಾಗಿದ್ದು ಇವರಿಂದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಲಿ ಹತನಾದನು. ಬಲಿಯ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಗ್ರೀವ, ಪಂಚಶಗ್ರೀವ, ದ್ವಿಶತಗ್ರೀವ ಮೊದಲಾಗಿ ಅನೇಕ ಖೇಚರರಾಜರಾಗಿ ಹೋದರು. ಇವರಿಂದ ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯುದ್ವೇಗನೆಂಬರಸು ಜನಿಸಿದನು. ಆತನೇ ನಮ್ಮ ತಂದೆ. ನಿನಗೆ (ವಸುದೇವನಿಗೆ) ಮಾವ. ಒಂದು ದಿನ ವಿದ್ಯುದ್ವೇಗರಾಜನು ಅವಧಿಜ್ಞಾನಿಯೊಂದಿಗೆ “ನಮ್ಮ ಪುತ್ರಿ ಮದನವೇಗೆಗೆ ಯಾರು ಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುನಿ “ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಗಂಗಾಸ್ಥಿತನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ನಿನ್ನ ಮಗ ಚಂಡವೇಗನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವಾತನು ಬೀಳುತ್ತಾನೋ ಆತನಿಗೆ ಈ ಕನ್ಯೆ ಸೇರುತ್ತಾಳೆ” —ಎಂದನು. ಇದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಚಂಡವೇಗನನ್ನು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಸಾಧನೆಗೊಂಡು ಕೂಡಲೇ ನಿಯೋಜಿಸಿ ಕಳಿಸಿದನು. ನಭಸ್ಥಿಲಕ ನಗರದ ಅರಸು ತ್ರಿಶಿಖರನೆಂಬ ದುಷ್ಟಖೇಚರನು ತನ್ನ ಸೂರ್ಯಕನೆಂಬ ಮಗನಿಗಾಗಿ ಈ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಬೇಡಿದ್ದನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ನಾವು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ವೈರವಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಮಯಸಾಧಿಸಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದನು. ಈಗಾದರೋ ಪ್ರಬಲ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ನೀನು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವೆ ; ಶತ್ರುವಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಾವನನ್ನು ಬೇಗ ಬಿಡಿಸಿ ತರುವುದು. ಸುಭೌಮಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಿದ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಶತ್ರು ಸಂಹಾರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನೀಗ ಪರಿಗ್ರಹಿಸು.”

ದಧಿಮುಖನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ವಸುದೇವನು ಮಾವನನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತನಾಗಿ ಮಾಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಸುರಸೇವಿತವಾದ ಹಲವು ವಿದ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಚಂಡವೇಗನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರ, ಲೋಕೋತ್ಸಾದನ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗೋಪಸಂಹಾರವಿಧಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು, ವಸುದೇವನು ಅವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದನು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಬಲಾಧಿಕ್ಯದಿಂದ ಯುದ್ಧಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕ್ರೂರನಾದ ತ್ರಿಶಿಖರನೇ ಸ್ವಯಂ ಸೇನಾಸಮೇತನಾಗಿ ಚಂಡವೇಗನ ನಗರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸಿ ಬಂದನು. “ಯಾರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಿ ಬಂಧಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆತನೇ ತಾನಾಗಿ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ವಸುದೇವನು ತನ್ನ ಮೈದುನ ಮೊದಲಾದವರ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನಡೆದನು. ಇತ್ತ ಖೇಚರನಿಕಾಯದ ನಡುವೆ ವಸುದೇವ ಕಲ್ಪವಾಸಿದೇವರ ನಡುವೆ ಇಂದ್ರನಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅತ್ತ ಮಾತಂಗನಿಕಾಯದಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ನಭದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶಿಖರನು ರೌದ್ರಾಸುರನಿಕಾಯದ ನಡುವೆ ಚಮರಾಸುರನಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದನು. ಇತ್ತಂಡದ ವಿಮಾನಗಳು ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳಿಂದ ಗಗನ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ಇತ್ತಂಡದ ಚತುರ್ಬಲಗಳೂ ಉಗ್ರವಾಗಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕಾದಾಡಿದುವು. ಸೌಪರ್ಕ, ಅಂಗಾರ, ವೈಗಾರಿ, ನೀಲಕಂಠ ಮೊದಲಾದ ಶತ್ರುಪಕ್ಷದ ಪ್ರಮುಖರನ್ನು ಚಂಡವೇಗನು ಎದುರಿಸಿ ಗೆದ್ದನು. ಅಗ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಧಿಮುಖನನ್ನೊಡಗೊಂಡ ನಾನಾ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಭೀಷಣನಾದ ವಸುದೇವನನ್ನು ಈಗ ತ್ರಿಶಿಖರನು ಎದುರಿಸಿದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಬಾಣವರ್ಷದಿಂದ ದಿಗ್ವಿವೇಕಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದರು. ಮೊದಲು ಸಾಧಾರಣ ಅಸ್ತ್ರಗಳ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ವಸುದೇವ ಆಗ್ನೇಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸುಡಲು ತೊಡಗಿದನು. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಶತ್ರು ವಾರುಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ನಂದಿಸಿ, ಮೋಹನದಿಂದ ವಸುದೇವನ ಸೇನೆಯನ್ನು ವಿವೋಹಿಸಿದನು. ವಸುದೇವ ಚಿತ್ತಪ್ರಸಾದನಿಂದ ಅದನ್ನು ಭಂಗಿಸಿ, ವಾಯವ್ಯದಿಂದ ವಾರುಣವನ್ನು ನಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ವಸುದೇವನು ಮಾಹೇಂದ್ರದಿಂದ ಶತ್ರುವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದನು. ತ್ರಿಶಿಖರನ ಬೆಂಬಲಿಗ ಖೇಚರರು ಓಡಿಹೋದರು. ಸ್ವಪಕ್ಷದ ಖೇಚರರು ತನ್ನನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಲು ವಸುದೇವನು ಮಾವನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ತನ್ನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು.

ಜಿನಧರ್ಮಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಪ್ರತಾಪಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನು ವಿದ್ಯಾಧರರಿಂದಲೂ ದುರ್ಜೇಯರಾದ ಸಮಸ್ತಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗೆದ್ದು ಮನುಷ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಸೇವ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ ; ಎಂದು ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಿನಧರ್ಮವನ್ನು ಉಪಾಸಿಸಬೇಕು—ಎಂದು ಗೌತಮಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

೨೬. ಬಾಲಚಂದ್ರಾದರ್ಶನ ವರ್ಣನ

ವಸುದೇವನಿಗೆ ಮದನವೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥಸಮನಾದ ನಯವಿದನೂ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಅನಾವ್ಯಷ್ಟಿಯೆಂಬ ಮಗನಾದನು. ಒಮ್ಮೆ ಖೇಚರರು ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಸಮೇತರಾಗಿ ಸಿದ್ಧಕೂಟ ಜಿನಾಲಯದ ವಂದನಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರಟರು. ವಸುದೇವನೂ ಮದನವೇಗೆಯೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟನು. ಬಹುವೇಷಧರರಾದ ಖೇಚರರು ಜಿನಪೂಜೆಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಮಾಗೃಹಗಳನ್ನು ವಂದಿಸಿ ತಂತಮ್ಮ ಯಥಾಯೋಗ್ಯ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಕುಳಿತರು. ವಿದ್ಯುದ್ವೇಗನೂ ಜಿನಪೂಜೆಮಾಡಿ ತನ್ನ ನಿಕಾಯದವರೊಂದಿಗೆ ಗೌರೀವಿದ್ಯೆ